OBSAH ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

1. **Identifikační údaje školy**

2. **Charakteristika školy**
   - 2.1 Úplnost a velikost školy
   - 2.2 Materiální, prostorové, technické a hygienické vybavení školy
   - 2.3 Charakteristika pedagogického sboru
   - 2.4 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty, dlouhodobé projekty školy a mezinárodní spolupráce

3. **Charakteristika školního vzdělávacího programu**
   - 3.1 Zaměření školy
   - 3.2 Výchovné a vzdělávací strategie
   - 3.3 Zabezpečení vzdělávání žáků s kombinací postižení
   - 3.4 Začlenění průřezových témat

4. **Učební plán**
   - 4.1 Tabulace učebního plánu

5. **Učební osnovy**
   - 5.1 Český jazyk
   - 5.2 Anglický jazyk
   - 5.3 Matematika
   - 5.4 Základy informatiky
   - 5.5 Nauka o společnosti
   - 5.6 Nauka o přírodě
   - 5.7 Výtvarná výchova
   - 5.8. Hudební výchova
   - 5.9 Výchova ke zdraví
   - 5.10 Tělesná výchova
   - 5.11 Rodinná výchova
   - 5.12 Kuchyňské práce
   - 5.13 Pracovní činnosti

6. **Hodnocení žáků**

Identifikační údaje školy

Název ŠVP: **Školní vzdělávací program pro praktickou školu dvouletou, č. j. SZS 630/2012**

Tento Školní vzdělávací program vytvořený na základě Rámcově vzdělávacího programu pro praktickou školu dvouletou.

Předkladatel:
Název školy: **Speciální základní škola, mateřská škola a praktická škola Ústí nad Orlicí**
Adresa ředitelství: Lázeňská 206
562 01 Ústí nad Orlicí
Jméno ředitele: **Mgr. Stáňa Doležalová**

Telefon: +420 456 523 497
Email: zs.lazne@seznam.cz
www: http://www.specialnizs-ustino.cz/

Adresa odloučených pracovišť:
Žampach 1, 564 01
Telefon: +420 465 635 214
Email: skola@uspza.cz

Orlickoústecká nemocnice, a.s.; Čs. armády 1076, 562 18 Ústí nad Orlicí
Telefon: +420 465 564 457
Email: skola@uo.hospital.cz

ZŠ Česká Třebová, Náměstí 17. listopadu 2062
Telefon: +420 465 539 115
E-mail: zspr.ceskatrebova@seznam.cz

IZO 600 024 814
IČ 708 44 755

Zřizovatel: **Pardubický kraj**
Komenského náměstí 125
53211 Pardubice

Kontakty: **vedoucí odboru OŠMS KrÚ 466026202**

Součásti školy:
Základní škola praktická
Základní škola speciální
Přípravný stupeň při ZŠ speciální
Praktická škola dvouletá
Mateřská škola při zdravotnickém zařízení
Základní škola při zdravotnickém zařízení
Internát
Školní družina
Speciálně pedagogické centrum
Školní jídelna

Koordinátoři ŠVP: Mgr. Petra Tošovská
Mgr. Marcela Syrová

Projednáno školskou radou dne: 4. 9. 2012

Razítko a podpis ředitele školy:

1. Charakteristika školy

1.1 Úplnost a velikost školy

Speciální základní škola, mateřská škola a praktická škola v Ústí nad Orlicí patří k největším v Pardubickém kraji. Je školou úplnou – poskytuje komplexní vzdělávání v základní škole praktické (1. a 2. stupeň) v základní škole speciální (1. a 2. stupeň), přípravném stupni základní školy speciální. Na **odloučeném pracovišti nemocnice** je zřízena Základní škola při zdravotnickém zařízení a mateřská škola při zdravotnickém zařízení. Pro žáky, kteří mají zájem o následné vzdělávání, umožňuje naše škola pokračovat ve vzdělávání v programu praktické školy dvouleté.

Škola poskytuje vzdělání především žákům s podprůměrnými rozumovými schopnostmi, žákům s mentální retardací od lehké, střední, až po těžkou a hlubokou a žákům, vyrůstajících v prostředí s nízkou sociokulturní úrovní. Ve škole se vyučují i děti s poruchou autistického spektra a souběžným postižením více vadami.

Speciální základní škola je umístěna na samém okraji města, v jeho klidné části. K dopravě do školy využívají žáci nedaleké vlakové nebo vzdálenější autobusové dopravy. Někteří žáci využívají k dopravě Českého Červeného Kříže nebo je vozí rodiče vlastními automobily.

Součástí naší školy je i **odloučené pracoviště v Domově pod hradem Žampach**, kde se vzdělávají buď klienti Domova anebo žáci z nejbližšího okolí a **odloučené pracoviště v České Třebové**.

Naše škola prošla v průběhu let několika dostavbami a rekonstrukcemi. Dnes je uceleným komplexem tří propojených budov s rozlehlou školní zahradou a sportovišti.

Škola využívá v plné míře celý ucelený komplex budov, kde se nachází:

- **třídy ZŠ praktické**
- **třídy ZŠ speciální**
- **třídy praktické školy dvouleté**
- **přípravný stupeň ZŠS**, který je součástí ZŠS
- **odborné učebny a pracovny pro žáky** (učebny pro pracovní výchovu, hudební výchovu, cvičná školní kuchyně, počítačová učebna, relaxačně – hudební místnost, keramická dílna)
- **kabinety učebních pomůcek** pro pedagogy
- **školní tělocvična**
- **školní družina** (družina je rozdělena na 3 oddělení; má vlastní školní vzdělávací program)
- **školní knihovna** (žákovská i učitelská)
- **školní jídelna**, která zajišťuje stravování jak žákům tak i zaměstnancům školy
- **internát** (internát je rozdělen do 3 skupin; má také svůj vlastní školní vzdělávací program) - slouží k ubytování žáků ze vzdálenějšího okolí
- **speciálně pedagogické centrum „Kamínek“**

Speciálně pedagogické centrum „Kamínek“

SPC je školské poradenské zařízení při Speciální základní škole Ústí nad Orlicí, které pečuje o děti a žáky s postižením již od nejútlejšího věku. V SPC pracují speciální pedagožky, psycholog a sociální pracovník.

Speciálně pedagogické centrum poskytuje žákům, jejich rodičům i pedagogům tyto služby:

- Podpora rodiny s dítětem s postižením
- Speciálně pedagogickou péči včetně logopedie
- Speciálně pedagogickou diagnostiku
- Pravidelnou speciálně pedagogickou intervenci
- Výjezdy do rodin a zařízení a dlouhodobé vedení dětí
- Integraci dětí se zdravotním postižením

- Metodické vedení škol integrujících děti a žáky se zdravotním postižením
- Půjčování hraček, pomůcek a literatury
- Odborné semináře
- Diagnostiku autismu a poradenství v oblasti vzdělávání dětí s autismem
- Vzdělávání dětí s autismem
- Podpůrnou komunikaci
- Dotekovou stimulaci
- Poradenství v sociální oblasti

K výuce i mimoškolním činnostem žáků je využíván široký areál okolí školy. Jedná se zejména o různá sportoviště a školní zahradu se skleníkem a zahradním altánem.

1.2 Materiální, prostorové, technické a hygienické vybavení školy

Materiální vybavení

Naše škola má k dispozici široké spektrum různých pomůcek:

- didaktické pomůcky (učebnice, pracovní sešity, metodické příručky, výuková CD, DVD, filmy, knihy, videokazety apod.)
- sportovní náčiní a nářadí (nářadí a náčiní v tělocvičně školy, sportovní vybavení pro běžecké i sjezdové lyžování, bruslení, in-line bruslení, cykloturistiku, hokej, florball apod.)
- hudební nástroje (v učebně hudební výchovy, v relaxačně hudební místnosti)
- vybavení keramické dílny (keramická pec, …)
- podpůrné rehabilitační a kompenzační pomůcky (vertikalizační stojany,handbike, polohovací židle Aris, polohovací stolky, relaxační bazén s kuličkami, pomůcky pro bazální stimulaci, polohovací pomůcky apod.)

Každá třída je vybavena prostorem pro výuku – lavice s individuálně nastavitelnou zvedací deskou, výškově nastavitelné židle, tabule; vyzdobena didaktickými obrazy, tabulkami nebo nástěnkami s výrobky žáků.

Ve třídách pro žáky s těžkým postižením a souběžným postižením více vadami jsou umístěny také relaxační koutky s různými relaxačními a polohovacími pomůckami. Ve dvou těchto třídách a na WC pro imobilní žáky je také stropní zvedací systém ROOMER, který pomáhá při manipulaci s těmito žáky.

Škola disponuje také televizory, DVD přehrávači, videorekordéry, CD přehrávači. Ve dvou odděleních školní družiny je také interaktivní tabule.

Prostorové vybavení

Škola využívá v plné míře celý ucelený komplex budov, kde se nachází:

- třídy ZŠ praktické
- třídy ZŠ speciální
- odborné učebny a pracovny pro žáky (učebny pro pracovní výchovu, hudební výchovu, cvičná školní kuchyně, počítačová učebna, relaxačně – hudební místnost, keramická dílna)
- kabinety učebních pomůcek pro pedagogy
- školní tělocvična
- školní družina (3 oddělení)
- školní knihovna (žákovská i učitelská)
- školní jídelna, která zajišťuje stravování jak žákům tak i zaměstnancům školy
- internát - slouží k ubytování žáků ze vzdálenějšího okolí, ze sociokulturně znevýhodněných rodin
- speciálně pedagogické centrum „Kamínek“

Dále jsou využívány i prostory v okolí školy – zejména školní hřiště, sportoviště, školní pozemek se skleníkem, školní zahradu a zahradní altán.

Pro žáky školy jsou v přízemí budovy umístěny osobní uzamykatelné skříňky.

Naše škola dále disponuje těmito prostory:

- pracovna ředitele a zástupce ředitele
- sborovna pro pedagogy základní školy praktické, sborovna pro pedagogy základní školy speciální
- 2 kanceláře pro mzdovou účetní a účetní
- kancelář vedoucí školní jídelny
- samostatná dílna pro školníka naší školy

Technické vybavení

Vybavení výpočetní technikou odpovídá Standardu ICT. Ve škole je k dispozici počítačová učebna. Každý počítač je zde připojen k síti a poskytuje neomezený přístup k internetu. V některých třídách, školní družině a na internátu školy jsou k žákům k dispozici další počítače s celou řadou výukových programů. K dispozici pro prezentaci při výuce jsou také interaktivní tabule, dataprojektor a promítací plátno. Každá třída je vybavena radiomagnetofonem; k dispozici je celá řada zvukových nahrávek, popř.naučná výuková CD, kazety. Prostory školy jsou také vybaveny televizory s DVD a video přehrávači.

Pro potřeby výuky jsou pedagogům k dispozici zejména počítače, tiskárny nebo scanner, laminovací přístroje, kopírovací přístroje.

Hygienické vybavení

Prostor pro udržování osobní hygieny je umožněn v dostatečném množství sociálních zařízení vybavených umyvadly, sušáky rukou, apod. V přízemí je k dispozici bezbariérové WC s přebalovacím pultem a sprchovým koutem. Pro lepší mobilitu žáků je zde umístěn stropní závěsný systém ROOMER. Udržování duševní hygieny umožní žákům relaxační chvilky zařazované v průběhu vyučování nebo relaxačně hudební místnost. Do odpoledního zájmového vzdělávání jsou zařazovány odpočinkové činnosti s ohledem na věkové zvláštnosti žáků.

2.3 Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor naší školy tvoří učitelé základní školy speciální, základní školy a praktické školy dvouleté, vychovatelé na internátě a ve školní družině, pedagogičtí asistenti. V odůvodněných případech jsou k dispozici osobní asistenti. V současnosti splňují téměř všichni pedagogové kvalifikační předpoklady pro přímou výchovnou činnost ve škole zřízené pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami. Na škole dále působí: ředitel školy, zástupce ředitele školy, poradce pro volbu povolání (výchovný poradce), metodik prevence rizikových projevů chování, koordinátor-metodik ICT, metodik environmentální výchovy. Při škole je zřízeno speciálně pedagogické centrum, kde působí speciální pedagogové, logoped, psycholog a sociální pracovnice. Ve škole dále pracují správní zaměstnanci.

Všichni pedagogičtí pracovníci využívají nabídek dalšího vzdělávání v CCV Pardubice, NIDV, IPPP Praha a dalších nabídek umožňující rozšíření jejich odbornosti. Nabídek dalšího vzdělávání a školení využívají i správní zaměstnanci naší školy (účetní, mzdová účetní, školník…). Všichni učitelé mají základy práce na počítači, kurz první pomoci. Zaměstnanci školy jsou pravidelně proškolování v oblasti BOZP. Plnění povinností v oblasti BOZP a PO je prováděno v souladu s obecně platnými právními a technickými předpisy.

2.4 Spolupráce s rodiči a jinými subjekty, dlouhodobé projekty školy a mezinárodní spolupráce

Spolupráce s rodiči a jinými subjekty

Ve škole pracuje dlouhodobě SRPŠ. Vždy začátkem září se s rodiči na plenární schůzi projednávají nejdůležitější opatření k zajištění školního roku. Je to především školní řád, docházka do školní družiny, podmínky stravování a výběr zájmové činnosti. Rovněž je dohodnuta možnost obstarání školních pomůcek pro všechny žáky třídními učiteli. Rodiče se dozví informace k ozdravnému pobytu, který pravidelně na podzim zajišťujeme a jsou seznámeni s dalšími důležitými akcemi, které škola pořádá: např. LVVZ, zimní pobyt, plavecký výcvik, soutěže, exkurze, turistický výcvik, cykloturistika, Den rozmanitých činností aj.
Na škole pro děti zajišťujeme distribuci podporovaných mléčných výrobků.
Rodiče se mohou informovat o prospěchu a chování svých dětí během roku na třídních schůzkách a také kdykoliv po vzájemné dohodě s vyučujícím. Budeme pokračovat ve čtvrtletních písemných zprávách o prospěchu a chování dítěte pro rodiče. Některých akcí pořádaných pro děti se mohou rodiče i zúčastnit, jako např. Dne otevřených dveří při tradičních Dnech rozmanitých činností nebo vánoční besídky. Rodiče, ale i veřejnost se může o činnosti školy informovat na webových stránkách školy, z příspěvků do Orlických novin, Ústeckých ozvěn a z vysílání kabelové televize OIK.

Zúčastňujeme se některých kulturních a sportovních akcí pořádaných městem – „Ústecké Vánoce“, „Město v pohybu“, spolupracujeme s Domovem důchodců a Domem s pečovatelskou službou, ČČK, Domem pokojného stáří a Penzionem, kde 2x ročně probíhá vystoupení souboru Pohoda a Kosáci.
V Domě s pečovatelskou službou zajišťujeme trvale výstavu žákovských prací.
Instituce, se kterými naše škola dlouhodobě spolupracuje:

* Speciálně pedagogické centrum Kamínek
* Domov pod hradem Žampach
* Policie České republiky, Městská policie
* Hasičský záchranný sbor
* Český červený kříž
* KrÚ Pardubického kraje
* MÚ Ústí nad Orlicí
* Dětská psychiatrická léčebna Opařany
* PPP Ústí nad Orlicí
* MSDU OS Praha
* Mimoza /SVP/ Ústí nad Orlicí
* ČSMPS Praha
* Pyramida Pardubice
* Úřad práce Ústí nad Orlicí – kariérové poradenství
* Centrum pro zdravotně postižené
* Charita
* DAP Services a. s. Ostrava
* NIDV
* CCV Pardubice

Dlouhodobé projekty školy a mezinárodní spolupráce

Naše škola se snaží vést žáky ke zdravému životnímu stylu v přirozených aktivitách. Dlouhodobě nabízíme dětem účast v zájmových kroužcích zaměřených na smysluplné využití volného času (sportovní, hudební, dramatický), zdokonalování zručnosti a manuální dovednosti (keramický, výtvarný). Žáci se účastní sportovních soutěží a turnajů na okresní i krajské úrovni. Zapojujeme se do programu ekologického centra Paleta Pardubice a účastníme se ekologické akce „Den Země“ ve Vysokém Mýtě. Naši žáci pravidelně soutěží v Abilympiádě v Jedličkově ústavu v Praze: malování, vyšívání, aranžování, keramika, puzzle a studená kuchyně. Pro žáky osmé a deváté třídy zajišťujeme spolupráci se Střediskem výchovné péče „Mimoza“ na téma prevence rizikových projevů chování. Spolupracujeme s Centrem pro zdravotně postižené.

Tradičně se škola prezentuje Dnem rozmanitých činností, který je spojen se Dnem otevřených dveří.

Každoročně zajišťujeme pro žáky ZŠP i ZŠS týdenní ozdravný pobyt, lyžařský kurz, zimní pobyt na horách, plavecký výcvik, školní výlety žáků. Tradicí se stalo „Poslední zvonění“, což je slavnostní zakončení školního roku, na kterém se loučíme s vycházejícími žáky.

Dlouhodobé projekty, na jejichž realizaci se podílejí pedagogové i vychovatelé, jsou zaměřeny na prevenci sociálně-patologických jevů, environmentální výchovu, sportovní a pohybové aktivity, hudební a dramatické činnosti, při nichž se naši žáci setkávají se žáky jiných škol či občany města Ústí nad Orlicí. Uskutečnit tyto akce se daří také díky finančním prostředkům, které získáváme z dotací města a také Pardubického kraje.

Úspěšným projektem naší školy je uzavření **mezinárodní spolupráce** se speciální školou pro děti s vadami sluchu z polského města Dlugopole Zdroj - *Spec,jalny osrodek, Szkolno – wychowawczy*.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

3.1 Zaměření školy

Hlavním a dlouhodobým cílem naší školy je rozvíjet osobnost každého žáka se speciálními vzdělávacími potřebami a poskytnout mu komplexní výchovně vzdělávací péči. Tato výchovně vzdělávací péče vytvoří žákovi další možnosti pro dlouhodobé vzdělávání, rozvíjení dovednosti komunikace mezi lidmi, schopnosti přizpůsobit se, ale i další široké uplatnění na trhu práce a uplatnění v životě vůbec.

Školní vzdělávací program podle RVP pro obor vzdělání praktická škola dvouletá umožňuje získat střední vzdělání žákům se středně těžkým stupněm mentálního postižení, případně s lehkým mentálním postižením v kombinaci s dalším zdravotním postižením, které jim znemožňuje vzdělávání na jiném typu střední školy.

Praktická škola dvouletá doplňuje a rozšiřuje všeobecné vzdělání dosažené v průběhu povinné školní docházky, zaměřuje se na získání základních pracovních dovedností, návyků a pracovních postupů potřebných v každodenním i v budoucím pracovním životě. Žáci zde získávají základy odborného vzdělání a manuálních dovedností v oboru příprava pokrmů. Získané dovednosti mohou žáci také využít v dalším vzdělávání či profesním uplatnění.

Výuka probíhá ve formě denního vzdělávání a jsou respektovány individuální zvláštnosti a schopnosti žáků po stránce psychické, fyzické i sociální. Ve výjimečných případech může ředitel školy délku vzdělávání prodloužit nejvýše o dva školní roky.

Do praktické školy dvouleté jsou přijímáni žáci se středně těžkým mentálním postižením, případně lehkým mentálním postižením v kombinaci s dalším zdravotním postižením, kteří ukončili:

- povinnou školní docházku v základní škole samostatně zřízené pro žáky se zdravotním postižením;
- povinnou školní docházku v základní škole speciální;
- povinnou školní docházku, ale nezískali základní vzdělání;
- základní vzdělání v základní škole a z vážných zdravotních důvodů, které jsou v kombinaci s mentálním postižením, se nemohou vzdělávat na jiném typu školy.

Vzhledem k rozličným zdravotním postižením musí být zdravotní způsobilost žáků ke vzdělávání v odborných činnostech a oborech podle zaměření školy posouzena odborným lékařem. Na základě jeho doporučení budou stanoveny požadavky na žáky, které budou důsledně respektovat jejich individuální zvláštnosti, zdravotní stav a specifické problémy vyplývající z povahy a stupně postižení.

Studium na praktické škole dvouleté je ukončeno závěrečnou zkouškou; dokladem o dosažení stupně vzdělání je vysvědčení o závěrečné zkoušce. Závěrečná zkouška v oborech vzdělání, v nichž se dosahuje stupně střední vzdělání, se skládá z ústní teoretické zkoušky z odborných předmětů a z praktické zkoušky z odborných předmětů. Obsah a organizace závěrečné zkoušky se řídí platnými předpisy.

Úspěšným ukončením vzdělávacího programu žák získá střední vzdělání.
§ 16 odst. 6 zákona č. 561/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů
§ 58 odst. 2 zákona č. 561/2004 Sb. ve znění pozdějších předpisů
Rámcový vzdělávací program pro Praktickou školu dvouletou VÚP v Praze

Stěžejní cíle a specifika naší školy

Stěžejním cílem základní školy speciální je poskytnout *komplexní výchovně vzdělávací péči žákům se speciálními vzdělávacími potřebami* - všeobecné základy vzdělání žákům se středním, těžkým, hlubokým mentálním postižením, souběžným postižením více vadami, PAS. Snažíme se zpřístupnit vzdělávání všem žákům vytvářením vhodných podmínek pro vzdělávání žáků s různým rozsahem postižení, zejména využíváním všech dostupných metodických postupů, způsobů výuky i moderními didaktickými pomůckami. Naše škola využívá i péče osobních asistentů, asistentů pedagoga, ale i asistentů pedagoga pro žáky se sociálním znevýhodněním.

Žákům je poskytována dostatečně široká a odborná komplexní péče s využitím reedukačních a kompenzačních metod, prostřednictvím kterých je umožněno kompenzovat důsledky znevýhodnění žáků.

Naše škola si klade především tyto prioritní *cíle při výchovně a vzdělávání žáků*:
- rozvíjet u žáka jeho osobnost a individualitu, jeho potenciál, učit ho vědomostem a dovednostem, které mu usnadní a zpestří jeho budoucí život
- preferovat u žáka individuální přístup na základně jeho zvláštností a potřeb (to umožňuje zejména nižší počet žáků ve třídách, ale i pomoc vychovatelů, asistentů pedagoga, osobních asistentů)
- rozvíjet u žáka v maximální míře jeho osobní kompetence, podporovat jeho zájmy
- dávat žákovi prostor pro seberealizaci, pomoci najít žákovi cestu k určité míře sebeurčení, podporovat u žáka zdravé sebevědomí, vědomí vlastní užitečnosti
- utvářet pozitivní vztah k současnému i budoucímu vzdělávání
- budovat respekt ke kulturním, fyzickým i psychickým odlišnostem ostatních spolužáků, spoluobčanů; rozvíjet vyvážené a adekvátní mezilidské vztahy
- rozvíjet u žáka šetrný a ohleduplný přístup k životnímu prostředí
- v maximální možné míře připravit žáka pro samostatný praktický život; u žáků s nízkou nebo žádnou možností pracovního uplatnění se snažíme najít alternativní možnosti životní seberealizace

K tomu abychom mohli těchto výchovně vzdělávacích cílů dosáhnout je potřeba vytvářet celkové *pozitivní klima školy*, na kterém se podílí jak sám žák, tak i pedagogové a rodiče. Aby pozitivní klima školy mohlo dobře fungovat, je nutná vzájemná spolupráce těchto tří „složek“ podílejících se na výchově a vzdělávání žáka.

Ze strany žáka se jedná zejména o přijímání pedagoga jako autority, ale i jako partnera při výchově a vzdělávání. Žák by se neměl bát otevřeně vyjádřit svůj názor, nebát se týmové spolupráce a vzájemné pomoci.

Ze strany pedagogů je kladen důraz na:
- profesní připravenost
- spolupráci s odborníky a ostatními institucemi
- vytváření vstřícného a podnětného zázemí jak při školní tak i mimoškolní práci
- vytváření vhodných podmínek pro žáky s různým typem postižení
- individuální přístup k žákům
- vztah k rodičům žáků jako k rovnocenným partnerům → harmonizace vztahu rodiny i školy

Rodiče by pak měli pro pozitivní klima školy zejména respektovat pedagoga jako rovnocenného partnera a poradce při výchově a vzdělávání. Dále by pak měli vytvářet pro své děti vhodné sociokulturní a podnětné zázemí jako základ pro školní činnost a vzdělávání.

Prevence rizikových projevů chování

Vychází z konkrétních podmínek školy a pomáhá zachycovat rizikové faktory v chování

žáků,vychovává žáky k zdravému životnímu stylu a vede k rozvoji osobnostních rysů dětí, je při ní uplatňována řada forem a metod působení na jednotlivce i skupiny dětí.

Pomoc v případě jakýchkoliv problémů mohou žáci kdykoliv vyhledat u školního metodika prevence, výchovného poradce nebo u svých třídních učitelů. Také rodiče mají možnost obrátit se s dotazy , informacemi nebo žádostmi o pomoc na tyto pedagogy.

Škola si také stanovila určitá pravidla chování, která jsou zakotvena ve školním řádu naší školy.

Environmentální výchova

Základní nástrojem EVVO na naší škole je roční program přizpůsobený, jak aktuálním možnostem, tak i místním i regionálním podmínkám, který vypracovává pověřený školní koordinátor.

EVVO na naší škole je zaměřena zejména na:

- možnosti uplatnění EVVO v jednotlivých předmětech, s přihlédnutím k individuálním možnostem a schopnostem jednotlivců,
- způsoby přístupu ke zkoumání a uvědomování si vztahů člověka a prostředí a významu udržitelnosti rozvoje,
- spolupráce školy s rodinou a ostatními subjekty při utváření správných postojů k
- životnímu prostředí,
- celoškolské aktivity zaměřené k environmentálnímu vzdělávání, výchově a osvětě,
- spolupráce školy s dalšími školami /vzájemné předávání zkušeností/,
- kontakty školy s nevládními organizacemi zaměřenými na ekologickou výchovu,
- další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti EVVO,
- zabezpečení postupné ekologizace provozu školy / šetření energií, třídění odpadů, péče o zeleň atd./.

3.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni školy jsou postupy, kterými pedagog podporuje utváření klíčových i odborných kompetencí žáků. Umožňují žákům přizpůsobovat se měnícímu se prostředí, usnadňovat celoživotní vzdělávání a maximální zapojení jedince do společnosti.

Klíčové kompetence

Vzdělávání v praktické škole dvouleté dále rozvíjí klíčové kompetence získané na úrovni základního vzdělávání a utváří odborné kompetence podle zaměření přípravy.

Rozvíjení klíčových kompetencí vychází zejména z osobnostních dispozic, fyzických předpokladů žáků a mělo by respektovat jejich individuální zvláštnosti.

Ve výuce se klíčové kompetence neváží na konkrétní vyučovací předměty, lze je však rozvíjet prostřednictvím všeobecného i odborného vzdělávání, v teoretickém i praktickém vyučování, ale i prostřednictvím různých dalších aktivit doplňujících výuku, kterých se žáci sami aktivně účastní.

Formou praktických činností ve vzdělávací i praktické složce vzdělávání jsou u žáků, na úrovni jejich schopností a možností, vytvářeny a rozvíjeny tyto klíčové kompetence: kompetence k učení, kompetence k řešení problémů, kompetence komunikativní, kompetence sociální a personální, kompetence občanské a kompetence pracovní.

Kompetence k učení by měly žákům umožnit, aby si osvojili strategii učení a motivovali je k dalšímu celoživotnímu učení. Kompetence k řešení problémů by měly žáky podněcovat právě k řešení problémů samotných, k samostatnému a tvořivému myšlení, logickému uvažování. Kompetence komunikativní by měly rozvíjet u žáků schopnost všestranné a účinné komunikace jak verbálními tak neverbálními prostředky. Kompetence sociální a personální by měly u žáků rozvíjet schopnost spolupráce, respekt k práci vlastní i k práci druhých. Kompetence občanské by měly žáka seznamovat jak uplatnit svá práva, plnit své povinnosti a chovat se jako svobodná a zodpovědná osobnost. Kompetence pracovní by měly

žákům pomáhat poznávat a rozvíjet své schopnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti v životě, při profesní orientaci.

Žáci získávají dovednosti za různě dlouhou dobu a na rozdílné úrovni.

Odborné kompetence

Odborné kompetence neexistují izolovaně, ale navzájem se prolínají a doplňují. K jejich osvojení musí směřovat veškerý vzdělávací obsah.

Odborné kompetence se vztahují k výkonu pracovních činností. Tvoří je soubor odborných vědomostí a dovedností, postojů a hodnot požadovaných u žáků praktické školy dvouleté. Stanovené odborné kompetence by měly být dosažitelné pro většinu žáků ve všech specifických zaměřeních.

Profil absolventa a jeho uplatnění

Absolvent naší školy dokáže vyjádřit své potřeby po stránce materiální a sociální. Má vytvořeny základní hygienické a společenské návyky. Komunikuje se svým okolím, s úřady, v případě nesnází ví, kam se obrátit o pomoc popř. poskytne první pomoc v případě úrazu.

Má vytvořeny základní pracovní návyky v těchto oblastech:

příprava pokrmů - praktická příprava celodenního menu, nakupování

pracovní činnost – základní údržba ošacení/zejména dívky/, základní dílenské a údržbářské techniky pro využití v běžném životě „zejména chlapci

rodinná výchova – praktické zvládnutí rodinného života, péče o domácnost

pěstitelství – praktické zvládnutí pěstitelských technik ve skleníku, na pozemku.

Je plně připraven pro praktický rodinný život /v rámci svých schopností/ a pro případné rozšíření profesní orientace.

Uplatnění absolventa

Absolventi praktické školy dvouleté se mohou v rámci svých možností a individuálních schopností uplatnit při pomocných pracích v oblasti služeb a výroby, zaměřených na přípravu pokrmů, ruční práce, rodinnou výchovu a pěstitelské práce, nebo na chráněných pracovištích.

Absolvování praktické školy dvouleté může být také předpokladem pro absolvování dalšího středoškolského vzdělávání.

KLÍČOVÉ KOMPETENCE, VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE KOMPETENCE K UČENÍ

1. Kompetence k učení

Na konci vzdělávání žák v rámci svých možností:	**Výchovně vzdělávací strategie vedoucí k formování klíčových kompetencí**
• osvojuje si poznatky obsažené ve vzdělávacím programu	➢ vytvářením vhodných podmínek a volbou odpovídajících metod umožňujeme žákům plnění daného vzdělávacího programu
• využívá vhodně naučené metody a techniky učení; umí využívat učební materiály, pomůcky a učebnice; trénuje koncentraci na učení, chápe návykové stereotypy učení a snaží se je dodržovat	➢ zařazováním různých činností individuálních i skupinových podněcujeme žáky k využívání dostupných názorných pomůcek, práce s učebnicemi, učebními texty, pracovními listy a pracovními sešity ➢ volbou efektivních způsobů vedoucích ke zpracování informací seznamujeme žáky s formami učení
• uplatňuje znalosti k rozšiřování a prohlubování svých vědomostí a dovedností; nabyté znalosti a dovednosti se snaží využít v praktických situacích	➢ navozováním různých situací, zapojováním do praktického života umožňujeme žákům využít nabyté znalosti a dovednosti; diskutujeme, kriticky posuzujeme a vyvozujeme závěry, hodnotíme žákův pokrok
• reaguje na hodnocení ze strany druhých, přijímán radu i oprávněnou kritiku; akceptuje jakékoliv hodnocení vykonané práce	➢ opakovaným vysvětlováním a názorným porovnáváním prací žáků trénujeme toleranci ke sdělenému hodnocení nebo udělené radě
• používá základní pojmy z různých vzdělávacích oblastí a pracovních činností; umí využít symboly, znaky a termíny a procvičuje je v každodenních situacích	➢ navozením konkrétních situací pro práci s daty, základními pojmy dbáme na jejich správné vyhodnocování; podporujeme samostatnost a tvořivost

• dokáže vyhledávat informace a využívat je v praktickém životě; zajímá se o nové poznatky, k dalšímu učení je motivován pochvalou; zvládá základy práce s počítačem	➢ motivací k učení vysvětlujeme jeho smysl a cíl, podněcujeme k touze po nových informacích, podporujeme sebehodnocení žáka ➢ poskytováním dostatečných příležitostí pro práci s PC, procvičujeme vyhledávání potřebných informací, využíváme didaktické hry a výukové programy na PC

2. Kompetence k řešení problémů

Na konci vzdělávání žák v rámci svých možností:	**Výchovně vzdělávací strategie vedoucí k formování klíčových kompetencí**
• rozpozná problémy a hledá způsoby jejich řešení	➢ navozením různých situací nabízíme žákům cvičení a úkoly vycházející z reálného života, které vedou k samostatnému uvažování a řešení problémů ➢ reakcí na nejrůznější problematické situace ve škole i mimo ni, se zaměřujeme na podporu vlastního úsudku žáků, směrujeme žáky k zamyšlení, jak by se některým problémům dalo předcházet
• využívá získaných zkušeností a s využitím nápodoby řeší běžné životní a opakující se situace, překážky a překonává je přiměřeně svým možnostem, případně za pomoci druhé osoby	➢ vytvářením problémových úloh seznamujeme žáky s volbou vhodných způsobů řešení opakujících se situací, podněcujeme žáky využívat získané vědomosti a dovednosti k objevování různých řešení ➢ vedením dialogu a příkladným chováním podporujeme vzájemnou důvěru učitele a žáka, týmovou spolupráci při řešení problémů
• přijímá důsledky svých rozhodnutí; dokáže se smířit s neúspěchem a nezdarem při řešení problémů	➢ pochvalou a kladným hodnocením povzbuzujeme žáky, hodnotíme kladně i dílčí úspěchy, nabízíme jiné cesty postupů a vytváříme algoritmy řešení
• dokáže přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby	➢ systematickým trénováním, příkladným chováním, navozením různých situací vycházejících z reálného života seznamujeme žáky s přivolání pomoci

3. Kompetence komunikativní

Na konci vzdělávání žák v rámci svých možností:	Výchovně vzdělávací strategie vedoucí k formování klíčových kompetencí
• rozvíjí své komunikační dovednosti	➢ navozováním různých situací nacvičujeme komunikaci, dialogem rozvíjíme u žáků slovní zásobu, seznamujeme je se základy etikety v komunikaci
• dokáže se v rámci svých možností srozumitelně vyjadřovat ústní, písemnou nebo jinou alternativní formou; umí adekvátně vyjádřit své nálady, pocity, potřeby; naslouchá druhým	➢ zjednodušeným slovním pokynem, názorem a vlastním prožitkem se snažíme u žáků o pochopení zadaného úkolu nebo problému ➢ vytvářením vhodných podmínek (vypravování, kresba, dramatizace…) umožňujeme žákům vyjádřit jejich prožívání
• rozumí druhým; rozumí jednoduchým běžně užívaným textům, obrazovým materiálům a záznamům; rozumí i obsahu sdělení a adekvátně na ně reaguje	➢ předkládáním obrazových materiálů, jednoduchých textů a různých záznamů trénujeme u žáků porozumění těmto materiálům, porozumění sdělení druhých
• dokáže sdělit své názory, postoje a potřeby; adekvátně obhajuje svůj názor	➢ poskytováním dostatečného množství příležitostí, umožňujeme žákům vyjádřit svůj názor a obhájit jej vhodným způsobem
• ke komunikaci využívá běžné, podpůrné, alternativní a informační komunikační prostředky	➢ užíváním různých komunikačních prostředků povzbuzujeme žáky ke komunikaci
• v praxi uplatňuje získané komunikační dovednosti k vytváření vztahů a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi	➢ zapojováním žáků do veřejného života (výstavy, vystoupení, soutěže…) podporujeme jejich integraci; nácvikem sociálních situací připravujeme žáky na zvládnutí komunikace s jinými lidmi; umožňujeme žákům prezentaci výsledků své práce

4. Kompetence sociální a personální

Na konci vzdělávání žák v rámci svých možností:	Výchovně vzdělávací strategie vedoucí k formování klíčových kompetencí
• orientuje se v základních mravních hodnotách a uplatňuje základní pravidla společenského chování; v praxi dokáže správně využít návyky společenského chování	➢ účastí na školních i mimoškolních akcích podporujeme spolupráci s vrstevníky i dospělými a jejich vzájemnou interakci; spoluprací s rodiči (zákonnými zástupci) přispíváme k utváření kladných vztahů v rodině, orientaci v základních mravních hodnotách ➢ praktickými činnostmi, modelovými situacemi a nápodobou trénujeme návyky správného chování ve společnosti; důsledně vyžadujeme dodržování dohodnutých pravidel (školní řád)
• uvědomuje si a dokáže rozpoznat nebezpečí fyzického i psychického zneužívání vlastní osoby	➢ prostřednictvím společných diskuzí, řízených přednášek a instruktážních filmů zpřístupňujeme žákům informace o možném riziku zneužívání vlastní osoby
• jedná zodpovědně vůči vlastní osobě i druhým	➢ modelovými situacemi, povzbuzením, pochvalou motivujeme žáky k zodpovědnému jednání vůči sobě i druhým
• respektuje práva a povinnosti svá i ostatních; účastní se jednoduchých sociálních aktivit přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů; je schopen navázat a udržet vztahy s vrstevníky, respektovat druhé lidi	➢ nácvikem běžných sociálních činností seznamujeme žáka s životními situacemi a rozvíjíme jeho sociální dovednosti; v rámci diskuzí žáky seznamujeme s právy a povinnostmi ➢ praktickými činnostmi a modelovými situacemi rozvíjíme pozitivní vztahy mezi vrstevníky, toleranci k okolí; podporujeme respekt k práci vlastní i druhých
• dokáže se přiměřeně chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život podle pokynů kompetentních osob a uplatňuje osvojené dovednosti a postupy; chápe, co je rizikové a nevhodné chování a jaké důsledky z něj vyplývají	➢ využitím názorných prostředků demonstrujeme škodlivost rizikových projevů chování a jejich důsledky; prostřednictvím diskuzí a názorných přednášek seznamujme žáky s krizovými situacemi a příslušnými postupy jednání

5. Kompetence občanské

Na konci vzdělávání žák v rámci svých možností:	Výchovně vzdělávací strategie vedoucí k formování klíčových kompetencí
• respektuje základní práva a povinnosti občanů, společenské normy a pravidla soužití	➢ prostřednictvím modelových situací, didaktických her a vlastních prožitků seznamujeme žáky se základními právy a povinnostmi občana České republiky ➢ různorodými aktivitami osvojujeme u žáků vhodné způsoby chování a jednání na veřejnosti; seznamujeme žáky s pravidly soužití etnických skupin
• zvládá běžnou komunikaci s úřady	➢ prostřednictvím modelových situací, didaktických her, zapojováním do různorodých praktických aktivit seznamujeme žáky s různými druhy úřadů a běžnou komunikaci v nich
• zdůvodní význam zdravého životního stylu, chrání své zdraví i zdraví druhých lidí; zná zásady zdravého životního stylu	➢ vysvětlováním, praktickými činnostmi a formou didaktických her směřujeme žáky k uvědomění si vlastní zodpovědnosti za sebe, své zdraví a život
• podílí se na ochraně životního prostředí a jedná v souladu se strategií udržitelného rozvoje	➢ vysvětlováním, praktickými aktivitami i zapojováním jiných organizací do výuky směřujeme žáky k uvědomování si zodpovědnosti při ochraně životního prostředí v souladu se strategií udržitelného rozvoje
• respektuje a chrání naše tradice a kulturní i historické dědictví	➢ zapojováním žáků do různorodých aktivit podporujeme jejich začlenění do společnosti, vzbuzujeme v žácích úctu ke kulturnímu dědictví a národním tradicím
• rozpozná nevhodné a rizikové chování, uvědomuje si jeho možné důsledky; v krizových situacích a v situacích ohrožujících zdraví a život člověka dovede adekvátně reagovat na pokyny kompetentních osob	➢ vypravováním za podpory vizuálních materiálů, formou didaktických her a navozením modelových situací předkládáme žákům možnosti řešení a zvládání krizových situací i pod vedením kompetentní osoby

6. Kompetence pracovní

Na konci vzdělávání žák v rámci svých možností:	Výchovně vzdělávací strategie vedoucí k formování klíčových kompetencí
• má osvojeny základní pracovní dovednosti, návyky a postupy pro každodenní běžné pracovní činnosti	➢ pravidelným procvičováním, formou didaktických her, nápodobou a navozováním modelových situací motivujeme žáky k samostatnosti při každodenních běžných pracovních činnostech ➢ na základě praktických činností, nápodoby a vysvětlení procvičujeme v praxi jednoduché pracovní činnosti a tím vytváříme u žáků pozitivní vztah k práci
• chápe význam práce a možnost vlastního zapojení do pracovního procesu; koncentruje se na pracovní výkon a dokáže vytrvat při jeho provádění	➢ praktickými činnostmi, aktivitami a motivací povzbuzujeme žáky ke koncentraci pozornosti, vytrvalosti při plnění zadaného úkolu
• plní stanovené povinnosti, je schopen spolupráce, respektuje práci svou i druhých; uznává pracovní pravidla v kolektivu a svými pracovními výkony ovlivňuje kvalitu týmové práce	➢ předkládáním dostatečného množství příležitostí umožňujeme žákům zvládání jednoduchých pracovních postupů; nabízíme pomoc při volbě povolání ➢ různorodými pracovními činnostmi a motivací posilujeme kladný vztah a úctu k práci své i druhých
• zná možnosti využívání poradenských a zprostředkovatelských služeb	➢ teoretickým vysvětlováním ale i praktickými aktivitami a návštěvami seznamujeme s možnostmi poradenských a zprostředkovatelských služeb
• řídí se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci i hygieny práce	➢ prostřednictvím slovních a názorných pokynů seznamujeme žáky s pravidly BOZP a ochrany životního prostředí; při pracovních činnostech nepřetržitě dohlížíme na dodržování vymezených pravidel v různém prostředí (tělocvična, hřiště, dílna, cvičná kuchyň, školní pozemek…)

ODBORNÉ KOMPETENCE VZTAHUJÍCÍ SE K VÝKONU PRACOVNÍCH ČINNOSTÍ

1. Dodržovat zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci

Na konci vzdělávání žák v rámci svých možností:	Výchovně vzdělávací strategie vedoucí k formování klíčových kompetencí

• dodržuje právní předpisy z oblasti BOZP, hygienické předpisy požární ochrany	➢ prostřednictvím slovních a názorných pokynů, teoretickým a opakovaným vysvětlováním seznamujeme žáky s dodržováním právních předpisů z oblasti BOZP a předpisy požární ochrany
• používá osobní ochranné pracovní prostředky podle prováděných činností	➢ opakovaným vysvětlováním, prostřednictvím názorných ukázek seznamujeme žáky s pracovními prostředky dle prováděných činností; směřujeme je k opakovanému používání osobních ochranných pomůcek
• spolupodílí se na vytváření bezpečného pracovního prostředí	➢ při pracovních činnostech nepřetržitě dohlížíme na dodržování vymezených pravidel v různém prostředí a směřujeme žáka ke spolupodílení se na vytváření bezpečného pracovního prostředí

2. Usilovat o kvalitu své práce, výrobků a služeb

Na konci vzdělávání žák v rámci svých možností:	**Výchovně vzdělávací strategie vedoucí k formování klíčových kompetencí**
• dodržuje stanovené normy a předpisy	➢ různorodými pracovními činnostmi a aktivitami , opakovaným vysvětlováním a názorem směřujeme žáky k dodržování stanovených norem a předpisů
• pracuje podle instrukcí nebo návodu, případně za pomoci druhé osoby, pracuje v souladu s technologickými postupy	➢ využíváním procesuálních schémat , strukturovaných úloh, názoru, nápodoby a vysvětlení podporujeme u žáků samostatnost při plnění základních pracovních technik, při práci v souladu s technologickými postupy
• zvolí vhodné materiály, vybere a použije správné pracovní nástroje, pomůcky a technické vybavení podle vykonávané pracovní činnosti	➢ pravidelným každodenním procvičováním v praktických činnostech, názornou ukázkou a manipulací směřujeme žáky ke vhodné volbě správných pracovních nástrojů, pomůcek, technického vybavení podle právě vykonávané činnosti
• zkontroluje a zhodnotí kvalitu své vykonané činnosti	➢ poskytováním dostatečného množství příležitostí umožňujeme žákům vyjádřit, zkontrolovat a zhodnotit kvalitu své vykonané činnosti a obhájit jej vhodným způsobem

3. Jednat ekonomicky a v souladu se strategií trvale udržitelného rozvoje

Na konci vzdělávání žák v rámci svých možností:	Výchovně vzdělávací strategie vedoucí k formování klíčových kompetencí
• zná význam, účel a užitečnost vykonávané práce, její finanční i společenské ohodnocení	➢ poskytováním dostatečného množství příležitostí umožňujeme žákům vyjádřit, zkontrolovat a zhodnotit kvalitu své vykonané činnosti a obhájit jej vhodným způsobem
• posuzuje v pracovním procesu prováděné činnosti z pohledu jejich vlivu na životní prostředí	➢ vysvětlováním, praktickými aktivitami i zapojováním jiných organizací do výuky směřujeme žáky k uvědomování si zodpovědnosti při ochraně životního prostředí v souladu se strategií udržitelného rozvoje
• nakládá s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami s ohledem na životní prostředí	➢ pravidelným každodenním procvičováním v praktických činnostech, názornou ukázkou a manipulací směřujeme žáky ke vhodné volbě nakládání s materiály, energiemi, odpady, vodou a jinými látkami s ohledem na životní prostředí

ODBORNÉ KOMPETENCE PODLE ZAMĚŘENÍ ŠKOLY

Odborné kompetence, které se vztahují k výkonu pracovní činnosti a charakterizují způsobilost absolventa praktické školy dvouleté ke konkrétní pracovní činnosti.

Odborné kompetence dle zaměření školy

- uplatňujeme motivaci vycházející z významu pracovních činností pro volbu povolání a možnosti trávit smysluplně volný čas
- uplatňujeme motivaci v souladu s předpoklady a zájmy žáka
- začleňujeme do výuky sociálně interakční formy pracovních činností, které umožní každému žákovi zažít úspěch v rámci týmu i samostatně
- zařazujeme diferencované činnost (činnosti s výběrem, s handicapem atd.) odpovídající výkonnosti žáka
- dáváme žákovi jako jednotlivci i jako členu pracovní skupiny příležitost prezentovat výsledky své práce na výstavách, soutěžích ve škole i mimo školu
- ukazujeme žákovi na technických výkresech, tištěných návodech, náčrtech při každé příležitosti jaké informace potřebné ke zhotovení výrobku v nich najdou, ukázkami z populárně naučných časopisů, knih, internetových stránek a dalších médií motivujeme žáky k samostatné manuální činnosti a formujeme tak jeho budoucí profesní orientaci i náplň jeho volného času (hobby)
- svým osobním příkladem probouzíme u žáka zájem o nové materiály a technologie, dáváme mu tak základ pro cílené a uvědomělé učení se novému v rámci budoucí profese a dalšího uplatnění v rodině a společnosti
- utvářením pozitivní atmosféry v pracovní skupině zmenšujeme bariéru mezi sebou a žákem

- a odbouráváme jeho ostych a zábrany, vybízíme jej k rozhovoru o vzniklých problémech
- hodnotíme žáka diferencovaně podle individuálního zlepšení jeho výkonu
- dáváme pravidelně žákovi příležitost při závěrečném hodnocení práce porovnat svůj výrobek s výrobky ostatních spolužáků a posoudit tak, co možná nejobjektivněji úroveň dokončené práce, možné chyby s žákem rozebíráme a společně hledáme příčiny a možnosti nápravy
- umožňujeme žákovi pracovat v heterogenní skupině, vedeme jej k pochopení dělby práce
- a motivujeme ho ke kvalitnímu výkonu
- u žáka postupně utváříme základní dovednosti jednotlivých pracovních operací
- volbou vhodného výrobku (cíle, příkladu) ukazujeme žákovi užitečnost manuální práce
- postupně a přiměřeně k věku žáka vysvětlujeme zásady bezpečnosti práce, ochrany zdraví, hygieny práce a ochrany životního prostředí a dbáme na jejich uvědomělé dodržování - pomocí nápodoby žákovi ukazujeme, jak získat informace o výrobku z tištěného návodu, technických náčrtů a výkresů, postupně tak u něj vytváříme dovednost samostatně podle těchto dokumentů pracovat
- postupnou motivací a prodlužováním doby nutné pro zhotovení výrobku pěstujeme trpělivost, koncentraci a vůli žáka výrobek dokončit
- prostřednictvím besed s učitelem, výchovným poradcem, exkurzí, besed s pracovníky a návštěvami vhodných pracovišť utváříme u žáka postupně představy o jednotlivých profesích a tříděním získaných informací upřesňujeme jeho rozhodnutí o volbě další životní dráhy
- seznamujeme žáky s dodržováním základních předpisů z oblasti BOZP, hygieny a požární ochrany
- snažíme se utvářet u žáků tvořivé myšlení, logické uvažování a samostatné řešení problémů
- nabádáme žáky k samostatné práci i týmové spolupráci
- seznamujeme žáky se stanovenými normami a předpisy, technologickými postupy a dbáme na jejich dodržování
- dbáme na to, aby žáci kontrolovali a hodnotili kvalitu své práce
- seznamujeme žáky se základními vědomostmi o materiálech, nástrojích, pracovních postupech
- praktickými činnostmi vedeme žáky k osvojování si šetření s materiálem
- vyžadujeme srozumitelné vyjádření pracovnímho záměru
- učíme žáky orientovat se v pracovních postupech a návodech
- učíme žáky využívat v praxi jednoduché nástroje a stroje při práci v domácnosti, kuchyni, na zahradě, v dílnách
- učíme žáky pracovat podle předlohy a volit vhodné pracovní postupy, pomůcky, nástroje a náčiní v souladu s druhem zpracovávaného materiálu, či zvolenou pracovní činností
- upozorňujeme žáky na prolínámí teoretickch poznatků s praktickými

3.3 <u>Zabezpečení vzdělávání žáků s kombinací postižení</u>

Pojmem žáci se speciálními vzdělávacími potřebami dnes označujeme ve smyslu školského zákona žáky se zdravotním postižením, zdravotním nebo sociálním znevýhodněním. Přístup k výchově a vzdělávání žáků s určitými speciálními vzdělávacími potřebami se v posledních letech radikálně mění, je prosazována tendence k integraci těchto žáků do běžných školních kolektivů, což přispívá jak k jejich socializaci a připravenosti na běžný občanský život, tak k lepšímu přístupu majoritní společnosti k lidem se zdravotním postižením.

Při zpřístupnění vzdělávání co nejširšímu spektru žáků bereme v úvahu zejména:

- charakter oboru vzdělání a požadavků na zdravotní způsobilost uchazeče o vzdělávání vzhledem ke stupni zdravotního postižení nebo zdravotního znevýhodnění;

- možnosti pracovního uplatnění tohoto absolventa v regionu a potřebu úzké spolupráce se sociálními partnery;
- potřebu a způsob úpravy školního vzdělávacího programu (délky studia, učebních plánů, vzdělávacího obsahu, změnu vyučovacích metod a organizace výuky apod.);
- materiální a organizační podmínky vzdělávání, např. možnosti bezbariérového přístupu do školy, k učebnám, k sociálním aj. zařízením, zajištění speciálních učebnic, speciálních didaktických a kompenzačních pomůcek, možnost snížení počtu žáků ve třídách a skupinách souladu s platnou legislativou, vytváření jiných organizačních forem pro výuku některých předmětů nebo předmětů speciální pedagogické péče;
- odborné a personální zabezpečení výuky; připravenost učitelů na vzdělávání těchto žáků, znalost specifik jednotlivých druhů postižení a zdravotního znevýhodnění, vytvoření vhodných podmínek při přijímání žáků ke vzdělávání a ukončování vzdělávání žáků se zdravotním postižením, znalost odpovídajících metod a forem vzdělávání a hodnocení, uplatňování principu individualizace vzdělávání, přehled o vhodných učebnicích a pomůckách, potřeba zvýšení počtu pracovníků např. o speciální pedagogy, asistenty pedagoga, apod.;
- způsob spolupráce se školskými poradenskými pracovišti, se základními školami, v nichž žák plnil povinnou školní docházku, s rodiči těchto žáků, popř. se sociálními pracovníky a s občanskými sdruženími zdravotně postižených, se sociálními partnery v regionu školy apod.

Při vzdělávání žáků se zdravotním postižením bereme v úvahu podpůrná opatření a proto využíváme ve třídách asistenta pedagoga.

Vzdělávání žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním v kombinaci s mentálním postižením

Do skupiny žáků se zdravotním postižením řadíme žáky s tělesným, mentálním, zrakovým nebo sluchovým postižením, žáky s vadami řeči, žáky s autismem, vývojovými poruchami učení nebo chování a žáky se souběžným postižením více vadami. Zdravotním znevýhodněním se rozumí dlouhodobá nemoc, zdravotní oslabení nebo lehčí zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování. Podle potřeb žáků můžeme rozložit obsah vzdělávání do více ročníků, zvolit odlišnou délku vyučovací hodiny nebo vzdělávat žáka na základě individuálního vzdělávacího plánu.

Stejně tak pokud nastane problém v podobě např. častých onemocnění, rehabilitačních pobytů v lázních atd., což způsobí velké absence, a tím i obtíže při plnění školních požadavků. V tomto případě se zdá jako vhodné rozvrhnout obsah učiva do více ročníků a zvolit individuální vzdělávací plán.

Praktickou část vyučování je nutné uzpůsobit podle individuálních potřeb a možností žáka za použití vhodných kompenzačních pomůcek. Podmínky pro uskutečňování teoretického i praktického vyučování (např. v odborném výcviku) včetně počtu žáků ve třídě, v oddělení nebo studijní skupině jsou stanoveny právním předpisem.

Pro úspěšné vzdělávání žáků se zdravotním postižením a zdravotním znevýhodněním zabezpečujeme zejména:

- odstraňujeme architektonické bariéry a provádíme potřebné změny úpravy interiéru školy a třídy
- uplatňujeme princip diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností, při stanovování obsahu, forem i metod výuky
- umožňujeme žákovi používat potřebné a dostupné kompenzační pomůcky, vhodné učebnice a učební pomůcky přizpůsobené jeho individuálním potřebám
- uplatňujeme alternativní formy komunikace

- zabezpečujeme odbornou výuku předmětů speciálně pedagogické péče a uplatňujeme odpovídající učební styly
- zohledňujeme druh, stupeň a míru postižení nebo znevýhodnění při hodnocení výsledků
- uplatňujeme zdravotní hlediska a respektujeme individualitu a potřeby žáka
- podporujeme nadání a talent žáků se speciálními vzdělávacími potřebami vytvářením vhodné vzdělávací nabídky
- zkvalitňujeme připravenost pedagogických pracovníků pro práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami
- umožňujeme působení speciálního pedagoga ve škole, případně asistenta pedagoga v případě potřeby a v souladu s právními předpisy
- v rámci diagnostiky a případné další pomoci při vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami spolupracujeme s rodiči nebo zákonnými zástupci žáka a podporujeme spolupráci s odborníky z jiných resortů
- rozšiřujeme spolupráci školy a rodičů při tvorbě koncepce a systému vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- spolupracujeme s ostatními školami, které mají zkušenosti se vzděláváním žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

Vzdělávání žáků s vícečetným postižením

Pro žáky s vícečetným postižením zabezpečujeme zejména:

- uplatňování zdravotních hledisek a respektování individuality a potřeb žáka;
- využívání všech podpůrných opatření při vzdělávání;
- uplatňování principu diferenciace a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností, při stanovování obsahu, forem i metod vzdělávání;
- uplatňování alternativních forem komunikace;
- zohledňování druhu, stupně a míry postižení při hodnocení výsledků vzdělávání a v praktických činnostech;
- možnost způsobu úpravy vzdělávacího programu (délku studia, učební plány, vzdělávací obsah, organizaci výuky);
- upravení výsledků vzdělávání tak, aby byly pro žáky reálné a splnitelné v rámci jejich možností, a těmto výsledkům přizpůsobit i výběr učiva;
- umožnění v případě potřeby, v souladu s právními předpisy, působení asistenta pedagoga a v případě potřeby i osobního asistenta;
- podporování zájmu žáků vytvářením vhodné vzdělávací nabídky vzhledem k sociálnímu uplatnění absolventa;
- odstraňování architektonických bariér a provádění potřebných změn, případně úprav školního prostředí;
- spolupráci se školskými poradenskými zařízeními, se sociálními partnery v regionu, s úřady práce;
- spolupráci se školskými poradenskými zařízeními (pedagogicko-psychologickými poradnami, speciálně pedagogickými centry) a s dalšími odborníky a sociálními partnery.

Vzdělávání žáků s narušenou komunikační schopností

U žáků se můžeme setkat také s narušenou komunikační schopností, zejména s opožděným, narušeným či omezeným vývojem řeči, malou slovní zásobou, agramatickou stavbou vět, často se objevují poruchy formální stránky řeči. Spektrum poruch řeči, které se u žáků vyskytuje je velmi široké. Setkáváme se s dyslálií, narušenou plynulostí řeči, symptomatickými poruchami řeči, dysfázií a palatolálií.

Pro tyto žáky zajišťujeme:

- Individuální logopedickou péči, jež je vedena většinou logopedickými asistenty nebo logopedy. Budujeme společensky přijatelnou expresívní složku řeči, klademe důraz na porozumění, případně alternativní způsoby komunikace.
- Rozvíjení slovní zásoby a osvojení si komunikačních forem denního společenského styku
- V některých případech spolupracujeme s klinickým logopedem a se speciálně pedagogickým centrem.

Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním

Pro rodiče a žáky školy, kteří pocházejí z nižšího sociokulturního často nepodnětného prostředí /žáci se sociálním znevýhodněním/ zajišťujeme:

- Možnost internátního pobytu – pokud rodiče pobírají sociální dávky, jsou osvobozeni od poplatku za pobyt na internátě
- Poradenské služby ze strany sociální pracovnice týkající se sociálních dávek, průkazek ZTP, zbavení svéprávnosti atd.
- Pomoc při výběru kompenzační pomůcky pro vlastní potřebu
- Konzultace s rodinou o zdravotním stavu žáka, výpomoc a objednání k lékaři
- Poradenské služby týkající se zabezpečení zdravého vývoje dítěte /poradenství v oblasti stravování, oblékání, chodu domácnosti, budování hygienických návyků…/
- Zájmové kroužky jako prevence sociopatologických jevů /plnohodnotné využívání volného času, budování zdravých sociálních návyků, rozšiřování zájmů/.

3.4 Začlenění průřezových témat

Tabulace učebního plánu

VZDĚLÁVACÍ OBLASTI	VZDĚLÁVACÍ OBORY	NÁZVY PŘEDMĚTŮ	1.r.	2.r.
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	***Český jazyk***	2+1	2+1
	Cizí jazyk	***Anglický jazyk***	1	1
Matematika a její aplikace	Matematika	***Matematika***	2+1	2+1
Informační a komunikační technologie	Informační a komunikační technologie	***Základy informatiky***	1	1
Člověk a společnost	Základy společenských věd	***Nauka o společnosti***	1	1
Člověk a příroda	Základy přírodních věd	***Nauka o přírodě***	1	1
Umění a kultura	Umění a kultura	***Výtvarná výchova***	1+1	1+1
		Hudební výchova	1+1	1+1

Člověk a zdraví	Výchova ke zdraví	***Výchova ke zdraví***	1	1
	Tělesná výchova	***Tělesná výchova***	2+1	2+1
Odborné činnosti	Rodinná výchova	***Rodinná výchova***	3	3
	Výživa a příprava pokrmů	***Kuchyňské práce***	4	4
	Odborné obory	***Pracovní činnosti***	6+1	6+1
CELKEM POVINNÁ ČASOVÁ DOTACE			**32**	**32**

Poznámky k učebnímu plánu

Celková povinná časová dotace je RUP stanovena na **64 hodin** pro oba ročníky. Představuje maximální povinnou týdenní časovou dotaci na daném stupni vzdělávání.

Celková povinná časová dotace je tvořena minimální časovou dotací pro vzdělávací oblasti /vzdělávací okruhy/ a disponibilní časovou dotací.

Disponibilní časová dotace

- využití disponibilní časové dotace je plně v kompetenci ředitele školy
- využití celé disponibilní časové dotace v učebním plánu ŠVP je závazné
- disponibilní časová dotace je určena:

a) v prvním ročníku k posílení učiva Čj – 1 hodina
M – 1 hodina
Vv – 1 hodina
Hv – 1 hodina
Tv – 1 hodina
Pč – 1 hodina
Celkem - 6 hodin

b) ve druhém ročníku k posílení učiva Čj – 1 hodina
M - 1 hodina
Vv – 1 hodina
Hv – 1 hodina
Tv – 1 hodina
Pč – 1 hodina
Celkem – 6 hodin

Minimální časová dotace pro jednotlivé vzdělávací oblasti /vzdělávací okruhy/ je závazná. Číslo udává, kolik hodin týdně musí škola minimálně věnovat dané vzdělávací oblasti /vzdělávacímu okruhu/ v daném ročníku.

Týdenní časová dotace pro jednotlivé žáky může být upravena podle jejich individuálních potřeb a zdravotního stavu.

5. Učební osnovy

Učební osnovy jsou vypracovány dle Rámcového vzdělávacího programu pro obor vzdělání Praktická škola dvouletá (78-62-C/02).

Pojetí středního vzdělávání

Střední vzdělávání rozvíjí vědomosti, dovednosti, schopnosti, postoje a hodnoty získané v základním vzdělávání důležité pro osobní rozvoj žáků a poskytuje obsahově širší vzdělání spojením všeobecného a odborného vzdělávání.

Vytváří předpoklady pro plnoprávný osobní a občanský život a přípravu na výkon povolání nebo pracovní činnosti. Obsah, formy a metody středního vzdělávání jsou přizpůsobeny vzdělávání žáků se zdravotním postižením.

Vzdělávání v praktické škole dvouleté umožňuje žákům osvojení vědomostí a dovedností potřebných k výkonu konkrétních činností v různých profesních oblastech i v každodenním životě a získat základy odborného vzdělávání a manuálních dovedností v oboru podle zaměření přípravy.

Vzdělávání je v souladu s individuálními potřebami a psychickými i fyzickými možnostmi žáků. Důraz je kladen především na vypěstování kladného vztahu k práci, na rozvoj komunikačních dovedností, výchovu ke zdravému životnímu stylu, dosažení maximální možné míry samostatnosti a posílení sociální integrace.

Cíle středního vzdělávání

V praktické škole dvouleté se usiluje o naplnění těchto cílů:

- rozšiřovat a prohlubovat u žáků poznatky získané v základním vzdělávání;
- upevňovat a dále rozvíjet klíčové kompetence žáků, zkvalitnit jejich vědomosti, dovednosti a formovat jejich postoje;
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a samostatnému řešení problémů;
- vést žáky k využívání komunikativních dovedností (případně alternativních způsobů komunikace), používat účinnou a otevřenou komunikaci;
- rozvíjet tělesné, duševní a specifické schopnosti a dovednosti žáků;
- rozvíjet vnímavost, vztahy k lidem, prostředí, přírodě a směrovat je k jednání v souladu se strategií udržitelného rozvoje;
- formovat u žáků odpovědný postoj k plnění svých povinností a respektování stanovených pravidel;
- vést žáky k vytrvalému a pečlivému přístupu k týmové i samostatné práci;
- vést žáky k osvojování poznatků a pracovních postupů a připravovat je k vykonávání pracovních činností, pro které byli připravováni pro uplatnění se na trhu práce.

Oblasti vzdělávání

Vzdělávací obsah v praktické škole dvouleté je rozdělen do **osmi vzdělávacích oblastí**. Jednotlivé vzdělávací oblasti jsou tvořeny jedním vzdělávacím okruhem nebo více obsahově blízkými vzdělávacími okruhy, od nichž se v ŠVP odvíjejí jednotlivé předměty.

- **Jazyk a jazyková komunikace** (Český jazyk a literatura, Cizí jazyk)
- **Matematika a její aplikace** (Matematika)
- **Informační a komunikační technologie** (Informační a komunikační technologie)
- **Člověk a společnost** (Základy společenských věd)

- **Člověk a příroda** (Základy přírodních věd)
- **Umění a kultura** (Hudební výchova, Výtvarná výchova, Dramatická výchova)
- **Člověk a zdraví** (Výchova ke zdraví, Tělesná výchova)
- **Odborné činnosti** (Rodinná výchova, Výživa a příprava pokrmů, odborné obory podle profilace školy)

5.1 Český jazyk

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací okruh: Český jazyk a literatura

Název předmětu: Český jazyk

Charakteristika vyučovacího předmětu

Obsah vyučovacího předmětu je rozdělen do tří specifických složek: jazyková výchova, komunikační a slohová výchova a literární výchova.

Ve výuce se obsah těchto složek prolíná. U žáků rozvíjí osvojení a správné používání ústní a písemné podoby spisovného jazyka. Žáci se učí vnímat různá sdělení, rozumět jim a reprodukovat je.

Učivo je zaměřené na rozvoj smyslového a citového vnímání, vyjadřujících schopností, čtení s porozuměním, práce s literárním textem a psaní.

Cílové zaměření předmětu

6. osvojení a užívání mateřského jazyka v mluvené a psané podobě
7. rozvíjení slovní zásoby, řečových schopností a komunikačních dovedností
8. vytváření základních čtenářských dovedností a návyků

Začlenění průřezových témat

V předmětu Český jazyk jsou začleněna průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Enviromentální výchova a Výchova k práci a zaměstnanosti.

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznání - cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovednosti zapamatování, řešení problémů.

Environmentální výchova

Vztah člověka k prostředí

- prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, možnosti a způsoby ochrany zdraví)

Výchova k práci a zaměstnanosti

Svět práce

- charakteristické znaky práce, jejich aplikace na možnosti pracovního uplatnění

Sebeprezentace

- písemná i verbální sestavování žádostí o zaměstnání
- komunikace s úřady
- vytváření modelových situací - přijímací pohovor

Pracovně právní legislativa
- práva povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele
- uplatnění principů slušného chování (základní morální normy)

Časová dotace předmětu

Předmět Český jazyk vyučujeme s touto hodinovou dotací:

1. ročník - 3 vyučovací hodiny týdně
2. ročník - 3 vyučovací hodiny týdně

Forma vyučovacího předmětu

Vyučovací metody předmětu Český jazyk vychází z didaktických zásad - názornosti, přiměřenosti a posloupnosti. Metody jsou vždy voleny vzhledem ke schopnostem žáka, přiměřeně jeho postižení. Výuka probíhá ve třídě, ve speciálních učebnách. Využíváme knihy, pracovní sešity, výukové programy na PC a interaktivní tabuli. Škola umožňuje žákům účast na recitačních a dramatických soutěžích.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka v předmětu Český jazyk přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení

Na úrovni předmětu Český jazyk jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- rozvíjíme u žáků psychomotorické schopnosti a jemné pohybové koordinace nutné k výuce psaní ⇨ **žák využívá základy psaní ke svému rozvoji**
- rozvíjíme u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva a systematickému ukládání informací za pomocí učebnic, pracovních sešitů, encyklopedií ⇨ **žák umí využívat materiály a učebnice**
- klademe důraz na čtení s porozuměním, práci s textem a vyhledávání informací ⇨ **žák se zajímá o nové poznatky, je motivován k dalšímu učení**
- seznamujeme žáky s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probraným učivem, navštěvujeme knihovny ⇨ **žák dokáže využít nabyté vědomosti v praktických situacích**

Kompetence k řešení problémů

Na úrovni předmětu Český jazyk jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- vedeme žáky k samostatnému řešení problémů, k hledání nových řešení a postupů ⇨ **žák se učí zvládat problémové situace**
- utváříme u žáků schopnost pracovat s informacemi v podobě tištěné i mluvené, vedeme žáky využívat tyto informace ⇨ **žák ví, koho požádat o pomoc při řešení problémů**
- zapojujeme žáky do řešení praktických úloh a hodnocení výsledků jejich práce ⇨ **žák rozpozná problémovou situaci a snaží se ji řešit**

Kompetence komunikativní

Na úrovni předmětu Český jazyk jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

2. každodenním dialogem rozvíjíme schopnosti komunikace ⇨ **žák umí v rámci svých schopností komunikovat s okolím**
3. rozvíjení komunikace podporujeme jednoduchými slovními pokyny a názorem (obrázky, globální čtení) ⇨ **žák rozumí jednoduchým sdělením a přiměřeně reaguje**
4. pomáháme porozumět různým typům textu, obrazovým materiálům, vysvětlováním přispíváme k jejich porozumění ⇨ **žák rozumí obrazovým materiálům a jednoduchým textům**
5. vybízíme žáky ke komunikaci všemi dostupnými prostředky ⇨ **žák ke komunikaci využívá běžné i alternativní dorozumívací prostředky**

Kompetence sociální a personální

Na úrovni předmětu Český jazyk jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- vytváření modelových situací podněcujeme žáka navozování a udržování sociálních vztahů ⇨ **žák respektuje druhé lidi, uplatňuje základní návyky společenského chování**
- podílíme se na utváření příjemné atmosféry v týmu při jednání s druhými lidmi ⇨ **žák se zapojuje do společenských aktivit**
- pomáháme nacházet vlastní místo ve skupině a případně řešit krizové situace ⇨ **žák umí adekvátně reagovat v krizových situacích**

Kompetence občanské

Na úrovni předmětu Český jazyk jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- učíme žáky respektovat názor druhého ⇨ **žák se řídí základními společenskými normami**
- poskytujeme příležitosti k účasti na společenských akcích ⇨ **žák se zapojuje do společenských aktivit**
- vysvětlováním, praktickými činnostmi, obrazovou dokumentací ukazujeme, jak se chovat v krizových situacích ⇨ **žák dovede v krizových a život ohrožujících situacích adekvátně reagovat na pokyny kompetentních osob**

Kompetence pracovní

Na úrovni předmětu Český jazyk jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- zařazujeme pracovní činnosti, v nichž využíváme nabyté pracovní dovednosti a motivujeme k pozitivnímu vztahu k práci ⇨ **žák dokáže za pomocí pedagoga využívat pracovní dovednosti**
- činnostmi pro rozvoj jemné i hrubé motoriky, dodržování pracovních postupů, umožňujeme žákům zvládat jednoduché pracovní postupy ⇨ **žák zvládne splnit zadané úkoly, je schopen pracovat podle naučeného postupu**

- motivací, kladným hodnocením a pochvalou povzbuzujeme žáka, aby se soustředil na pracovní výkon ⇨ **žák se dokáže nadchnout pro výkon a vytrvává při plnění činnosti**
- opakovaným vysvětlováním trénujeme u žáků toleranci ke sdělenému hodnocení práce ⇨ **žák je schopen akceptovat hodnocení výkonu, jak učitelem, tak spolužákem**

5.2 Anglický jazyk

Vzdělávací oblast: Jazyk a jazyková komunikace

Vzdělávací okruh: Cizí jazyk

Název předmětu: **Anglický jazyk**

Charakteristika vyučovacího předmětu

Žáci se hravou formou seznámí se základy jazyka. Důraz je kladen více na mluvenou než psanou stránku anglického jazyka. Předmět směřuje k tomu, aby si žáci osvojili základní pravidla komunikace v cizí řeči. Naučili se jednoduché fráze a sdělení a zvládli překlad jednoduchých vět. Uměli pohotově reagovat na jednoduché otázky. Výukou bude prohlubována slovní zásoba žáků.

Cílové zaměření předmětu

- seznamuje žáky s cizím jazykem
- vede žáky k respektování odlišných kultur, ukazuje zvyky a tradice jiných národů
- seznamuje s významem užívání cizího jazyka jako nástroje dorozumívání a celoživotního vzdělávání

Začlenění průřezových témat

V předmětu Anglický jazyk jsou začleněna průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova k práci a zaměstnanosti

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopnosti poznávání – rozvíjení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; upevňování dovedností zapamatování, řešení problémů, prohlubování dovedností pro celoživotní učení

8.1.1 Výchova k práci a zaměstnanosti

Svět práce

- hlavní oblasti světa práce, charakteristické znaky práce a jejich aplikace na možnosti pracovního uplatnění /pracovní činnosti, pracovní prostředky, pracoviště, pracovní doba, bezpečnost a zdraví při práci/.

Časová dotace předmětu

Předmět Anglický jazyk vyučujeme v 1. i ve 2. ročníku s hodinovou dotací 1 vyučovací hodina týdně.

Forma vyučovacího předmětu

Vyučovací metody předmětu Anglický jazyk vycházejí z didaktických zásad – názornosti, přiměřenosti a posloupnosti.

Při výuce využíváme zejména metod vysvětlování, rozhovoru, dialogu, práce s knihou, pracovními listy a slovníky. Metody jsou vždy voleny vzhledem ke schopnostem žáka, přiměřeně jeho postižení.

Důraz je kladen více na mluvenou než psanou stránku anglického jazyka.

Výuka anglického jazyka probíhá v učebně, je založena na modelu britské angličtiny.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka v předmětu Anglický jazyk přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení

Na úrovni předmětu Anglický jazyk jsou pro utváření rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

6. nabízíme zajímavé jednoduché didaktické materiály podporující v žácích zájem o probírané téma ⇨ **žák využívá základy čtení, psaní a počítání ke svému rozvoji**
7. používáme pracovní sešity, učebnice, slovníky, mapy, encyklopedie a další učební pomůcky ⇨ **žák umí využívat učební materiály a učebnice**
8. využíváme výukové programy na PC a internet ⇨ **žák provádí jednoduché práce s počítačem**

Kompetence k řešení problémů

Na úrovni předmětu Anglický jazyk jsou pro utváření rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- zařazujeme modelové situace, praktické ukázky učiva ⇨ **žák se učí zvládat problémové situace**
- osobní účastí žáků na řešení problémů a jiných praktických činnostech jim dáváme příležitost učit se zvládat neúspěch ⇨ **žák se umí smířit s neúspěchem při řešení problémů**
- umožňujeme a podporujeme žádosti žáků o pomoc při řešení problémových úkolů ⇨ **žák ví, koho požádat o pomoc při řešení problémů**
- často zařazujeme praktické úlohy, jež se žáci učí samostatně řešit a tak i rozpoznat jejich obtížnost ⇨ **žák rozpozná problémovou situaci a snaží se ji řešit**

Kompetence komunikativní

Na úrovni předmětu Anglický jazyk jsou pro utváření rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- dialogem rozvíjíme schopnost komunikace ⇨ **žák umí, v rámci svých schopností, komunikovat s okolím**
- rozvíjení komunikace podporujeme jednoduchými slovními pokyny a názorem (fotografie, obrázky, sociální učení…) ⇨ **žák rozumí jednoduchým sdělením a přiměřeně na ně reaguje**
- poskytujeme příležitosti k vyjádření vlastních potřeb, upravujeme formu vyjádření ⇨ **žák umí přiměřeně vyjádřit svoje potřeby**
- k výuce využíváme jednoduché texty, mapy, obrazy, videonahrávky a další názorné materiály, vysvětlením přispíváme k jejich porozumění ⇨ **žák rozumí obrazovým materiálům a jednoduchým textům**
- vybízíme žáky ke komunikaci všemi dostupnými prostředky ⇨ **žák ke komunikaci využívá běžné i alternativní dorozumívací prostředky**

Kompetence sociální a personální
Na úrovni předmětu Anglický jazyk jsou pro utváření rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- prací ve skupinách rozvíjíme sociální dovednosti ⇨ **žáci se účastní různých sociálních aktivit**
- zařazováním modelových situací, praktických činností a účastí na společenských akcích procvičujeme s žáky základy společenského chování ⇨ **žák správně využívá návyky vhodného společenského chování**
- navozováním různých sociálních situací vedeme k uvědomění si nebezpečí rizikového chování ⇨ **žák chápe, co je rizikové chování a jaké jsou jeho důsledky**

Kompetence občanské
Na úrovni předmětu Anglický jazyk jsou pro utváření rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- poskytujeme příležitosti k účasti na různých společenských akcích ⇨ **žák se zapojuje do společenských aktivit**
- neustálým opakováním a navozováním různých sociálních situací vštěpujeme společenská pravidla ⇨ **žák se řídí základními společenskými normami**
- účastníme se akcí zaměřených na ochranu životního prostředí, využíváme didaktické hry k osvojení zásad zdravého životního stylu ⇨ **žák má osvojeny základní poznatky o zdravém životním stylu a ochraně životního prostředí**
- formou modelových situací a sociálním učením procvičujeme adekvátní reakce na krizové situace ⇨ **žák umí adekvátně reagovat v krizových situacích, dovede se řídit pokyny kompetentních osob**

Kompetence pracovní
Na úrovni předmětu Anglický jazyk jsou pro utváření rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- zařazujeme pracovní činnosti, v nichž využíváme nabyté pracovní dovednosti a motivujeme k pozitivnímu vztahu k práci ⇨ **žák dokáže za pomoci pedagoga využívat pracovní dovednosti při praktických činnostech**
- pracujeme ve skupinách dle jasně stanovených pravidel, vlastním prožitkem žáka posilujeme jeho úctu k práci druhých ⇨ **žák umí pracovat v kolektivu, svým výkonem ovlivňuje kvalitu společně vykonané práce**
- podrobným zhodnocením vykonaného úkolu a vzájemným hodnocením výkonu spolužáků vytváříme toleranci ke sdělenému hodnocení ⇨ **žák umí přijmout kladné i záporné hodnocení své práce**
- využíváme různých názorných prostředků (didaktické hry, modelové situace, obrázky…) k demonstraci důležitosti dodržování zásad bezpečnosti, nastavujeme jasná pravidla a nepřetržitě dohlížíme na jejich dodržování ⇨ **žák při práci uplatňuje pravidla BOZP, hygienická pravidla a zásady ochrany životního prostředí**

5.3 Matematika

Vzdělávací oblast: Matematika a její aplikace

Vzdělávací okruh: Matematika

Název předmětu : Matematika

8.1.1.1.1

8.1.1.1.2 Charakteristika vyučovacího předmětu

Matematické vzdělávání plní nejen funkci všeobecně vzdělávací, ale zejména funkci průpravnou pro odbornou část vzdělávání. Vzdělávací oblast je založena na praktických činnostech, sleduje využití matematických dovedností v běžném životě, posiluje logické myšlení a prostorovou představivost. Žáci si osvojují a prohlubují matematické pojmy, postupy a způsoby jejich užití.

Hlavním úkolem je upevnit a prohloubit matematické znalosti a dovednosti podle mentální úrovně žáků a jejich individuálních zvláštností. Ve výuce si žáci zdokonalují numerické řešení úloh zpaměti i pomocí kalkulátoru, rozvoj logického myšlení, prostorovou představivost. Kromě vytváření matematických představ, vědomostí, dovedností a návyků je kladen důraz na rozvíjení schopností jejich aplikace v praktických životních situacích a v odborné praxi.

8.1.1.1.3

8.1.1.1.4 Cílové zaměření předmětu

- pozitivnímu postoji k matematickému vzdělání;
- osvojení si obecně užívaných termínů, symbolů a znaků;
- rozpoznání, zkoumání a přiměřenému způsobu řešení problémů;
- získávání a vyhodnocování informací kvantitativního charakteru z různých zdrojů;
- rozvíjení spolupráce a komunikace při společném řešení stanovených úkolů;
- aplikaci získaných poznatků v praktických životních situacích a odborné praxi;
- dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce.

Začlenění průřezových témat

V předmětu Matematika jsou začleněna průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova a Výchova k práci a zaměstnanosti.

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání - rozvíjení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, upevňování dovednosti zapamatování, řešení problémů, prohlubování dovedností pro celoživotní učení.

Výchova k práci a zaměstnanosti

Svět práce

- charakteristické znaky práce a jejich aplikace na možnosti pracovního uplatnění (pracovní činnosti, pracovní prostředky, pracoviště, pracovní doba, bezpečnost a ochrana zdraví při práci)

Sebeprezentace

- písemná i verbální, sestavování žádostí o zaměstnání, přijímací pohovor – modelové situace, komunikace s úřady a osobní prezentace při hledání zaměstnání

Pracovně právní legislativa

- práva povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele, mzda a její složky

Časová dotace předmětu

Vyučovací předmět Matematika je vyučován v 1. i 2. ročníku s touto časovou dotací:

- ročník: 3 vyučovací hodiny týdně
- ročník: 3 vyučovací hodiny týdně

Forma vyučovacího předmětu

Vyučovací metody předmětu Matematika vychází z didaktických zásad - názornosti, přiměřenosti a posloupnosti. Metody jsou vždy voleny vzhledem ke schopnostem žáka, přiměřeně jeho postižení. Výuka probíhá ve třídě, ve speciálních učebnách. Využíváme knihy, pracovní sešity, výukové programy na PC a interaktivní tabuli. Poznatky žáků jsou ověřovány při praktických návštěvách supermarketů, pošty, peněžních ústavů….

Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka předmětu Matematika přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení

Na úrovni předmětu Matematika jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- používáme názorné matematické pomůcky, učebnice, učební texty, pracovní listy a pracovní sešity ⇨ **žák využívá názorné matematické pomůcky, učebnice, učební texty, pracovní listy a pracovní sešity**
- předkládáme nejúčinnější způsoby vedoucí ke zpracování matematických úkolů, seznamujeme žáky se způsoby učení ⇨ **žák se snaží o koncentraci na učení, dodržuje návykové stereotypy učení**
- k učení motivujeme pochvalou, snažíme se o reálné sebehodnocení žáka ⇨ **žák má zájem o získání nových poznatků, chápe pochvalu jako motivaci k učení**
- při pracovních matematických činnostech navozujeme konkrétní příklady pro práci s daty, vyžadujeme samostatnost, cílem je správné vyhodnocení ⇨ **žák používá symboly, znaky, termíny a umí je použít v konkrétním početním úkolu**
- žáci mají dostatek příležitostí pro práci s PC, využíváme výukové matematické programy, řešíme konkrétní praktické situace ⇨ **žák pracuje s výukovými matematickými programy na PC**
- předkládáním různých praktických početních situací a jejich společným řešením reálně posuzujeme a vyvozujeme závěry ⇨ **žák využívá získané znalosti a dovednosti v praktických početních situacích**

Kompetence k řešení problému

Na úrovni předmětu Matematika jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

9. záměrně zadáváme cvičení a úkoly z reálného života, zjišťujeme schopnost samostatného uvažování a řešení problémů ⇨ **žák řeší problémové situace přiměřeně svým schopnostem**

10. nabízíme různé způsoby řešení matematických situací, podporujeme samostatnost při řešení úloh a příkladů ⇨ **žák řeší známé a opakující se situace na základě nápodoby i vlastních zkušeností**

11. neustálým povzbuzováním a to i v případě neúspěchu, navrhujeme vhodné postupy při řešení matematických úloh ⇨ **žák pokračuje aktivním a vhodným způsobem v práci i po neúspěšném řešení problémů**

12. stále zlepšujeme vzájemný vztah učitele a žáka, týmovou spolupráci a schopnost žáka požádat o pomoc při řešení matematických úloh ⇨ **žák jakkoliv formuluje žádost o pomoc a ví, na koho se má obrátit v případě nesnází při řešení matematických úloh**

Kompetence komunikativní

Na úrovni předmětu Matematika jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- záměrným navozováním situací vyžadujících logické myšlení rozvíjíme u žáků schopnost dorozumět se s okolím, řešit matematický problém ⇨ **žák řeší problémové matematické situace přiměřeně svým schopnostem**
- neustálým procvičováním matematických úloh se snažíme u žáků o pochopení zadaného úkolu ⇨ **žák řeší známé a opakující se úkoly na základě učitelova vysvětlení a vlastních schopností**
- vytvářením vhodných podmínek (praktické matematické úlohy ze života, návštěva a hra na obchod…) umožňujeme žákům vlastní prožitek teoretických poznatků ⇨ **žák umí využít své znalosti i v různých navozených situacích, vyřeší problémovou situaci**
- předkládáním různých matematických pomůcek trénujeme u žáků porozumění daného početního úkolu, geometrické úlohy ⇨ **žák umí při řešení problému používat různé matematické pomůcky**.
- poskytováním dostatečného množství příležitostí pro vlastní realizaci žáka umožňujeme žákům obhájit svůj způsob řešení daných matematických úloh ⇨ **žák dokáže sdělit své názory, obhájit své jednání při daných matematických procesech**
- předkládáním různých alternativních a augmentativních komunikačních prostředků umožňujeme žákům komunikovat ⇨ **žák využívá alternativní, augmentativní komunikační prostředky za účelem zkvalitnění komunikace při matematice**
- zapojováním žáků do běžného života (matematické soutěže, setkávání se se žáky jiných škol…) umožňujeme žákům prezentaci výsledků své práce ⇨ **žák se podle svých schopností účastní matematických soutěží, snaží se svými dovednostmi vyrovnat žákům z jiných škol**

Kompetence sociální a personální

Na úrovni předmětu Matematika jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- podporujeme účast žáků na různých akcích s matematickou tématikou, snažíme se i o aktivní zájem rodičů při přípravě žáků na tyto akce ⇨ **žák se účastní různých akcí s matematickou tématikou, uvědomuje si hodnotu své osobnosti**
- nácvikem běžných sociálních situací (chování a řešení praktických situací v obchodě, na úřadě, zakoupení jízdenky…) u žáka budujeme schopnost zvládat tyto situace ⇨ **žák umí reagovat na daný problém**
- u žáků rozvíjíme kladné vztahy mezi vrstevníky, schopnost respektovat spolužákovo řešení matematického úkolu, ale umět si obhájit i své vlastní řešení ⇨ **žák je schopen komunikovat a vést diskuzi s ostatními při řešení matematického úkolu**
- špatným řešením matematického úkolu vysvětlujeme žákům důsledky tohoto řešení (chybná manipulace s penězi, neznalost platidel, neznalost ceny zboží…) ⇨ **žák chápe dopady špatného řešení matematického úkolu**
- povzbuzením a pochvalou podporujeme sebedůvěru, jistotu při řešení matematických úkolů ve známém i neznámém prostředí ⇨ **žák umí reagovat a řešit matematické úkoly ve známém i neznámém prostředí**

Kompetence občanské

Na úrovni předmětu Matematika jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- vysvětlováním, praktickými činnostmi a formou matematických a didaktických her pěstujeme u žáků odpovědnost za sebe, své zdraví a za životní prostředí ⇨ **žák zná své možnosti a důsledky svého jednání**
- předkládáme žákům možnosti řešení a zvládání krizových situací a vytváříme u nich ochotu vyslechnout a přijmout řešení problému i pod vedením kompetentní osoby ⇨ **žák je ochoten podřídit se pokynům kompetentní osoby**

Kompetence pracovní

Na úrovni předmětu Matematika jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- na základě praktických činností, nápodoby, vysvětlení procvičujeme v praxi jednoduché pracovní matematické úlohy a tím vytváříme u žáků pozitivní vztah k práci ⇨ **žák využívá matematické dovednosti při jednoduchých pracovních činnostech**
- předkládáním dostatečného množství příležitostí zaměřených na zvládání matematických úloh umožňujeme žákům poznat a zvládat reálný život, nabízíme pomoc při volbě povolání ⇨ **žák pracuje podle naučeného pracovního postupu, podle pokynů plní zadané matematické úkoly**
- praktickými matematickými činnostmi, aktivitami a motivací povzbuzujeme žáky ke koncentraci pozornosti, vytrvalosti při plnění zadaného úkolu ⇨ **žák zvládá koncentraci na pracovní výkon a dokáže vytrvat při jeho provádění**
- snažíme se u žáků vytvářet kladný vztah i úctu k práci své i druhých ⇨ **žák rozumí pracovním pravidlům v kolektivu**
- neustálým vysvětlováním a porovnáváním vyřešených matematických úloh trénujeme u žáků toleranci ke sdělenému hodnocení ⇨ **žák umí přijmout hodnocení za vyřešený matematický úkol**

5.4 Základy informatiky

Vzdělávací oblast: Informační a komunikační technologie

Vzdělávací okruh: Informační a komunikační technologie

Název předmětu: **Základy informatiky**

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Základy informatiky je svým obsahem zaměřen na získávání samostatných praktických dovedností při práci s prostředky informačních a komunikačních technologií. Umožňuje žákům získat praktické dovednosti v oblasti využití počítačů a jejich sítí k získávání, zpracovávání a prezentaci informací, ke vzájemné komunikaci s okolím a k seberealizaci při zájmových činnostech.

Cílové zaměření předmětu

Vzdělávání v předmětu Základy informatiky směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím,
že vede žáka k:

9. rozvíjení znalostí a dovedností práce s počítačem;
10. používání běžného základního a aplikačního programového vybavení;
11. využívání možností komunikace prostřednictvím výpočetní techniky;

12. prezentování výsledků své práce prostřednictví informačních a komunikačních technologií;
13. efektivnímu využívání informačních a komunikačních technologií a práci s informacemi;
14. dodržování bezpečnostních opatření při práci s novými technologiemi a uvědomění si rizik spojených s jejich využíváním.

Průřezová témata

V předmětu Základy informatiky jsou začleněna průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Enviromentální výchova a Výchova k práci a zaměstnanosti.

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopnosti poznávání - rozvíjení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; upevňování dovedností zapamatování, řešení problémů; prohlubování dovedností pro celoživotní učení

Psychohygiena - dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro zvládání stresových situací (relaxace, mezilidské vztahy, krizové situace); způsobilost hledání pomoci při potížích

Sociální rozvoj

Poznávací schopnosti - vzájemné poznávání se ve skupině/třídě, na pracovišti; rozvoj schopnosti rozeznat nebezpečí

Komunikace - cvičení pozorování a sdělování; praktická cvičení verbální i nonverbální komunikace v různých situacích; způsoby odmítání nevhodné nebo nepříjemné komunikace

Spolupráce − rozvoj individuálních dovedností; rozvoj sociálních dovedností a vzájemné vztahy

Morální rozvoj

Řešení problémů - dovednosti pro řešení problémových situací a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí (osobní problémy, problémy v zaměstnání); sociálně právní problematika

Časová dotace předmětu

Předmět Základy informatiky vyučujeme v 1. a 2. ročníku s touto hodinovou dotací:

- 1. ročník - 1 vyučovací hodina týdně
- 2. ročník - 1 vyučovací hodina týdně

Forma vyučovacího předmětu

Výuka bude probíhat s ohledem na specifické vzdělávací potřeby žáků individuální formou, nebo skupinovou s individualizovaným přístupem. Při výuce bude využito metody demonstrace, výkladu a aktivizace žáků.

Výuka bude probíhat v počítačové učebně, ve třídách u počítačů vybavených podle ICT standardu, popřípadě ve třídě vybavené interaktivní tabulí.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka v předmětu Základy informatiky přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení

Na úrovni předmětu Základy informatiky jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- s pomocí výukových programů procvičujeme s žáky osvojené trivium a nové poznatky ⇨ **žák se seznamuje se základy trivia a umí je využívat ke svému rozvoji**
- využíváme odborných textů a učebnic pro práci s počítačem ⇨ **žák umí využívat učební materiály pro výuku ICT**
- poskytováním dostatečných příležitostí pro práci s PC, procvičujeme vyhledávání potřebných informací; častým procvičováním seznamujeme se znalostí práce s textovým editorem; ⇨ **žák zvládá základní obsluhu počítače**
- podporujeme žáky v samostatnosti při vyhledávání informací na internetu ⇨ **žák dokáže využít nabyté znalosti a dovednosti v praktických situacích**

Kompetence k řešení problémů

Na úrovni předmětu Základy informatiky jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- formou praktických cvičení seznamujeme žáky s řešením problémů programového charakteru ⇨ **žák rozpoznává problémové situace a snaží se je řešit**
- využíváme modelové situace při řešení problémů při práci s počítačem ⇨ **žák dokáže samostatně uvažovat a řešit reálné problémy; o pomoc při řešení problému se obrací na kompetentní osobu**
- formou didaktických her a výukových programů seznamujeme žáky s řešením problémů každodenního života ⇨ **žák řeší nejrůznější problematické situace; některým problémům dokáže předcházet; dokáže se smířit s neúspěchem a nezdarem při řešení problémů**

Kompetence komunikativní

Na úrovni předmětu Základy informatiky jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- využíváme nejrůznějších forem komunikace na PC ⇨ **žák je schopen komunikovat s okolím pomocí počítače**
- seznamujeme žáky s textovým editorem tak aby se naučili vytvářet jednoduché dokumenty potřebné v běžném životě ⇨ **žák si osvojuje jednu z forem písemné komunikace**
- formou her a modelových situací umožňujeme osvojit si dovednosti práce s mobilním telefonem ⇨ **žák dokáže manipulovat s mobilním telefonem; chápe jednoduchá sdělení a umí na ně reagovat**

  nácvikem sociálních situací získávají žáci povědomí o nástrahách elektronické komunikace a nezbytnosti mezilidské komunikace ⇨ **žák v praxi uplatňuje získané komunikační dovednosti k vytváření sociálních vztahů**

Kompetence sociální a personální

Na úrovni předmětu Základy informatiky jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

13. praktickými činnostmi a modelovými situacemi rozvíjíme u žáků vzájemnou spolupráci při řešení různých úkolů ⇨ **žák je schopen týmové spolupráce**
14. formou výukových programů seznamujeme žáky s životními situacemi a rozvíjíme jejich sociální dovednosti ⇨ **žák se účastní jednoduchých sociálních aktivit**
15. prostřednictvím přednášek a instruktážních filmů seznamujeme žáky s informacemi o možném riziku zneužití vlastní osoby v internetových sociálních sítích ⇨ **žák chápe, co je rizikové a nevhodné při sociální komunikaci na internetu a jaké důsledky z toho vyplývají**
16. formou řešení samostatných úkolů a následné pochvaly rozvíjíme u žáků zdravé sebevědomí, seberealizaci a pocit uspokojení ⇨ **žák využívá sebedůvěry při sebeprezentaci**

Kompetence občanské
Na úrovni předmětu Základy informatiky jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- vyhledáváním informací na internetových stránkách seznamujeme žáky s kulturním dědictvím a tradicemi ⇨ **žák má povědomí o kulturním dědictví a tradicích**
- vyhledáváním informací o etnických skupinách na webových stránkách seznamujeme žáky s kulturou etnických skupin ⇨ **žák má povědomí o etnických skupinách**
- s využitím speciálních výukových programů si žáci osvojují poznatky o zdraví, životním prostředí a důležitosti ekologie ⇨ **žák zná zásady zdravého životního stylu a ochrany životního prostředí**

Kompetence pracovní
Na úrovni předmětu Základy informatiky jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- motivujeme žáky k efektivnímu využívání výpočetní techniky při řešení problémů ⇨ **žák na základě pokynů zvládne splnit zadané úkoly**
- prostřednictvím slovních a názorných pokynů seznamujeme žáky s bezpečnostními pravidly práce s výpočetní technikou ⇨ **žák uplatňuje pravidla bezpečnosti, ochrany zdraví a hygieny práce**
- prostřednictvím výpočetní techniky nabízíme žákům možnost získávat informace o výběru povolání ⇨ **žák je schopen orientovat se při výběru povolání, dalšího profesního uplatnění**

5.5 Nauka o společnosti

Vzdělávací oblast: Člověk a společnost

Vzdělávací okruh: Základy společenských věd

Název předmětu: Nauka o společnosti

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Nauka o společnosti byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a společnost. Vzdělávací oblast zahrnuje vzdělávací okruh Základy společenských věd, který se zaměřuje na formování jedince po stránce mravní, estetické, citové i volní tak, aby jeho začleňování do

společenských vztahů bylo co nejúspěšnější. Cílem je vybavit žáky potřebnými vědomostmi o podstatě a fungování společnosti, právech a povinnostech občanů v běžném životě s důrazem na právní vědomí a občanskou odpovědnost.

Vzdělávací okruh Základy společenských věd zahrnuje tematické celky: *Člověk ve společnosti, Člověk jako občan, Člověk a právo, Člověk a svět a Člověk a dějiny.*

Předmět Nauka o společnosti je považován za nezbytnou součást školního vzdělávacího programu.

15. Cílové zaměření předmětu

Vzdělávací obsah předmětu je zaměřen na tvorbu humánních mezilidských vztahů v rodině, na pracovišti i v širším celospolečenském kontextu. Důraz je kladen na sounáležitost, vzájemnou úctu, formování etických principů, odpovědnost a toleranci. Žáci si postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi. Seznamují se se základními právy a povinnostmi a zároveň i s problémy, které soužití lidí provázejí. Učí se respektovat a uplatňovat mravní principy, pravidla společenského soužití, rozvíjejí si občanské a právní vědomí.

Cíl vzdělávání směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání získaných poznatků a zkušeností v mezilidských vztazích;
- uplatňování získaných dovedností a vědomostí v praktickém životě ve styku s jinými lidmi, při řešení problémů osobního, sociálního i právního charakteru;
- respektování lidských práv a důstojnosti každého člověka;
- odpovědnosti za vlastní chování a jednání, utváření vlastního úsudku, nenechat se manipulovat;
- osvojení si základních vědomostí o podstatě a fungování demokratické společnosti a o právech a povinnostech občanů;
- orientaci v právních předpisech a normách každodenního života;
- kultivaci osobnosti po stránce etické, estetické i fyzické;
- aktivnímu vyhledávání a třídění informací, jejich propojování a systematizaci;

.

16. Začlenění průřezových témat

V předmětu Nauka o společnosti jsou začleněna průřezová témata: **O**sobnostní a sociální výchova, Výchova k práci a zaměstnanosti.

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopnosti poznávání – rozvíjení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; upevňování dovedností zapamatování, řešení problémů; prohlubování dovedností pro celoživotní učení

Sebepoznání a sebepojetí – znám sebe sama, moje chování, druzí jako zdroj informací o mně; moje vztahy k sobě a druhým lidem

Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání; sociální interakce; organizace vlastního času

Psychohygiena – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro zvládání stresových situací (relaxace, mezilidské vztahy, krizové situace); způsobilost hledání pomoci při potížích

16.1.1.1.1 Sociální rozvoj

Poznávací schopnosti – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě, na pracovišti; rozvoj schopnosti rozeznat nebezpečí

Mezilidské vztahy – nácvik chování podporujícího dobré vztahy (respekt, podpora, pomoc); lidská práva jako regulativ vztahů
Komunikace – cvičení pozorování a sdělování; praktická cvičení verbální i nonverbální komunikace v různých situacích; způsoby odmítání nevhodné nebo nepříjemné komunikace
Spolupráce – rozvoj individuálních dovedností; rozvoj sociálních dovedností a vzájemné vztahy

Výchova k práci a zaměstnanosti

Svět práce

- hlavní oblasti světa práce, charakteristické znaky práce a jejich aplikace na možnosti pracovního uplatnění (pracovní činnosti, pracovní prostředky, pracoviště, pracovní doba, bezpečnost a ochrana zdraví při práci), trh práce a jeho ukazatele, požadavky zaměstnavatelů, problémy nezaměstnanosti, získávání informací při hledání zaměstnání – práce s informacemi
-

Sebeprezentace

- písemná i verbální, sestavování žádostí o zaměstnání, životopis, přijímací pohovor – modelové situace, komunikace s úřady a osobní prezentace při hledání zaměstnání

Pracovně právní legislativa

- zákoník práce, pracovní poměr, zaměstnanec, zaměstnavatel, práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele, mzda a její složky, informační, poradenské a zprostředkovatelské služby v oblasti hledání zaměstnání, úřady práce, rekvalifikace

Časová dotace předmětu

Předmět Nauka o společnosti je vyučován v 1. a 2. ročníku.
Časová dotace: 1. ročník – 1 hodina týdně
2. ročník – 1 hodina týdně

17. Forma vyučovacího předmětu

Předmět Nauka o společnosti je vyučován jednak formou klasické vyučovací hodiny, využity jsou i další formy výuky jako je projektové vyučování, exkurze, vycházka, výlet. Z organizačních forem jsou uplatňovány prvky frontální výuky, ale také individuální a skupinové a kooperativní práce. Vyučování lze uskutečnit ve třídě, ale také mimo třídu v dalších prostorách školy a školní zahrady nebo mimo školu (exkurze, vycházky, výlety).

Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka v předmětu Nauka o společnosti přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení

Na úrovni předmětu Nauka o společnosti jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- navozováním her a praktických činností uvádějící dítě do světa lidí, jejich občanského života a práce ⇨ **žák v praktických situacích dokáže využít svoje získané dovednosti a znalosti**
- pomocí různých činností podněcujeme žáky k využívání různorodých pomůcek, jako jsou učební texty, pracovní listy, pracovní sešity ⇨ **žák používá ke svému vzdělávání učební materiály a pomůcky**

- přirozeným způsobem vštěpujeme žákovi různé typy a formy vzdělávání, jenž je přirozené naší společnosti ⇨ **žák chápe svojí roli studenta, ovládá stereotypy učení a snaží se je dodržovat**
- častým navštěvováním učebny výpočetní techniky poskytujeme žákům příležitost pro práci na PC ⇨ **žák zvládá manipulaci s počítačem, užívá je v běžném životě, ve volnu, ke studiu apod.**

Kompetence k řešení problémů

Na úrovni předmětu Nauka o společnosti jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

c) navozujeme hry zaměřené na řešení situací, na které žák sám stačí, řešení problému v individuální rovině, v případě s pomocí dospělého ⇨ **žák se snaží samostatně vyřešit vzniklý problém, zvládá řešení problému** (spor mezi přáteli, ztráta orientace v cizím prostředí, nehoda, volání na tísňové linky apod.)
d) podněcujeme žáky ke všímání si dění a problémů v bezprostředním okolí ⇨ **žák zvládá řešit problém týkající se jeho okolí a správně na něj reaguje** (rasismus, vandalismus, ekologie..)
e) zkoušením, experimentem, pokusy, prožitkem nabízíme žákům přirozenou cestou vyřešit problém ⇨ **žák přirozeným procesem nalezne řešení problému** (praxe v terénu, výlety, soutěže…)
f) povzbudivými slovy, kladným hodnocením motivujeme žáky, hodnotíme dílčí úspěchy, vytváříme různé cesty postupů a algoritmy řešení ⇨ **žák se umí postavit k úspěchu či nezdaru**
g) komunikací mezi učitelem a žákem podporujeme vzájemnou důvěru, týmovou spolupráci při řešení problému ⇨ **žák se při řešení problému obrací na kompetentní osobu**

Kompetence komunikativní

Na úrovni předmětu Nauka o společnosti jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- hravou formou nacvičujeme komunikaci; kolokviem mezi žáky, vedením diskuzí seznamujeme žáky se základními pravidly společenského chování ⇨ **žák je schopen komunikovat s okolím** (znalost verbální, neverbální komunikace, umění komunikovat – nekřičet, neskákat do řeči,mluvit z očí do očí…)
- zaujmutí názoru, postoje a jednoduchými slovními pokyny trénujeme a snažíme se u žáků o pochopení zadaného úkolu ⇨ **žák zvládá sdělit svůj názor a reaguje na podněty**
- využitím informativních a komunikativních prostředků, se kterými se běžně žák setkává v reálném životě podporujeme chuť komunikovat ⇨ **žák využívá běžné, podpůrné,alternativní prostředky** (knížky, encyklopedie, jízdní řády, počítač)
- integrujeme žáky do běžného života ⇨ **žák se prezentuje na veřejnosti, uplatňuje své dovednosti** (soutěže, výstavy, galerie, muzea, reprezentace se zájmovými kroužky)

Kompetence sociální a personální

Na úrovni předmětu Nauka o společnosti jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- školními i mimoškolními akcemi napomáháme spolupráci se spolužáky a pedagogy, velký důraz klademe na spolupráci s rodiči ⇨ **žák je schopen orientace ve vztazích mezi lidmi**
- formou vycházek, pobytů, zájezdů a přednášek seznamujeme žáky s okolím a klademe důraz na kladný vztah k místu i prostředí, ve kterém žáci žijí ⇨ **žák zná svojí adresu, místo, bydliště, cestu do školy…**
- napodobujeme modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází žák ve svém okolí ⇨ **žák dokáže správně využít návyky společenského chování**
- rozvíjíme ohleduplnost a citlivost k druhým, pomoc slabším, rozpoznání nevhodného chování ve škole, ve skupině, ve společnosti, informujeme o možném riziku zneužívání vlastní osoby ⇨

žák navazuje a udržuje vztahy s kamarády, respektuje druhé lidi a chápe co je rizikové a nevhodné chování a vyplývající důsledky a rozpozná nebezpečí zneužívání vlastní osoby

- motivujeme žáky pochvalou, povzbuzením, získáváním sebedůvěry ⇨ **žák zvládá využívat sebedůvěru při sebeprezentaci v cizím prostředí**

Kompetence občanské

Na úrovni předmětu Nauka o společnosti jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- seznamujeme žáka s novými termíny, symboly, znaky, které jsou důležitými elementy pro náš život ⇨ **žák se umí orientovat ve svém životě, okolí, zná svojí pozici, ví, kde žije** (znát státní symboly, prezidenta republiky, historii…)

17. prostřednictvím různorodých aktivit podporujeme jejich začlenění do společnosti a pomáháme vytvářet úctu ke kulturnímu dědictví a národním tradicím ⇨ **žák si osvojuje návyky a dovednosti přirozené pro naší společnost**

18. pomocí didaktických her seznamujeme žáky se základními právy a povinnostmi občana ČR ⇨ **žák zná a respektuje základní práva a povinnosti občana ČR**

19. navozováním modelových situacích vytváříme vhodné způsoby pravidel soužití s jinými etnickými národnostmi, respektování jejich tradic a zvyků ⇨ **žák se řídí základními pravidly soužití a společenskými normami**

20. snažíme se žáky podněcovat k vyjádření vlastní myšlenky, nacházet svojí roli ve společnosti, uvědomovat si vlastní zodpovědnost za sebe, své zdraví a za životní prostředí ⇨ **žák se umí orientovat v zásadách zdravého životního stylu a ochrany životního prostředí**

Kompetence pracovní

Na úrovni předmětu Nauka o společnosti jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- modelovými situacemi a didaktickými hrami, procvičováním, nápodobou trénujeme u žáků samostatnost a sebeobsluhu ⇨ **žák plně zvládá hygienické návyky, je schopen sebeobsluhy**
- pomocí praktických činností, procvičováním a nápodobou vytváříme pozitivní vztah k práci ⇨ **žák využívá pracovní dovednosti při provádění jednotlivých pracovních činností**
- žákům usnadňujeme správný výběr povolání a nabízíme jim širokou škálu pracovních možností dle jejich vědomostí ⇨ **žák zvládá plnit zadané úkoly a pracuje podle naučeného pracovního postupu**
- vhodnými aktivitami a motivací koncentrujeme pozornost žáka, trénujme vytrvalost při plnění zadaného úkolu ⇨ **žák je vytrvalý a koncentrovaný na pracovní výkon**
- správnou motivací navozujeme u žáků respekt, kladný vztah a úctu k práci své i druhých ⇨ **žák se řídí pracovními pravidly v kolektivu a svými výkony ovlivňuje kvalitu týmové práce)**
- seznamujeme žáky s ochranou životního prostředí (třídění odpadu, ekologie apod.), pravidly BOZP a dohlížíme na dodržování určených pravidel v různém prostředí ⇨ **žák dodržuje vymezená pravidla BOZP, pravidla při pracovních činnostech**

5.6 Nauka o přírodě

Vzdělávací oblast: Člověk a příroda

Vzdělávací okruh: Základy přírodních věd

Název předmětu: Nauka o přírodě

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Nauka o přírodě byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a příroda. V předmětu si žáci osvojují základní poznatky okruhu Základy přírodních věd, který je rozdělen na tematické celky: Základy přírodopisu, Základy ekologie, Základy fyziky, Základy chemie a Základy zeměpisu. Jednotlivá témata se vzájemně propojují a bezprostředně na sebe navazují. Tyto poznatky jsou nezbytně důležité pro každodenní praktický život, proto také považujeme předmět Nauka o přírodě za nezbytnou součást školního vzdělávacího programu praktické školy dvouleté.

Cílové zaměření předmětu

- seznamuje žáky s příčinami přírodních jevů
- umožňuje žákům porozumět a vnímat přírodní zákonitosti a získané zkušenosti využít v praktickém životě
- podporuje žáky ve správném chování pro ochranu životního prostření a respektování zásad ekologie
- vede je k vnímání vztahů a souvislostí mezi životním prostředím, přírodou a činnostmi lidí
- seznamuje žáky se základními poznatky o planetě Zemi, vesmíru a existenci jiných planet
- učí žáky využívat prostředky moderních technologických postupů a získávat praktické zkušenosti s přírodními i umělými látkami a materiály
- umožňuje využití základních znalostí z oblasti fyzikálních i chemických jevů

Časová dotace předmětu

Vyučovací předmět Nauka o přírodě je realizována v jednotlivých ročnících:

1. ročník – 1 vyučovací hodina týdně
2. ročník – 1 vyučovací hodina týdně

Forma vyučovacího předmětu

Při výuce předmětu Nauka o přírodě využíváme především metod názorně demonstračních (pozorování a předvádění) a dovednostně praktických. Žáci pracují s knihami, encyklopediemi. Metody jsou vždy voleny vzhledem ke schopnostem a možnostem žáka, přiměřeně jeho postižení.

Pro získávání poznatků z přírodopisu využíváme možnost práce na školním pozemku, vycházky do lesa či do přírody, kde žáci sledují život rostlin i živočichů. Poznatky ze zeměpisu žáci získávají zejména z učebnic, encyklopedií, map, ale zejména díky výletům na zajímavá místa České republiky. Důležitou součástí výuky fyziky jsou zejména praktické ukázky fyzikálních jevů a

pokusy, kde se žáci naučí např. bezpečně pracovat s elektrospotřebiči a jinými jednoduchými stroji. Učivo související s chemií úzce prolíná s environmentální výchovou, čehož využíváme při akcích zaměřených na ochranu životního prostředí. Se zmíněnými okruhy úzce souvisí i ekologie, kde se žáci učí především základním pravidlům při třídění odpadu.

Z toho všeho vyplývá, že výuka probíhá jak ve třídě, tak na školním pozemku, ve městě či v přírodě. Lze využít i výukových programů na PC a interaktivní tabule.

Začlenění průřezových témat

V předmětu Nauka o přírodě jsou začleněna průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Enviromentální výchova a Výchova k práci a zaměstnanosti.

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopnosti poznávání – rozvíjení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, upevňování dovednosti zapamatování, řešení problémů, prohlubování dovedností pro celoživotní učení

Sociální rozvoj

Komunikace – praktická cvičení verbální i nonverbální komunikace v různých situacích

Environmentální výchova

Ekosystémy – les (význam lesa, charakteristika společenstva, typické populace a vazby mezi nimi), pole (význam a obhospodařování polí, vliv člověka na změny okolní krajiny), vodní zdroje (charakteristika, lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii), lidská sídla (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí), kulturní krajina (aktuální problémy životního prostředí)

Základní podmínky života – voda (klíčový význam vody pro existenci života, ochrana vody, zdroje znečištění, druhy vody), ovzduší (význam pro život na Zemi, znečišťování ovzduší, klimatické změny), půda (druhy půdy, rekultivace, ekologické zemědělství), energie (využívání energie, alternativní zdroje energie)

Vztah člověka k prostředí – naše obec (přírodní zdroje, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, zajišťování ochrany životního prostředí v obci), náš životní styl (ekologický přístup k prostředí lidských sídel, odpadové hospodaření), nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi)

Lidské aktivity a problémy životního prostředí – doprava a životní prostředí, průmysl a životní prostředí (vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí), odpady a hospodaření s nimi, druhotné suroviny, kulturní památky a ochrana přírody (význam ochrany přírody, organizace ochránců přírody)

Výchova k práci a zaměstnanosti

Svět práce – charakteristické znaky práce a jejich aplikace na možnosti pracovního uplatnění (pracovní činnosti, pracovní prostředky, pracoviště, pracovní doba, bezpečnost a ochrana zdraví při práci), získávání informací při hledání zaměstnání – práce s informacemi

Sebeprezentace – komunikace s úřady a osobní prezentace při hledání zaměstnání

Pracovně právní legislativa – zákoník práce, pracovní poměr, zaměstnanec, zaměstnavatel, práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele, mzda a její složky, informační, poradenské a zprostředkovatelské služby v oblasti hledání zaměstnání, úřady práce, rekvalifikace

Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka v předmětu Nauka o přírodě přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení

Na úrovni předmětu Nauka o přírodě jsou pro utváření rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- nabízíme zajímavé jednoduché didaktické materiály podporující v žácích zájem o probírané téma ⇨ **žák využívá základy čtení, psaní a počítání ke svému rozvoji**
- používáme pracovní sešity, učebnice, atlasy, mapy, encyklopedie a další učební pomůcky ⇨ **žák umí využívat učební materiály a učebnice**
- zařazujeme časté pobyty v přírodě, motivujeme k zájmu o získávání nových poznatků ⇨ **žák se zajímá o nové poznatky, je motivován k dalšímu učení**
- využíváme přírodovědné programy na PC a internet ⇨ **žák provádí jednoduché práce s počítačem**
- pořádáme exkurze; teoretické poznatky využíváme při pracovních činnostech ⇨ **žák dokáže využít nabyté vědomosti v praktických situacích**

Kompetence k řešení problémů

Na úrovni předmětu Nauka o přírodě jsou pro utváření rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- zařazujeme modelové situace, praktické ukázky učiva a pokusy (provádí i sami žáci) ⇨ **žák se učí zvládat problémové situace**
- osobní účastí žáků na pokusech a jiných praktických činnostech jim dáváme příležitost učit se zvládat neúspěch ⇨ **žák se umí smířit s neúspěchem při řešení problémů**
- umožňujeme a podporujeme žádosti žáků o pomoc při řešení problémových úkolů ⇨ **žák ví, koho požádat o pomoc při řešení problémů**
- často zařazujeme praktické úlohy, jež se žáci učí samostatně řešit a tak i rozpoznat jejich obtížnost ⇨ **žák rozpozná problémovou situaci a snaží se ji řešit**

Kompetence komunikativní

Na úrovni předmětu Nauka o přírodě jsou pro utváření rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- každodenním dialogem rozvíjíme schopnost komunikace ⇨ **žák umí, v rámci svých schopností, komunikovat s okolím**
- rozvíjení komunikace podporujeme jednoduchými slovními pokyny a názorem (fotografie, obrázky, sociální učení…) ⇨ **žák rozumí jednoduchým sdělením a přiměřeně na ně reaguje**
- poskytujeme příležitosti k vyjádření vlastních potřeb, upravujeme formu vyjádření ⇨ **žák umí přiměřeně vyjádřit svoje potřeby**

- k výuce využíváme jednoduché texty, mapy, obrazy, videonahrávky a další názorné materiály, vysvětlením přispíváme k jejich porozumění ⇨ **žák rozumí obrazovým materiálům a jednoduchým textům**
- vybízíme žáky ke komunikaci všemi dostupnými prostředky ⇨ **žák ke komunikaci využívá běžné i alternativní dorozumívací prostředky**

Kompetence sociální a personální

Na úrovni předmětu Nauka o přírodě jsou pro utváření rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

21. častým zařazováním vycházek procvičujeme orientaci v okolí školy ve městě ⇨ **žák se orientuje v blízkém i vzdálenějším okolí školy**

22. prací ve skupinách rozvíjíme sociální dovednosti ⇨ **žáci se účastní různých sociálních aktivit**
23. zařazováním modelových situací, praktických činností a účastí na společenských akcích procvičujeme s žáky základy společenského chování ⇨ **žák správně využívá návyky vhodného společenského chování**
24. navozováním různých sociálních situací vedeme k uvědomění si nebezpečí rizikového chování ⇨ **žák chápe, co je rizikové chování a jaké jsou jeho důsledky**

Kompetence občanské
Na úrovni předmětu Nauka o přírodě jsou pro utváření rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- poskytujeme příležitosti k účasti na různých společenských akcích ⇨ **žák se zapojuje do společenských aktivit**
- neustálým opakováním a navozováním různých sociálních situací vštěpujeme společenská pravidla ⇨ **žák se řídí základními společenskými normami**
- účastníme se akcí zaměřených na ochranu životního prostředí, využíváme didaktické hry k osvojení zásad zdravého životního stylu ⇨ **žák má osvojeny základní poznatky o zdravém životním stylu a ochraně životního prostředí**
- formou modelových situací a sociálním učením procvičujeme adekvátní reakce na krizové situace ⇨ **žák umí adekvátně reagovat v krizových situacích, dovede se řídit pokyny kompetentních osob**

Kompetence pracovní
Na úrovni předmětu Nauka o přírodě jsou pro utváření rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

18. využíváme didaktických her a nápodoby k upevňování správných hygienických a sebeobslužných návyků ⇨ **žák má v rámci svých motorických schopností zautomatizovány sebeobslužné a hygienické návyky**
19. zařazujeme pracovní činnosti, v nichž využíváme nabyté pracovní dovednosti a motivujeme k pozitivnímu vztahu k práci ⇨ **žák dokáže za pomoci pedagoga využívat pracovní dovednosti při praktických činnostech**
20. pracujeme ve skupinách dle jasně stanovených pravidel, vlastním prožitkem žáka posilujeme jeho úctu k práci druhých ⇨ **žák umí pracovat v kolektivu, svým výkonem ovlivňuje kvalitu společně vykonané práce**
21. podrobným zhodnocením vykonaného úkolu a vzájemným hodnocením výkonu spolužáků vytváříme toleranci ke sdělenému hodnocení ⇨ **žák umí přijmout kladné i záporné hodnocení své práce**
22. využíváme různých názorných prostředků (didaktické hry, modelové situace, obrázky…) k demonstraci důležitosti dodržování zásad bezpečnosti, nastavujeme jasná pravidla a nepřetržitě dohlížíme na jejich dodržování ⇨ **žák při práci uplatňuje pravidla BOZP, hygienická pravidla a zásady ochrany životního prostředí**

5.7 Výtvarná výchova

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vzdělávací okruh: Umění a kultura

Název předmětu: Výtvarná výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je spolu s předmětem Hudební výchova součástí vzdělávací oblasti Umění a kultura.

Vzdělávání v tomto předmětu směřuje k podchycení a rozvoji zájmu žáků o výtvarné umění, vede je k chápání uměleckého procesu jako způsobu vyjádření vlastních pocitů, prožitků nebo jako způsob komunikace. Žáci si osvojují základní pojmy a prostředky používané ve výtvarném umění, seznamují se s materiály, nástroji a technikami. Učí se vnímat výtvarné dílo a respektovat různý způsob jeho utváření. Rozvíjí schopnost komunikovat prostřednictvím barev, linií a tvarů a má pozitivní vliv na emoční rozvoj, vnímavost, poznání a socializaci žáků.

Prostřednictvím výtvarné výchovy je vytvářen vztah ke kulturnímu bohatství společnosti zejména přímým kontaktem s uměleckými díly prostřednictvím návštěv muzeí, galerií a výstav.

Cílové zaměření předmětu

- rozvíjí u žáků schopnost zdokonalovat výtvarný projev
- umožňuje základní orientaci v oblasti výtvarné výchovy
- motivuje žáky k samostatným tvůrčím aktivitám a jejich prostřednictvím k sebevyjádření
- poskytuje žákům základní informace o druzích umění, jejich specifice a významu pro člověka
- učí žáky aktivně trávit volný čas
- vede žáky k estetickému vnímání prostředí, které je obklopuje a učí je ho zušlechťovat

Začlenění průřezových témat

V předmětu Výtvarná výchova jsou začleněna průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova a Výchova k práci a zaměstnanosti.

22.1.1 Osobnostní a sociální výchova

22.1.1.1.1 Osobnostní rozvoj

22.1.1.1.2 *Rozvoj schopnosti poznávání* – rozvíjení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; upevňování dovedností zapamatování, řešení problémů; prohlubování dovedností pro celoživotní učení

22.1.1.1.3 *Sebepoznání a sebepojetí* – znám sebe sama, moje chování, druzí jako zdroj informací o mně; moje vztahy k sobě a druhým lidem

22.1.1.1.4 *Seberegulace a sebeorganizace* – cvičení sebekontroly, sebeovládání; sociální interakce; organizace vlastního času

22.1.1.1.5 *Psychohygiena* – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro zvládání stresových situací (relaxace, mezilidské vztahy, krizové situace); způsobilost hledání pomoci při potížích

22.1.1.1.6 Sociální rozvoj

22.1.1.1.7 *Poznávací schopnosti* – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě, na pracovišti; rozvoj schopnosti rozeznat nebezpečí

22.1.1.1.8 *Mezilidské vztahy* – nácvik chování podporujícího dobré vztahy (respekt, podpora,

pomoc); lidská práva jako regulativ vztahů

22.1.1.1.9 *Komunikace* – cvičení pozorování a sdělování; praktická cvičení verbální i nonverbální komunikace v různých situacích; způsoby odmítání nevhodné nebo nepříjemné komunikace

22.1.1.1.10 *Spolupráce* – rozvoj individuálních dovedností; rozvoj sociálních dovedností a vzájemné vztahy

22.1.1.1.11

22.1.1.1.12 Morální rozvoj

22.1.1.1.13 *Řešení problémů* – dovednosti pro řešení problémových situací a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí (osobní problémy, problémy v zaměstnání); sociálně právní problematika

22.1.2 Environmentální výchova

Ekosystémy - les (význam lesa, charakteristika společenstva, typické populace a vazby mezi nimi); pole (význam a obhospodařování polí, vliv člověka na změny okolní krajiny); louka (význam, hospodaření); vodní zdroje (charakteristika, lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); lidské sídla (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí); kulturní krajina (aktuální problémy životního prostředí)

Základní podmínky života - voda (klíčový význam vody pro existenci života, ochrana vody, zdroje znečištění, druhy vody); ovzduší (význam pro život na Zemi, znečišťování ovzduší, klimatické změny); půda (druhy půdy, rekultivace, ekologické zemědělství); energie (využívání energie, alternativní zdroje energie); přírodní zdroje surovinové a energetické, (význam a získávání, vyčerpatelnost, využitelnost, principy hospodaření s přírodními zdroji)

Vztah člověka k prostředí - naše obec (přírodní zdroje, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, zajišťování ochrany životního prostředí v obci), náš životní styl (ekologický přístup k prostředí lidských sídel, odpadové hospodaření); lokální ekologické problémy a jejich řešení; prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví člověka, možnosti a způsoby ochrany zdraví, využívání přírodních produktů k prevenci nemoci); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace)

Lidské aktivity a problémy životního prostředí - doprava a životní prostředí; průmysl a životní prostředí (vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí); odpady a hospodaření s nimi, druhotné suroviny; kulturní památky a ochrana přírody (význam ochrany přírody, organizace ochránců přírody)

22.1.3 Výchova k práci a zaměstnanosti

22.1.3.1.1

Svět práce - hlavní oblasti světa práce, charakteristické znaky práce a jejich aplikace na možnosti pracovního uplatnění (pracovní činnosti, pracovní prostředky, pracoviště, pracovní doba, bezpečnost a ochrana zdraví při práci), trh práce a jeho ukazatele, požadavky zaměstnavatelů, problémy nezaměstnanosti, získávání informací při hledání zaměstnání – práce s informacemi

Sebeprezentace - písemná i verbální, sestavování žádostí o zaměstnání, životopis, přijímací pohovor – modelové situace, komunikace s úřady a osobní prezentace při hledání zaměstnání

Pracovně právní legislativa - zákoník práce, pracovní poměr, zaměstnanec, zaměstnavatel, práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele, mzda a její složky, informační, poradenské a zprostředkovatelské služby v oblasti hledání zaměstnání, úřady práce, rekvalifikace

Časová dotace předmětu

Předmět Výtvarná výchova vyučujeme v 1. – 2. ročníku s touto hodinovou dotací:

1 .ročník – 2 vyučovací hodiny týdně
2. ročník – 2 vyučovací hodiny týdně

Forma vyučovacího předmětu

Vyučovací metody vycházejí z didaktických zásad – názornosti, přiměřenosti a posloupnosti. Výuka výtvarné výchovy umožňuje žákům poznávat svět umění a kultury prostřednictvím výtvarných činností a postupně se formujícího výtvarného myšlení. Žáci se seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky výtvarného umění, učí se s nimi tvořivě pracovat a užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby.
Výtvarná výchova pracuje s prostředky a technikami, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup žáka vychází z porovnání jeho dosavadní a aktuální zkušenosti a uplatňuje osobně jedinečné pocity a prožitky.
Výuka výtvarné výchovy probíhá v kmenových třídách, výtvarné dílně, keramické dílně, v terénu, nebo ve speciálních zařízeních (muzeum, galerie, výstavní sály...) či v prostorách školy (instalace a prezentace výrobků). Možno je též využít počítačovou učebnu s výukovými programy.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka v předmětu Výtvarná výchova přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení

Na úrovni předmětu Výtvarná výchova jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- v žácích podněcujeme rozvoj výtvarného a estetického cítění ⇨ **žák využívá názorné výtvarné pomůcky, přírodniny, obrázky, repliky, kalendáře**
- různou individuální i skupinovou činností podporujeme žáka k využívání názorných pomůcek a k dodržování navyklých stereotypů při vlastní tvorbě ⇨ **žák umí využívat výtvarné techniky a výtvarné materiály**
- k tvorbě motivujeme pochvalou, snažíme se o reálné sebehodnocení ⇨ **žák chápe pochvalu jako motivaci k výtvarnému sebevyjádření, má zájem o nové postupy a techniky**
- při různých praktických výtvarných činnostech a společné tvorbě využíváme žákovi nabyté znalosti a dovednosti ⇨ **žák umí vytvořit podle svých schopností a dovedností z různých materiálů obrázky, upomínkové předměty, koláže, dárečky**

Kompetence k řešení problému

Na úrovni předmětu Výtvarná výchova jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy.

25. zadáváme témata z reálného života, zjišťujeme schopnost samostatné tvořivosti a využívání technik při vlastní tvorbě ⇨ **žák maluje přiměřeně ke svým schopnostem a dovednostem**
26. nabízíme různé výtvarné techniky , podporujeme samostatnost při ztvárnění zadaného tématu ⇨ **žák tvoří známé a opakující se úkoly na základě získané nápodoby a vlastních zkušeností**
27. pochvalou a kladným hodnocením povzbuzujeme žáka i v případě neúspěchu, volíme

vhodné postupy při výtvarné činnosti ⇨ **žák tvoří aktivním a vhodným stylem v práci i po předešlé neúspěšné výtvarné činnosti**

28. prohlubujeme vztah žáka k učiteli , schopnost žáka požádat o pomoc ⇨ **žák podle svých schopností vyjádří žádost o pomoc a ví , na koho se má obrátit v případě realizace výtvarného zadání**

Kompetence komunikativní

Na úrovni předmětu Výtvarná výchova jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- rozvíjíme u žáků schopnost dorozumět se s okolím**,** společným dialogem nad uměleckým dílem rozvíjíme u žáka slovní zásobu, seznamujeme se základy slušné komunikace ⇨ **žák se dorozumí s okolím, má základy slušného chování**
- slovním pokynem a jasným názorem se snažíme o co největší pochopení zadané výtvarné práce ⇨ **žák pochopí jednoduché pokyny nutné pro zadanou činnost a umí na ně adekvátně reagovat**
- navozováním podmínek při práci umožňujeme žákům při výtvarných pracích vyjádřit prožívání ⇨ **žák zvládá podle svých možností a schopností vyjádřit své nálady, pocity, potřeby**
- předkládáním různých výtvarných pomůcek trénujeme pochopení zadaného úkolu ⇨ **žák zvládá při tvorbě výtvarného díla používat různé pomůcky**
- navozováním vhodných příležitostí pro vlastní realizaci poskytujeme žákům obhájit svůj způsob ztvárnění zadaného úkolu ⇨ **žák umí sdělit své názory, obhájit své pracovní postupy a zvolené materiály**
- zapojováním žáků do běžného života /výstavy výtvarných prací, výtvarné soutěže, pracovní dílny/ umožňuje žákům prezentaci výsledků své práce ⇨ **žák podle svých možností a schopností se účastní výtvarných soutěží a snaží se vyrovnat žákům z jiných škol**

Kompetence sociální a personální

Na úrovni předmětu Výtvarná výchova jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- podporujeme účast žáků na výtvarných akcích, snažíme se o spolupráci s rodiči(zákonnými zástupci) ⇨ **žák si při účasti na různých akcích uvědomuje hodnotu své osobnosti**
- při modelových situacích (vycházkách, pobytech) vytváříme kladný vztah k místu a prostředí, kde žáci pobývají ⇨ **žák je schopen komunikovat s ostatními lidmi a umí osobitě reagovat**
- praktickými činnostmi podporujeme respekt k práci vlastní i druhých, podporujeme pozitivní vztahy mezi vrstevníky ⇨ **žák je schopen respektovat druhé lidi a jejich pracovní výsledky**
- pochvalou a povzbuzením podporujeme sebedůvěru při výtvarných činnostech na známé či neznámé téma ⇨ **žák zvládá výtvarně tvořit v jakémkoliv prostředí, které ho obklopuje**

Kompetence občanské

Na úrovni předmětu Výtvarná výchova jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- vytváříme u žáků kladný vztah ke kulturnímu dědictví a národním tradicím ⇨ **vhodnými motivačními a názornými prostředky přibližujeme kulturní památky, které žák může svými smysli vnímat**

Kompetence pracovní

Na úrovni předmětu Výtvarná výchova jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- na základě nápodoby, praktických činností, procvičování realizujeme jednoduché pracovní výtvarné činnosti a tím vytváříme u žáků kladný vztah k práci ⇨ **žák využívá svých schopností a dovedností při jednoduchých výtvarných činnostech**
- předkládáním dostatečného množství výtvarných témat umožňujeme žákům zvládání jednoduchých výtvarných činností ⇨ **žák na základě pokynů zvládne splnit požadované úkoly a je schopen tvořit podle naučeného pracovního postupu**
- praktickými výtvarnými činnostmi, technikami a motivací posilujeme žáky při koncentraci pozornosti, vytrvalosti během výtvarných pracích ⇨ **žák dokáže vytrvat v pracovní aktivitě, koncentruje se na výtvarnou práci**
- různorodými výtvarnými činnostmi a vhodnou motivací posilujeme vztah a úctu k práci své i jiných ⇨ **žák respektuje pracovní pravidla a výtvarnými výkony ovlivňuje celkovou týmovou práci**
- při opakovaném vysvětlování a názorném porovnávání výtvarných prací žáků podporujeme toleranci k jakémukoliv hodnocení ⇨ **žák se učí akceptovat kladné i záporné hodnocení práce své i práce druhých**

5.8 Hudební výchova

Vzdělávací oblast: Umění a kultura

Vzdělávací okruh: Umění a kultura

Název předmětu: Hudební výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Hudební výchova byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Umění a kultura a je v něm realizován vzdělávací obsah okruhů hudební výchova a dramatická výchova. Přináší umělecké osvojení světa, tzn. osvojování s estetickým účinkem. Žáci si rozšiřují poznání prostřednictvím tvůrčích činností, které vycházejí z jednotlivých druhů umění a zaměřují se na tvorbu, vnímání a interpretaci, a to jak vlastní produkce, tak produkce ostatních, včetně uměleckých děl. Uplatňováním různých výrazových prostředků podporuje rozvoj specifického cítění, vnímání, myšlení a tvůrčích schopností. V tvořivých činnostech je rozvíjena zejména nonverbální komunikace, a to užíváním základních vyjadřovacích prostředků zvuku, gesta a pohybu. Základem výuky je vlastní prožitek žáků. Předmět Hudební výchova integruje vzdělávací celky hudební a také dramatické výchovy. Využíváme harmonizujícího vlivu hudby na žáky a rozvíjíme jejich hudební tvořivost a vnímavost k sobě samému i okolnímu světu a přírodním zákonitostem. Předmět Hudební výchova považujeme za nezbytnou součást školního vzdělávacího programu.

Hudební výchova rozvíjí hudebnost žáků a jejich pohybovou kulturu, zprostředkovává poznávání a chápání hudebního bohatství národů. Vytváří kladný vztah k hudbě a rozvíjí potřebu hudby jako nedílné součásti života. Cílem hudební výchovy je ukázat žákům hudbu jako přirozenou součást života, zbavit je strachu z vokálního, instrumentálního a pohybového projevu, vybavit je základní hudební gramotností a ukázat, že hudba se může pro člověka stát důležitým prostředkem k uspokojení citových potřeb. V rámci Hudební výchovy jsou aplikovány prvky muzikoterapie.

Dramatická výchova pomáhá utvářet aktivní, tvořivou, vnitřně bohatou osobnost otevřenou světu, schopnou sociálního porozumění a spolupráce. Neopominutelný je její rozměr etický. Využívá především dramatické improvizace. V dramatických hrách dostávají žáci příležitost zažít situace, se kterými se mohou v životě skutečně setkat, a které si tak mohou předem prozkoumat a připravit se na ně. Mají možnost vyzkoušet si i roli někoho jiného a podívat se na problém jeho očima. Dramatická výchova umožňuje vychovávat tvořivou a vnímavou osobnost, která je schopna vnímat skutečnost kolem sebe v celé její hloubce a složitosti a orientovat se v ní, měnit svoje postoje a respektovat druhé lidi a jejich názory.

Cílové zaměření předmětu

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím,
že vede žáka k:

- k rozvoji vlastních tvůrčích schopností prostřednictvím vlastní tvorby, vnímáním a interpretací produkce vlastní i ostatních, včetně uměleckých děl;

- schopnosti koncentrovat pozornost a usilovat o sebevyjádření a seberealizaci;
- obohacování komunikace slovní a zejména mimoslovní využíváním vyjadřovacích prostředků jednotlivých druhů umění;
- rozvíjení vnímavosti, obraznosti, představivosti, fantazie a intuice;
- získávání zkušeností při samostatné i společné tvůrčí činnosti, učení se komunikovat o různých podobách řešení a přijímat i nová a neobvyklá řešení a vyjádření;
- kultivování hlasového a tělesného projevu jako prostředků sdělování;
- vytváření vztahu ke kulturnímu bohatství společnosti, uvědomování si jeho významu pro národní identitu a potřeby jej chránit

Začlenění průřezových témat

V předmětu Hudební výchova jsou začleněna průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Enviromentální výchova a Výchova k práci a zaměstnanosti.

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopnosti poznávání - rozvíjení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; upevňování dovedností zapamatování, řešení problémů; prohlubování dovedností pro celoživotní učení

Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání; sociální interakce; organizace vlastního času

Psychohygiena – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro zvládání stresových situací (relaxace, mezilidské vztahy, krizové situace); způsobilost hledání pomoci při potížích

Sociální rozvoj

Mezilidské vztahy – nácvik chování podporujícího dobré vztahy (respekt, podpora, pomoc); lidská práva jako regulativ vztahů

Komunikace – cvičení pozorování a sdělování; praktická cvičení verbální i nonverbální komunikace v různých situacích; způsoby odmítání nevhodné nebo nepříjemné komunikace

Spolupráce – rozvoj individuálních dovedností; rozvoj sociálních dovedností a vzájemné vztahy

22.1.3.1.2 Morální rozvoj

Řešení problémů – dovednosti pro řešení problémových situací a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí /osobní problémy, problémy v zaměstnání/

Environmentální výchova

Ekosystémy

Les /význam lesa, charakteristika společenstva, typické populace a vazby mezi nimi/, louka /význam, hospodaření/, vodní zdroje /charakteristika, lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii/, kulturní krajina /aktuální problémy životního prostředí/

Základní podmínky života

Voda /klíčový význam vody pro existenci života, ochrana vody, zdroje znečištění, druhy vody/, ovzduší /význam pro život na Zemi, znečišťování ovzduší, klimatické změny/, energie /využívání energie, alternativní zdroje energie/, přírodní zdroje surovinné a energetické /význam a získávání, vyčerpatelnost, využitelnost, principy hospodaření s přírodními zdroji/

Vztah člověka k prostředí

Náš životní styl /ekologický přístup k prostředí lidských sídel, odpadové hospodaření/l, lokální ekologické problémy a jejich řešení; prostředí a zdraví /rozmanitost vlivů prostředí na zdraví člověka, možnosti a způsoby ochrany zdraví, využívání přírodních produktů k prevenci nemoci//

Lidské aktivity a problémy životního prostředí

Kulturní památky a ochrana přírody (význam ochrany přírody a kulturního dědictví)

Výchova k práci a zaměstnanosti

Sebeprezentace

Sebeprezentace verbální, přijímací pohovor – modelové situace, komunikace s úřady a osobní prezentace při hledání zaměstnání

Časová dotace předmětu

Předmět Hudební výchova vyučujeme v 1. a 2. ročníku s touto hodinovou dotací:

- v 1. ročníku 2 vyučovací hodiny týdně
- v 2. ročníku 2 vyučovací hodiny týdně

Forma vyučovacího předmětu

Forma vyučování musí vycházet z osobnostních dispozic, fyzických předpokladů žáků a musí důsledně respektovat jejich individuální zvláštnosti. Žáci pracují individuálně nebo ve skupině.

Výuka probíhá většinou ve třídách, hudebně nebo muzikoterapeutické místnosti. V letním období může být k výuce využit školní altán, zahrada školy nebo blízké prostředí lesa. Své hudební a dramatické dovednosti mohou žáci prezentovat na různých školních a kulturních akcích.

Při výuce používáme širokou škálu hudebních nástrojů (v temperovaném nebo přirozeném ladění; rytmické a perkusní; lidové, etnické aj.), kulis, rekvizit atp. Během školního roku žáci navštěvují různá divadelní, filmová, hudební a taneční představení.

V Dramatické výchově užíváme takové metody a formy práce, které vedou k rozvoji každého jednotlivce, k rozvoji řeči a slovní zásoby, k rozvoji sociálního cítění a pomáhají žákům zažít a umět řešit různé situace, s kterými se mohou v běžném životě setkat. Jsou to průpravná cvičení, dramatické hry, improvizace a interpretace.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka v předmětu Hudební výchova přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení:

Na úrovni předmětu Hudební výchova jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- používáme obrazový materiál, zástupné předměty či gesta pro znázornění předmětů, činností a vlastností v hudební oblasti ⇨ **žák rozumí jednoduchým pojmům, znakům a symbolům**

- znázorňujeme obsah textů písní ⇨ **žák se orientuje v textu a chápe jeho obsah**
- provádíme přiřazování a výběr, dbáme na užívání správné terminologie a symboliky - **žák používá pojmy, znaky a symboly**
- zařazujeme manipulaci s nástroji, vokalizaci a rytmické vyjadřování pomocí těla ⇨ **žák napodobuje předvedené pohyby a činnosti**
- přizpůsobujeme nástroje dle individuálních možností žáka, podporujeme manipulaci i experimentování ⇨ **žák správně používá učební pomůcky**
- využíváme individuální, skupinovou (skupinový zpěv) práci se žáky ⇨ **žák zpívá a hraje sólově či sborově**
- rozlišujeme výšku tónů, tempo, dynamické změny, hudební nástroje, vokální a instrumentální hudbu ⇨ **žák se seznamuje s výškou tónů, tempem, dynamickými změnami, hudebními nástroji, vokální a instrumentální hudbou**
- rozvíjíme intonační dovednost a rytmickou přesnost ⇨ **žák zpívá intonačně a rytmicky podle svých schopností**

Kompetence k řešení problémů:

Na úrovni předmětu Hudební výchova jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- dodržujeme strukturu hudebních činností ⇨ **žák zvládá známé situace na základě nápodoby či opakování**
- využíváme hudebních výrazových prostředků (rytmus, melodie, tempo) při komunikaci se žáky ⇨ **žák chápe jednoduché příkazy a plní je**
- zařazujeme písně a poslech s nejrůznější tematikou, poznávání hlasů a zvuků ⇨ **žák se orientuje v okolním prostředí**
- využíváme hudební a rytmické nástroje k realizaci rituálů pro zahájení činnosti a ukončení hudební činnosti ⇨ **žák se orientuje v čase**
- prostřednictvím experimentování se zvuky, tóny, rytmy a poslechu relaxační a muzikoterapeutické hudby uvolňujeme v žákovi napětí ⇨ **u žáka dochází k uvolňování emočního napětí, celkové relaxaci a harmonizaci**

Kompetence komunikativní:

Na úrovni předmětu Hudební výchova jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- zařazujeme písně a hudebně pohybové hry s využitím jmen žáků a učitelů, podporujeme kooperaci při výměně nástrojů a výběru písní ⇨ **žák poznává známé osoby, dorozumívá se s nimi a reaguje na své jméno**
- rytmizováním a melodizováním, přiřazováním a výběrem se zrakovou podporou umožňujeme žákům reagovat na pokyny učitele ⇨ **žák reaguje na jednotlivé pokyny**
- využíváme dechová a fonační cvičení; hudebně pohybové hry ⇨ **žák rozvíjí své verbální vyjadřování, reakci na pozdrav**
- zařazujeme poslechové skladby s různým emočním laděním a spojujeme je s vizuálním nebo motorickým symbolem ⇨ **žák je schopen vyjádřit své emoční ladění**
- pracujeme se žáky v komunikativním kruhu ⇨ **žáci se vzájemně oceňují, povzbuzují**
- využíváme improvizaci, intuitivní zpěv a tanec ⇨ **žák dokáže vyjádřit své emoce a realizovat se**

Kompetence sociální a personální:

Na úrovni předmětu Hudební výchova jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

29. využíváme dechová, rezonanční a rytmicko pohybová cvičení i s prvky muzikoterapie ⇨ **žák si uvědomuje vlastní osobu prostřednictvím svého těla**
30. hudebními prostředky zajišťujeme atmosféru bezpečí a jistoty ⇨ **žák navazuje kontakt s okolím a adekvátně reaguje vůči svým spolužákům a učitelům**
31. trénujeme u žáků vzájemné naslouchání a povzbuzování ⇨ **žák pracuje ve dvojicích a skupinách**

Kompetence občanské:

Na úrovni předmětu Hudební výchova jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- dbáme na využívání osvojených návyků a hudebních dovedností při hudebních činnostech ⇨ **žák se zapojuje do společnosti (školní akce, vystoupení aj.), prezentuje se při žákovských vystoupeních**
- zvyšujeme sebedůvěru žáků a motivaci k učení pozitivním hodnocením ⇨ **žák dokáže přiměřeně ohodnotit vykonané činnosti**

Kompetence pracovní:

Na úrovni předmětu Hudební výchova jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

h) přiřazováním, výběrem, experimentováním a hrou na hudební a rytmické nástroje procvičujeme hudební činnosti ⇨ **žák využívá své znalosti při hudebních činnostech**
i) rozvíjíme správné držení a manipulaci s hudebními nástroji ⇨ **žák umí používat hudebními nástroje**
j) žáci se podílejí na výrobě nejjednodušších hudebních nástrojů (bubínky, chrastítka, strunné nástroje apod.) ⇨ **žák dokáže zhotovit nejjednodušší hudební nástroje**

5.9 Výchova ke zdraví

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vzdělávací okruh: Výchova ke zdraví

Název předmětu: *Výchova ke zdraví*

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, ve které se žáci učí chápat zdraví jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Žáci si postupně osvojují a upevňují postoje ke zdravému způsobu života.

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví zahrnuje učivo důležité pro rozvoj a upevňování vědomostí a dovedností směřujících ke zdravému způsobu života a ochraně zdraví. Jejím cílem je rozšířit a upevnit dovednosti a znalosti potřebné k preventivní a aktivní péči o duševní a tělesné zdraví, formování odpovědnosti za ochranu svého zdraví a zdraví druhých. Zahrnuje dovednosti potřebné pro řešení mimořádných událostí (živelné pohromy, havárie,...). Seznamuje žáky s negativními zdravotními a sociálními dopady na lidský život při zneužívání léků a návykových látek. Klade důraz na výchovu proti závislostem (na alkohol, drogy, tabákové výrobky, hrací automaty,…).

Cílové zaměření předmětu

- vede k chápání základních názorů na zdraví a postupnému uplatňování preventivních činností podporujících zdraví
- vede k dodržování zásad zdravého způsobu života a ochrany zdraví, zodpovědnosti a péči o své zdraví a snaze o jeho zlepšení a posílení
- seznamuje žáky se základními situacemi ohrožující tělesné, duševní i sociální zdraví vlastní i druhých a klade důraz na rozpoznávání těchto situací
- vede k dodržování správných stravovacích návyků a v rámci svých možností k uplatňování zásad správné výživy
- podporuje žáky v získávání komunikačních dovedností, nácviku asertivních komunikačních technik jako prevence násilí a zneužívání
- seznamuje žáky se základními informacemi o centrech odborné pomoci
- vede žáky k uvědomování si souvislostí zdravotních a psychosociálních rizik spojených se zneužíváním návykových látek, provozováním hazardních her a jejich vlivem na všechny složky zdraví člověka

Začlenění průřezových témat

V předmětu Výchova ke zdraví jsou začleněna průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova a Výchova k práci a zaměstnanosti.

Osobnostní a sociální výchova

22.1.3.1.3 Osobnostní rozvoj

22.1.3.1.4 *Rozvoj schopnosti poznávání* – rozvíjení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; upevňování dovedností zapamatování, řešení problémů; prohlubování dovedností pro celoživotní učení

22.1.3.1.5 *Sebepoznání a sebepojetí* – znám sebe sama, moje chování, druzí jako zdroj informací o mně; moje vztahy k sobě a druhým lidem

22.1.3.1.6 *Seberegulace a sebeorganizace* – cvičení sebekontroly, sebeovládání; sociální interakce; organizace vlastního času

Psychohygiena – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro zvládání stresových situací (relaxace, mezilidské vztahy, krizové situace); způsobilost hledání pomoci při potížích

22.1.3.1.7 Sociální rozvoj

Poznávací schopnosti – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě, na pracovišti; rozvoj schopnosti rozeznat nebezpečí
Mezilidské vztahy – nácvik chování podporujícího dobré vztahy (respekt, podpora, pomoc); lidská práva jako regulativ vztahů
Komunikace – cvičení pozorování a sdělování; praktická cvičení verbální i nonverbální komunikace v různých situacích; způsoby odmítání nevhodné nebo nepříjemné komunikace
Spolupráce – rozvoj individuálních dovedností; rozvoj sociálních dovedností a vzájemné vztahy
22.1.3.1.8
22.1.3.1.9 Morální rozvoj

Řešení problémů – dovednosti pro řešení problémových situací a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí (osobní problémy, problémy v zaměstnání); sociálně právní problematika

Environmentální výchova
Základní podmínky života
voda (klíčový význam vody pro existenci života, ochrana vody, zdroje znečištění, druhy vody); *ovzduší* (význam pro život na Zemi, znečišťování ovzduší, klimatické změny);
Vztah člověka k prostředí

náš životní styl (ekologický přístup k prostředí lidských sídel, odpadové hospodaření); *prostředí a zdraví* (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví člověka, možnosti a způsoby ochrany zdraví, využívání přírodních produktů k prevenci nemoci);

Výchova k práci a zaměstnanosti
Svět práce

charakteristické znaky práce a jejich aplikace na možnosti pracovního uplatnění (pracovní činnosti, pracovní prostředky, pracoviště, pracovní doba, bezpečnost a ochrana zdraví při práci

Časová dotace předmětu

Předmět Výchova ke zdraví vyučujeme s touto hodinovou dotací:

- 1. ročník - 1 vyučovací hodina týdně
- 2. ročník - 1 vyučovací hodina týdně

Forma vyučovacího předmětu

Vyučovací metody předmětu Výchova ke zdraví vychází z didaktických zásad – názornosti, přiměřenosti a posloupnosti. Při výuce využíváme zejména metod pozorování, předvádění, praktických cvičení, vypravování a práce s knihou a dalšími obrazovými materiály. Metody jsou vždy voleny vzhledem ke schopnostem žáka, přiměřeně jeho postižení. Formujeme pozitivní vztah žáků k podpoře zdraví s ohledem na jejich věk a potřeby. Připravujeme je na změny, které jim přinese dospívání.

Na utváření osobnostních postojů žáka působíme osobním příkladem učitelů, a také vztahy mezi učiteli a žáky. Důležitá je motivace žáků pro konkrétní zdravotně prospěšné činnosti a jednání i důslednost při naplňování společně přijatých pravidel ve prospěch zdraví.

Pro získávání poznatků z oblasti prevence rizik ohrožujících zdraví využíváme také praktické ukázky první pomoci např. HZS, ČČK aj. Učivo související se zdravím a jeho ochranou se úzce prolíná s environmentální výchovou, čehož využíváme nejen při výuce ve třídě, ale i při akcích zaměřených na tématiku ochrany životního prostředí (neméně důležitou součástí poznatků jsou akce prevence rizikových jevů). Stejně je to s poznatky z oblasti vztahů mezi lidmi. Součástí výuky jsou návštěvy nemocnice či domova důchodců, kde žáci sledují péči o nemocné a staré občany.

Během školního roku žáci navštěvují různé přednášky a vzdělávací akce zaměřující se především na prevenci rizikových projevů chování, ochranu vlastního zdraví, problematiku dospívání a rodinného života.

Jak bylo zmíněno, výuka probíhá jak ve třídách, tak venku, pro výuku ale využíváme i výukové programy na PC a interaktivní tabuli a také mají žáci možnost využívat školní knihovnu.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka v předmětu Výchova ke zdraví přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení

Na úrovni předmětu Výchova ke zdraví jsou pro utváření rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

32. nabídkou zajímavých jednoduchých didaktických materiálů podporujeme v žácích zájem o probírané téma ⇨ **žák si osvojuje poznatky obsažené ve vzdělávacím programu**

33. podněcujeme k touze po nových informacích, motivujeme k učení, používáme pracovní listy, učebnice, encyklopedie a další učební pomůcky, směrujeme k samostatnosti při práci ⇨ **žák využívá naučené metody a techniky učení a uplatňuje znalosti k rozšiřování a prohlubování svých vědomostí a dovedností**

34. navozováním různých situací, zapojováním do praktického života umožňujeme žákům nabytí znalostí a dovedností ⇨ **žák používá základní pojmy z různých vzdělávacích oblastí i pracovních činností**

35. využíváme knihovnu, PC a internet, encyklopedie… ⇨ **žák dokáže vyhledat informace a využít je v praktickém životě**

36. pořádáme komunikační chvilky, diskuze… teoretické poznatky uplatňujeme při veškeré komunikaci mezi žáky ⇨ **žák umí reagovat na hodnocení ze strany druhých, dokáže přijmout radu i oprávněnou kritiku**

Kompetence k řešení problémů

Na úrovni předmětu Výchova ke zdraví jsou pro utváření rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- reakcí na nejrůznější problematické situace ve škole i mimo ni se zaměřujeme na podporu vlastního úsudku žáka a jeho samostatnost ⇨ **žák rozpoznává problémy a hledá způsob jejich řešení**
- navozením konkrétní situace nabízíme žákům cvičení a úkoly vycházející z reálného života, které vedou k samostatnému uvažování a řešení problémů ⇨ **žák řeší běžné životní situace a překážky, překonává je přiměřeně ke svým možnostem, případně za pomoci druhé osoby**

- dialogem a praktickými činnostmi směrujeme žáky k odpovědnosti za své chování a jeho důsledky ⇨ **žák umí přijímat důsledky svého rozhodnutí**
- navozováním různých situací, příkladným chováním i při praktických činnostech podporujeme žáky k samostatnému rozhodování ⇨ **žák dokáže přivolat pomoc v případě ohrožení vlastní nebo jiné osoby**

Kompetence komunikativní

Na úrovni předmětu Výchova ke zdraví jsou pro utváření rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- používáním různých komunikačních prostředků povzbuzujeme žáky ke komunikaci, ⇨ **žák se dokáže v rámci svých možností srozumitelně vyjadřovat ústní, písemnou nebo jinou alternativní formou**
- každodenním dialogem popř. s využitím podpůrných prostředků rozvíjíme schopnost a dovednost komunikace ⇨ **žák rozvíjí své komunikační dovednosti**
- častými komunikačními chvilkami, vlastním prožitkem konkrétní situace u žáka se snažíme o naslouchání a pochopení zadaného úkolu nebo problému ⇨ **žák umí naslouchat druhým, rozumí obsahu sdělení a adekvátně na ně reaguje**
- poskytujeme žákům dostatek příležitostí a umožňujeme jim vyjádřit svůj názor na dané téma a obhájit jej ⇨ **žák umí vyjádřit svoje názory, postoje a vhodnou formou se snaží obhájit svůj názor**
- vytvořením pohodové, přátelské atmosféry, vedením dialogu, diskuzí apod. i v každodenních situacích pomáháme žákům v komunikační samostatnosti ⇨ **žák využívá získané komunikační dovednosti k vytváření vztahů a kvalitní spolupráci s ostatními lidmi**
- vybízíme žáky ke komunikaci všemi dostupnými prostředky ⇨ **žák ke komunikaci využívá běžné informační a komunikační prostředky**

Kompetence sociální a personální

Na úrovni předmětu Výchova ke zdraví jsou pro utváření rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- příkladným chováním, slovními pobídkami a dohledem vyžadujeme dodržování stanovených společenských pravidel, správné chování trénujeme nápodobou, navozováním sociálních situací ⇨ **žák se orientuje v základních mravních hodnotách a uplatňuje základní pravidla společenského chování**
- prostřednictvím společenských diskusí, řízených přednášek a instruktážních filmů zpřístupňujeme žákům informace o možném riziku zneužívání vlastní osoby ⇨ **žák si uvědomuje nebezpečí možného psychického i fyzického zneužití vlastní osoby**
- zařazováním modelových situací, didaktických her, praktických činností a účastí na společenských akcích i při práci ve skupinách procvičujeme a rozvíjíme spolupráci mezi žáky a seznamujeme žáky se základními právy a povinnostmi občana České republiky ⇨ **žák respektuje práva a povinnosti svá i ostatních, přispívá k vytváření vstřícných mezilidských vztahů**
- navozováním různých sociálních situací vedeme k uvědomění si zodpovědnosti za své chování ⇨ **žák jedná zodpovědně vůči vlastní osobě i druhým**
- formou modelových situací a sociálním učením procvičujeme adekvátní reakce na krizové situace a napomáháme ke správnému chování v krizových situacích a situacích ohrožujících život a zdraví člověka ⇨ **žák se dokáže přiměřeně chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících život podle pokynů kompetentních osob a uplatňuje osvojené dovednosti a postupy**

Kompetence občanské

Na úrovni předmětu Výchova ke zdraví jsou pro utváření rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- neustálým opakováním a navozováním různých sociálních situací vštěpujeme žákům vhodné způsoby chování a jednání na veřejnosti, společenské normy a pravidla soužití. Seznamujeme žáky s pravidly soužití etnických skupin ⇨ **žák se řídí základními společenskými normami a pravidly soužití**
- formou modelových situací, prostřednictvím exkurzí a názorným předvedením trénujeme osobní i písemnou formu komunikace s úřady ⇨ **žák zvládá běžnou komunikaci s úřady**
- účastí na akcích zaměřených na ochranu životního prostředí, osobním příkladem, využíváním didaktických her k osvojení zásad zdravého životního stylu podporujeme význam zdravého životního stylu a směrujeme žáky k uvědomění si vlastní zodpovědnosti za své zdraví, život a životní prostředí ⇨ **žák chápe význam zdravého životního stylu, chrání své zdraví i zdraví druhých lidí a podílí se na ochraně životního prostředí**
- zapojováním žáků do různorodých aktivit podporujeme jejich začlenění do společnosti, vzbuzujeme v žácích úctu ke kulturnímu dědictví a národním tradicím ⇨ **žák respektuje a chrání naše tradice a kulturní i historické dědictví**
- využitím názorných prostředků, instruktážními filmy, přednáškami, diskuzemi apod. demonstrujeme škodlivost rizikových projevů chování a jejich důsledky ⇨ **žák umí rozpoznat nevhodné a rizikové chování a uvědomuje si jeho možné důsledky**

Kompetence pracovní

Na úrovni předmětu Výchova ke zdraví jsou pro utváření rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- zařazováním pracovních činností, využíváme nabyté pracovní dovednosti, trénujeme pracovní návyky a postupy a motivujeme k pozitivnímu vztahu k práci ⇨ **žák má osvojeny základní pracovní dovednosti, návyky a postupy pro každodenní běžné pracovní činnosti**
- prací ve skupinách podle jasně stanovených pravidel trénujeme plnění povinností a spolupráci, vlastním prožitkem žáka posilujeme jeho úctu k výsledkům práce své i druhých, seznamujeme žáky s různými pracovními činnostmi a tím posilujeme kladný vztah k práci ⇨ **žák chápe význam práce a možnost vlastního zapojení do pracovního procesu, plní stanovené povinnosti, spolupracuje a respektuje práci svou i druhých**
- využitím modelových situací, praktickým nácvikem i exkurzemi seznamujeme žáky s nabídkou služeb a trénujeme jejich využití ⇨ **žák zná možnosti využití poradenských i zprostředkovatelských služeb**
- využitím různých názorných prostředků (didaktické hry, modelové situace, obrázky…) demonstrujeme důležitost dodržování zásad bezpečnosti, nastavujeme jasná pravidla a nepřetržitě dohlížíme na jejich dodržování ⇨ **žák se řídí zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a hygieny práce**

5.10 Tělesná výchova

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vzdělávací okruh: Tělesná výchova

Název předmětu: **Tělesná výchova**

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Tělesná výchova byl vytvořen ze vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Obsah vzdělávací oblasti se realizuje ve vzdělávacích oborech Tělesná výchova a Zdravotní tělesná výchova.

Pojetí tělesné výchovy je zaměřeno na správné držení těla, zvládnutí základních pohybových dovedností, na rozvíjení a posilování pohybové výkonnosti a zvyšování tělesné zdatnosti.

Zaměření tělesné výchovy musí odpovídat psychickým i fyzickým možnostem jednotlivých žáků a specifikaci jejich postižení. Cílem je získat kladný vztah k fyzickým aktivitám a sportu, vytvářet návyky zdravého životního stylu, dále pak dodržování sportovní etiky, pravidel a jednání fair-play. Žáci se zde učí aktivně využívat a ovlivňovat vlastní pohybové možnosti. Ve shodě s postižením, věkem a pohybovými možnostmi jsou žáci vedeni od spontánního pohybu k řízené pohybové aktivitě. Tělesná výchova vede žáky k vlastní pohybové seberealizaci a pochopení, že i sport patří k prostředkům navazování sociálních vztahů a odpovědného jednání. Nabyté znalosti a dovednosti jsou nezbytné pro každodenní praktický život, proto také považujeme předmět Tělesná výchova za nezbytnou součást školního vzdělávacího programu. Tento předmět prolíná s průřezovými tématy OSV a EVVO.

Cílové zaměření předmětu

k) předkládání dostatečného množství ověřených názorů a informací, které umožní žákovi získat orientaci v základních názorech na zdraví a postupně je uplatňovat v preventivní činnosti podporující zdraví

l) dodržování zásad zdravého způsobu života a ochrany zdraví, zodpovědnost a péči o své zdraví a snaze o jeho zlepšení a posílení

m) předcházení situacím ohrožujícím tělesné a duševní zdraví vlastní i druhých

n) rozvíjení a využívání pohybových schopností a dovedností, poznávání vlastních fyzických a zdravotních předpokladů pohybových možností a omezení

o) vnímání prožitků z pohybové činnosti

p) vyjádření vlastních potřeb, potřeb ostatních

q) získávání orientace v základních názorech na zdravía postupném uplatňovánípreventivních činností podporující zdraví

Začlenění průřezových témat

V předmětu Tělesná výchova jsou začleněna průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova a Environmentální výchova.

Osobnostní a sociální výchova
Osobnostní rozvoj
Rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; upevňování dovedností zapamatování, řešení problémů
Sebepoznání a sebepojetí − znám sebe sama, moje chování; druzí jako zdroj informací o mně; moje vztahy k sobě a druhým lidem
Seberegulace a sebeorganizace − cvičení sebekontroly, sebeovládání; sociální interakce; organizace vlastního času
Psychohygiena − dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro zvládání stresových situací (relaxace, mezilidské vztahy, krizové situace); způsobilost hledání pomoci při potížích

Sociální rozvoj
Poznávací schopnosti − vzájemné poznávání se ve skupině/třídě
Mezilidské vztahy – nácvik chování podporující dobré vztahy (respekt, podpora, pomoc)
Komunikace − cvičení pozorování a sdělování; praktická cvičení verbální i nonverbální komunikace v různých situacích; způsoby odmítání nevhodné nebo nepříjemné komunikace
Spolupráce − rozvoj individuálních dovedností; rozvoj sociálních dovedností a vzájemné vztahy
Morální rozvoj
Řešení problémů – dovednosti pro řešení problémmových situací a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí (osobní problémy, problémy v zaměstnání)

Environmentální výchova
Vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví člověka, možnosti a způsoby ochrany zdraví, využívání přírodních produktů k prevenci nemoci)

Časová dotace předmětu

Předmět Tělesná výchova vyučujeme s touto hodinovou dotací:

- ročník - 3 vyučovací hodiny týdně
- ročník - 3 vyučovací hodiny týdně

Forma vyučovacího předmětu

Výuka probíhá v tělocvičně, na školním hřišti, na sportovním stadionu, ve speciálních hernách, ve volné přírodě nebo v plaveckém bazénu.

V úvodu hodiny žáci absolvují nástup, rozcvičku a dále se věnují v hlavní části hodiny danému typu sportování. Ke konci hodiny dochází k závěrečnému zklidnění – relaxaci. Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi. Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce: ukázku, výklad, pokus-omyl, frontální, skupinová, individuální výuka.

V zimních měsících se uskutečňuje několikadenní lyžařský kurz, zimní ozdravný pobyt, využíváme školní hřiště na bruslení a okolní krajinu na jízdu na běžkách a sáňkování. Příznivý terén v okolí naší školy umožňuje v letních a podzimních měsících i jízdu na kole, koloběžce nebo kolečkových bruslích.

Škola žákům též nabízí a umožňuje účast na různých sportovních soutěžích a turnajích, které se konají v naší škole i mimo ni.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka v předmětu Tělesná výchova přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení

Na úrovni předmětu Tělesná výchova jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- podporou manipulace s předměty, experimentováním, používáním učebních pomůcek umožňujeme žákům získat potřebné znalosti a dovednosti v TV ⇨ **žák využívá potřebné pomůcky v TV**
- úpravou cvičebního náčiní podle individuálních potřeb a možností žáka umožňujeme dosáhnout lepších výsledků při TV ⇨ **žák je schopen využívat cvičebního náčiní dle svých individuálních potřeb a možností**
- dopomocí při TV a správným metodickým vedením udržujeme žákovu fyzickou kondici, schopnost koncentrace a relaxace ⇨ **žák je dle svých možností schopen dosáhnout určitého výkonu, dodržovat odpovídající cvičební postupy**

- používáním pochvaly jako motivace k dalšímu učení, probouzením zájmu o získávání nových poznatků podporujeme u žáků samostatnost, tvořivost a sebehodnocení ⇨ **žák se zajímá o nové poznatky, je motivován pochvalou k dalšímu výkonu**
- využíváním pojmů a symbolů, které odpovídají úrovni porozumění žáka (předmětová, fotografická, obrázková podpora) podněcujeme žáky k samostatnosti a tvořivosti, dbáme na správné pochopení pojmů a symbolů ⇨ **žák procvičuje a využívá pojmy a symboly potřebné pro výuku v TV**

Kompetence k řešení problémů

Na úrovni předmětu Tělesná výchova jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- navozováním situací a dodržováním tělovýchovné struktury nabízíme žákům cvičení a úkoly které vedou k samostatnému uvažování ⇨ **žák se snaží pochopit a řešit známé situace na základě nápodoby nebo opakování**
- využíváme senzomotorické a psychomotorické hry k překonávání překážek a pocitu strachu ⇨ **žák rozpoznává při hře problémové a stresové situace, snaží se je postupně řešit**
- motivací, pochvalou, kladným hodnocením podporujeme žáky ve vytrvalosti a posilujeme jejich pocit sebedůvěry tak, aby se nenechali odradit sebemenším neúspěchem ⇨ **žák se dokáže vyrovnat s neúspěchem, ví na koho se obrátit v případě potíží, problémů**
- příkladným chováním, dopomocí podporujeme vzájemnou důvěru učitele a žáka, týmovou spolupráci při TV ⇨ **žák je schopen v rámci svých možností dodržovat pravidla fair play, týmovou spolupráci**

Kompetence komunikativní

Na úrovni předmětu Tělesná výchova jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- zařazováním různých didaktických her, rytmicko pohybových her, her s pravidly apod. podporujeme žáky ve snaze dorozumět se s ostatními verbální nebo neverbální formou komunikace ⇨ **žák je schopen v rámci svých možností komunikovat se svým okolím, rozvíjet slovní zásobu**
- zjednodušeným slovním pokynem, názorem a vlastním prožitkem směrujeme žáky k pochopení a provedení nacvičovaného úkonu ⇨ **žák chápe jednoduchá sdělení a dokáže adekvátně reagovat**
- poskytováním dostatečného množství her s pravidly umožňujeme žákům vyjádřit svůj názor a umět jej obhájit ⇨ **žák je schopen vhodnou formou sdělit své názory, postoje a potřeby; adekvátně reagovat v duchu fair play**

- zapojováním do veřejného života (sportovní hry a soutěže) umožňujeme porozumět sdělení a využívat pro komunikaci běžné, informační, podpůrné a alternativní komunikační prostředky ⇨ **žák uplatňuje získané komunikační dovednosti v praxi**

Kompetence sociální a personální

Na úrovni předmětu Tělesná výchova jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- podporováním žáků na sportovních školních i mimoškolních akcích vytváříme podmínky pro vzájemnou interakci s vrstevníky i dospělými ⇨ **žák je schopen dle svých možností vytvářet a udržovat sociální vazby s vrstevníky i dospělými**
- vytvářením modelových situací podněcujeme žáka k navazování a udržování sociálních vztahů ⇨ **žák respektuje druhé lidi, uplatňuje základní návyky společenského chování**
- bohatou nabídkou sportovních aktivit a činností motivujeme žáky ke správnému a efektivnímu využívání volného času ⇨ **žák je schopen vhodně využívat svůj volný čas, chápe důsledky rizikového chování**
- prostřednictvím cvičení, řízených přednášek a instruktážních filmů podporujeme u žáků uvědomování si jednotlivých částí těla a vnímání své vlastní osoby ⇨ **žák si uvědomuje své vlastní tělo, dokáže rozpoznat nebezpečí zneužití vlastní osoby**
- motivací a pochvalou povzbuzujeme žáky k získávání sebedůvěry ⇨ **žák dokáže využít sebedůvěry při sebeprezentaci při hodinách TV, školních i mimoškolních sportovních akcích**

Kompetence občanské

Na úrovni předmětu Tělesná výchova jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- formou didaktických her rozvíjíme dodržování základních společenských norem a pravidel soužití ⇨ **žák se dokáže řídit základními pravidly soužití a společenskými normami**
- vycházkami a různorodými praktickými činnostmi, formou didaktických her umožňujeme poznávat nejbližší okolí školy a dbát na ochranu životního prostředí ⇨ **žák zná základy ochrany životního prostředí, uvědomuje si odpovědnost za své okolí (životní prostředí)**
- osobním příkladem, přednáškami, obrazovou dokumentací podporujeme uvědomování si zdravého životního stylu ⇨ **žák zná zásady zdravého životního stylu, umí je využívat v praxi, svém osobním životě**
- vysvětlováním, praktickými činnostmi, obrazovou dokumentací ukazujeme, jak se chovat v krizových situacích i v situacích ohrožujících zdraví a život člověka; pravidla první pomoci ⇨ **žák dovede v různých krizových a život ohrožujících situacích adekvátně reagovat na pokyny kompetentních osob**

Kompetence pracovní

Na úrovni předmětu Tělesná výchova jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- pravidelným převlékáním do cvičebního oblečení před i po TV seznamujeme žáka se zvládáním základních sebeobslužných činností ⇨ **žák je schopen dle svých možností zvládat základy sebeobsluhy při TV (převlékání)**
- zapojováním žáků do přípravy a uklízení pomůcek, nápodobou, vysvětlováním vytváříme u žáků pozitivní vztah k práci ⇨ **žák je schopen podílet se na jednoduchých praktických činnostech a tím si upevňuje pozitivní vztah k práci**
- činnostmi pro rozvoj jemné i hrubé motoriky, pro rozvoj obratnosti, dodržováním naučených pracovních postupů umožňujeme žákům zvládat jednoduché pracovní postupy důležité pro správné vykonávání fyzické práce ⇨ **žák zvládne splnit zadané úkoly, je schopen pracovat podle naučeného postupu, naučit se a zapamatovat si jednoduché cvičební sestavy**
- motivací, kladným hodnocením a pochvalou povzbuzujeme žáka, aby se soustředil na pracovní výkon, koncentroval svoji pozornost a byl schopen vytrvat při plnění cvičebního úkolu ⇨ **žák se dokáže nadchnout pro činnost, koncentruje se na ni a vytrvává při plnění této činnosti**
- didaktickými hrami, hrami s pravidly, motivací posilujeme kladný vztah a úctu k práci s vrstevníky i dospělými, práci v kolektivu ⇨ **žák je schopen uznávat pracovní pravidla v kolektivu vrstevníků i dospělých, dokáže ovlivňovat kvalitu týmové práce při různých společných hrách**
- opakovaným vysvětlováním trénujeme u žáků toleranci k jakémukoliv sdělenému hodnocení ⇨ **žák je schopen akceptovat hodnocení výkonu jak učitelem tak i žákem**
- prostřednictvím slovních i názorných pokynů, instruktážními filmy seznamujeme žáky s pravidly BOZP při TV; při tělovýchovných činnostech nepřetržitě dohlížíme na dodržování stanovených pravidel ⇨ **žák dodržuje zásady BOZP při různých tělovýchovných činnostech**

Zdravotní tělesná výchova

Vzdělávací oblast: Člověk a zdraví

Vzdělávací okruh: Zdravotní tělesná výchova

Název předmětu: *Zdravotní tělesná výchova*

Charakteristika vyučovacího předmětu

V předmětu Zdravotní tělesná výchova (ZTV) je realizován obsah vzdělávací oblasti Člověk a zdraví. Je určena žákům, kteří mají trvale nebo přechodně změněný trvalý stav. Je zaměřena na rozvíjení aktivní hybnosti žáků, správné držení těla, zvládnutí základních pohybových dovedností, na rozvíjení a posilování pohybové výkonnosti a zvyšování tělesné zdatnosti. ZTV přispívá k rozvoji hybnosti žáků, čímž současně rozvíjí i rozumové schopnosti a zmírňuje důsledky mentálního postižení.

Cílové zaměření předmětu

- zvýšení koncentrace pozornosti, odreagování napětí a překonání únavy, fyzické a psychické uvolnění
- vnímání relaxace
- rozvíjení aktivní hybnosti a využívání pohybových schopností a dovedností
- stimulace a pomoc při omezeném pohybu
- podpora a stimulace v oblasti jemné a hrubé motoriky
- seznámení speciálními cviky dle druhu oslabení
- stimulování jednotlivých svalových skupin
- vnímání prožitku z pohybové činnosti

ROZDĚLENÍ DO SKUPIN ZDRAVOTNÍ TĚLESNÉ VÝCHOVY

- **A - Oslabení podpůrně pohybového systému**
- A1 Poruchy funkce svalových skupin
- A2 Poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení
- A3 Poruchy páteře – vybočení páteře do strany
- A4 Poruchy stavby dolních končetin
- Cvičení zaměřená na: Správné držení hlavy, pletence ramenního, postavení pánve, protažení šíjových, prsních, bederních svalů a vzpřimovačů páteře, zkrácených ohýbačů kyčle a svalstva na zadní straně stehen; zlepšení fyziologického rozsahu pletence ramenního, kolenního, kyčelního a hlezenního kloubu a páteře ve všech směrech; spinální cvičení; posílení oslabených svalů šíjových, mezilopatkových, břišních, hýžďových, stehenních, lýtkových a vzpřimovačů trupu

- **B - Oslabení vnitřních orgánů**

- B1 Oslabení oběhového a dýchacího systému
- B2 Oslabení endokrinního systému
- B3 Obezita
- B4 Oslabení vnitřních orgánů
- Cvičení zaměřená na: protažení a posílení svalstva – viz skupina A; rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů, zlepšení hrudního a bráničního dýchání při větší tělesné zátěži, koordinaci srdečního, dýchacího a pohybového rytmu; rovnovážná a koordinační cvičení

- **C - Oslabení smyslových a nervových funkcí**
- C1 Oslabení zraku
- C2 Oslabení sluchu
- C3 Neuropsychická onemocnění
- Cvičení zaměřená na: vyrovnávání svalové nerovnováhy – viz skupina A; vyrovnávání funkční adaptability pohybového, srdečně – cévního a dýchacího systému; rozvíjení pohybové a prostorové koordinace, rovnovážných postojů; sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu; orientaci v prostoru; zrakovou lokalizaci; u neuropsychických onemocnění je třeba omezení zvažovat individuálně

Začlenění průřezových témat

V předmětu Zdravotní tělesná výchova jsou začleněna průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova.

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj
Rozvoj schopností poznávání – rozvíjení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; upevňování dovedností zapamatování, řešení problémů, prohlubování dovednosti pro celoživotní učení
Sebepoznání a sebepojetí − znám sebe sama, moje chování, druzí jako zdroj informací o mně, moje vztahy k sobě a druhým lidem
Seberegulace a sebeorganizace − cvičení sebekontroly, sebeovládání; sociální interakce, organizace vlastního času
Psychohygiena − dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro zvládání stresových situací (relaxace, mezilidské vztahy, krizové situace); způsobilost hledání pomoci při potížích

Sociální rozvoj
Poznávací schopnosti − vzájemné poznávání se ve skupině/třídě, na pracovišti
Mezilidské vztahy – chování podporující dobré vztahy (respekt, podpora, pomoc)
Komunikace − cvičení pozorování a sdělování, praktická cvičení verbální i nonverbální komunikace v různých situacích, způsoby odmítání nevhodné nebo nepříjemné komunikace
Spolupráce − rozvoj individuálních dovedností; rozvoj sociálních dovedností pro spolupráci a vzájemné vztahy

Morální rozvoj

Řešení problémů – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí (osobní problémy, problémy v zaměstnání)

Environmentální výchova

Vztah člověka k prostředí – prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví člověka, možnosti a způsoby ochrany zdraví, využívání přírodních produktů k prevenci nemoci)

Časová dotace předmětu

Předmět zdravotní tělesná výchova vyučujeme s touto hodinovou dotací:

- 3 vyučovací hodiny týdně v 1. i 2. ročníku

Forma vyučovacího předmětu

Zaměření Zdravotní TV musí odpovídat fyzických i psychickým možnostem jednotlivých žáků, jejich zdravotnímu stavu a specifice jejich postižení.

Výuka probíhá v tělocvičně, ve třídě, na herně, na zahradě, ve volné přírodě nebo plaveckém bazénu. Tělovýchovné chvilky zařazujeme i do jiných vyučovacích bloků, do přestávek, ale i v průběhu celé doby pobytu žáka ve škole. Škola žákům umožňuje účast na různých sportovních soutěžích, které se konají v naší škole i mimo ni (např. sportovní odpoledne na zahradě, apod.)

Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka v předmětu Zdravotní tělesná výchova přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení

Na úrovni předmětu Zdravotní tělesná výchova jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- Prostřednictvím různých cviků (na podložce, balančních deskách, ve stoje, v prostoru apod.), didaktickými a hudebně pohybovými hrami, používáním různých pomůcek seznamujeme žáka s jednoduchými tělovýchovnými pojmy → **žák je schopen pochopit jednouché tělovýchovné pojmy**
- zařazujeme pohybové hry, tělovýchové chvilky, vizuomotorická a psychomotorická cvičení, využíváme multisenzorický přístup k žákům, rozvíjíme a zdokonalujeme jejich psychomotorické dovednosti → **žák se dokáže soustředit na předváděné pohyby a činnosti**
- zařazujeme různé činnosti individuální i skupinové, podněcujeme žáky k využívání dostupných didaktických pomůcek v ZdrTV → **žák využívá didaktické pomůcky v ZdrTV (aktivně i pasivně)**

Kompetence k řešení problémů

Na úrovni předmětu Zdravotní tělesná výchova jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

37. navozujeme známé situace, poskytujeme žákům nabídku různých podnětů k tělovýchovným činnostem i relaxaci → **žák se snaží pochopit známé situace na základě nápodoby nebo opakování**
38. opakujeme známé situace, zařazujeme lezení, psychomotorické hry zaměřené na prostorovou orientaci, umožňujeme žákovi zvládat orientaci ve svém nejbližším prostředí → **žák je schopen orientovat se ve známém prostředí**
39. dodržujeme každodenní rituály, vytváříme u žáků povědomí o časové struktuře dne (výrazně oddělujeme začátek a konec hodiny, čas na převlékání apod.) → **žák se dokáže orientovat v časovém režimu dne**
40. využíváme senzomotorické i psychomotorické hry ke zlepšení rovnováhy a překonávání překážek, navozujeme zátěžové situace, trénujeme u žáků překonávání pocitu strachu, zlepšujeme u žáků pocit sebedůvěry, důvěry v blízké osoby → **žák se snaží překonávat pocity strachu**

Kompetence komunikativní

Na úrovni předmětu Zdravotní tělesná výchova jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- prostřednictvím jednoduchých sluchově pohybových her, častým oslovováním žáků s využitím iniciálního doteku podněcujeme u žáků reakci na své jméno, vzájemnou komunikaci (mezi spolužáky, učitelem a žákem) → **žák reaguje na své jméno, iniciální dotek a snaží se účastnit vzájemné komunikace**
- zařazujeme didaktické hry a činnosti, trénujeme reakci na jednoduché pokyny, umožňujeme žákům vyjádřit jejich pocity a potřeby jim přirozeným způsobem → **žák reaguje na jednoduché pokyny verbálně i neverbálně, vyjadřuje své pocity a potřeby jakýmkoliv přijatelným způsobem**
- zařazujeme rituály na přivítání a na rozloučení (nástup), a tím u žáků podněcujeme reakci na pozdrav vhodným způsobem → **žák reaguje na pozdrav (přivítání, rozloučení) adekvátním způsobem verbálně nebo neverbálně**

Kompetence sociální a personální

Na úrovni předmětu Zdravotní tělesná výchova jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

23. zařazování rytmických prvků s hrou na tělo, napodobováním pohybů, využíváním konceptu bazální stimulace, dechovými cvičeními, relaxací podporujeme u žáků vnímání své vlastní osoby (části těla, charakteristické znaky pohlaví) → **žák si uvědomuje svoji osobu, své vlastní tělo**
24. formou sluchově pohybových her, kolektivních her a praktickými činnostmi cíleně rozvíjíme navazování kontaktu a spolupráci se spolužáky a učiteli → **žák se dorozumívá se spolužáky a učiteli a spolupracuje s nimi dle svých možností**

Kompetence pracovní

Na úrovni předmětu Zdravotní tělesná výchova jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- zařazujeme převlékání před pohybovými nebo relaxačními činnostmi a tím trénujeme u žáků zvládání nejjednodušších sebeobslužných dovedností → **žák se snaží zvládat dopomoc při nejjednodušších úkonech sebeobsluhy při ZdrTV (převlékání)**
- praktickou manipulací s drobným náčiním různého povrchu a hmotnosti seznamujeme žáky s předměty různých velikostí a tvarů; procvičujeme úchop a účelnou manipulaci s daným náčiním či předměty → **žák rozpozná a manipuluje s předměty různých tvarů, velikostí a povrchů**

5.*11* Rodinná výchova

Vzdělávací oblast: Odborné činnosti

Vzdělávací obor: Rodinná výchova

Název předmětu: *Rodinná výchova*

Charakteristika vyučovacího předmětu

Cílem rodinné výchovy je připravit žáky pro samostatný život v rodině, případně chráněném bydlení. Získané dovednosti a vědomosti by měly přispět k soběstačnosti žáků v každodenním životě, ke snížení jejich závislosti na pomoci ostatních lidí a jejich integraci do společnosti.

Cílové zaměření předmětu

- rozvíjí u žáků schopnost orientovat se v různých životních situacích a adaptovat se na nové podmínky
- vede žáky k rozšíření a prohloubení poznatků o rodině, učení se správnému řešení vztahů a možných vzniklých situací v rodině i mezi partnery na modelových situacích
- podporuje žáky otevřenému vyjadřování vhodnými komunikačními prostředky
- pomáhá jim získávat a uplatňovat dobré mezilidské vztahy, zodpovědné chování v krizových situacích podle svých možností
- seznamuje žáky se s řešením problémů souvisejících s vedením vlastní domácnosti, rozvíjí základní manuální a pracovní dovednosti a pozitivní vztah k práci
- podporuje je v plnění vlastních povinností a závazků, v utváření odpovědného chování v souladu s morálními zásadami a pravidly slušného chování
- vede žáky k dodržování pravidel hygieny a bezpečnosti práce

- vede žáky k rozpoznání základních situací ohrožujících zdraví vlastní i druhých a osvojování si dovedností jim předcházet

Začlenění průřezových témat

V předmětu rodinná výchova jsou začleněna průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Enviromentální výchova.

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání – rozvíjení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; upevňovánídovedností zapamatování, řešení problémů

Sebepoznání a sebepojetí – znám sama sebe, moje chování, druzí jako zdroj informací o mně, moje vztahy k sobě a druhým lidem

Psychohygiena – dovednosti zvládání stresových situací (relaxace, mezilidské vztahy, krizové situace); způsobilost hledání pomoci při potížích

Sociální rozvoj

Poznávací schopnosti – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě, na pracovišti

Mezilidské vztahy – nácvik chování podporujícího dobré vztahy (respekt, podpora, pomoc); lidská práva jako regulativ vztahů

Komunikace - cvičení pozorování a sdělování; praktická cvičení verbální i nonverbální komunikace v různých situacích, způsoby odmítání nevhodné nebo nepříjemné komunikace

Enviromentální výchova

Ekosystémy - les (význam lesa, charakteristika společenstva,typické populace a vazby mezi nimi); pole (význam a obhospodařování polí, vliv člověka na změny okolní krajiny); vodní zdroje (charakteristika, lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); lidská sídla (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí),; kulturní krajina (aktuální problémy životního prostředí)

Základní podmínky života - voda (klíčový význam vody pro existenci života, ochrana vody, zdroje znečištění, druhy vody); ovzduší (význam pro život na Zemi, znečišťování ovzduší, klimatické změny); půda (druhy půdy, rekultivace, ekologické zemědělství); energie (využívání energie, alternativní zdroje energie); přírodní zdroje surovinové a energetické (význam a získávání, vyčerpatelnost, využitelnost, principy hospodaření s přírodními zdroji)

Vztah člověka k prostředí – naše obec (přírodní zdroje, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, zajišťování ochrany životního prostředí v obci), náš životní styl (ekologický přístup k prostředí lidských sídel, odpadové hospodaření), lokální ekologické problémy a jejich řešení; prostředí a zdraví /rozmanitost vlivů prostřdí na zdraví člověka, možnosti a způsoby ochrany zdraví, využívání přírodních produktů k prevenci nemoci); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace))

Lidské aktivity a problémy životního prostředí – doprava a životní prostředí; průmysl a životní prostředí (vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí), odpady a hospodaření s nimi, druhotné suroviny, kulturní památky a ochrana přírody (význam ochrany přírody, organizace ochránců přírody)

Výchova k práci a zaměstnanosti

24.1.1.1.1 Svět práce- hlavní oblasti světa práce, charakteristické znaky práce a jejich aplikace na možnosti pracovního uplatnění (pracovní činnosti, pracovní prostředky, pracoviště, pracovní doba, bezpečnost a ochrana zdraví při práci), trh práce a jeho

ukazatele, požadavky zaměstnavatelů, problémy nezaměstnanosti, získávání informací při hledání zaměstnání – práce s informacemi

Pracovně právní legislativa- zákoník práce, pracovní poměr, zaměstnanec, zaměstnavatel, práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele, mzda a její složky, informační, poradenské a zprostředkovatelské služby v oblasti hledání zaměstnání, úřady práce, rekvalifikace

Časová dotace předmětu

Předmět Rodinná výchova vyučujeme v 1. – 2. ročníku s touto hodinovou dotací:

- 1. – 2. ročník: 3 vyučovací hodiny týdně

Forma vyučovacího předmětu

Vyučovací metody předmětu Rodinná výchova vychází z didaktických zásad – názornosti, přiměřenosti a posloupnosti. Při výuce využíváme zejména metod pozorování, předvádění, ukázky, výkladu, pokusu-omylu a frontální, skupinovou, individuální výuku. Metody jsou vždy voleny vzhledem ke schopnostem žáka, přiměřeně jeho postižení.

V předmětu Rodinná výchova připravujeme žáky do běžného života, vybavujeme je takovými dovednostmi, aby se mohli co nejlépe zapojit do každodenního života. V rámci předmětu dochází také k rozvíjení řeči ve formě verbalizace činnosti, pojmenování materiálů, pomůcek, hodnocení výsledků činnosti.

U žáků se zaměřujeme zejména na nácvik úkonů souvisejících se sebeobsluhou, upevňováním hygienických návyků a dovedností. Jejich zvládnutí je jedním z nejdůležitějších úkolů v životě mentálně postižených. Velký důraz klademe na samostatnost a přesnost provedení. Žáci se v předmětu seznamují s konkrétními jednoduchými pracovními činnostmi – v domácnosti, v běžném životě.

Výuka probíhá jak ve třídách, tak venku, pro výuku ale využíváme i výukové programy na PC a interaktivní tabuli.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka v předmětu Rodinná výchova přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení

Na úrovni předmětu Rodinná výchova jsou pro utváření rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

41. nabízíme zajímavé jednoduché didaktické materiály podporující v žácích zájem o probírané téma ⇨ **žák využívá pracovní materiály a pomůcky ke svému rozvoji**

42. motivujeme a vysvětlujeme smysl a cíle rodinné výchovy, nabádáme k zájmu o získávání nových poznatků ⇨ **žák se zajímá o nové poznatky, je motivován k dalšímu učení**

43. pomocí nabytých znalostí a dovedností pomáháme žákům se zapojit do praktického života, teoretické poznatky využíváme při pracovních činnostech ⇨ **žák dokáže využít nabyté vědomosti v praktických situacích**

Kompetence k řešení problémů

Na úrovni předmětu Rodinná výchova jsou pro utváření rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- zařazujeme modelové situace, praktické ukázky učiva ⇨ **žák se učí zvládat problémové situace**
- osobní účastí žáků na praktických činnostech jim dáváme příležitost učit se zvládat neúspěch ⇨ **žák se umí smířit s neúspěchem při řešení problémů**
- umožňujeme a podporujeme žádosti žáků o pomoc při řešení problémových úkolů ⇨ **žák ví, koho požádat o pomoc při řešení problémů**
- často zařazujeme praktické úlohy, jež se žáci učí samostatně řešit a tak i rozpoznat jejich obtížnost ⇨ **žák rozpozná problémovou situaci a snaží se ji řešit**

Kompetence komunikativní

Na úrovni předmětu Rodinná výchova jsou pro utváření rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- každodenním dialogem rozvíjíme schopnost komunikace ⇨ **žák umí, v rámci svých schopností, komunikovat s okolím**
- rozvíjení komunikace podporujeme jednoduchými slovními pokyny a názorem (fotografie, obrázky, sociální učení…) ⇨ **žák rozumí jednoduchým sdělením a přiměřeně na ně reaguje**
- poskytujeme příležitosti k vyjádření vlastních potřeb, upravujeme formu vyjádření ⇨ **žák umí přiměřeně vyjádřit svoje potřeby**
- k výuce využíváme jednoduché texty, obrazy, videonahrávky a další názorné materiály, vysvětlením přispíváme k jejich porozumění ⇨ **žák rozumí obrazovým materiálům a jednoduchým textům**
- vybízíme žáky ke komunikaci všemi dostupnými prostředky ⇨ **žák ke komunikaci využívá běžné i alternativní dorozumívací prostředky**

Kompetence sociální a personální

Na úrovni předmětu Rodinná výchova jsou pro utváření rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- častým zařazováním vycházek procvičujeme orientaci v okolí školy ve městě ⇨ **žák se orientuje v blízkém i vzdálenějším okolí školy**
- prací ve skupinách rozvíjíme sociální dovednosti ⇨ **žáci se účastní různých sociálních aktivit**
- zařazováním modelových situací, praktických činností a účastí na společenských akcích procvičujeme s žáky základy společenského chování ⇨ **žák správně využívá návyky vhodného společenského chování**
- navozováním různých sociálních situací vedeme k uvědomění si nebezpečí rizikového chování ⇨ **žák chápe, co je rizikové chování a jaké jsou jeho důsledky**

Kompetence občanské

Na úrovni předmětu Rodinná výchova jsou pro utváření rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- poskytujeme příležitosti k účasti na různých společenských akcích ⇨ **žák se zapojuje do společenských aktivit**
- neustálým opakováním a navozováním různých sociálních situací vštěpujeme společenská pravidla ⇨ **žák se řídí základními společenskými normami**

- účastníme se akcí zaměřených na ochranu životního prostředí, využíváme didaktické hry k osvojení zásad zdravého životního stylu ⇨ **žák má osvojeny základní poznatky o zdravém životním stylu a ochraně životního prostředí**
- formou modelových situací a sociálním učením procvičujeme adekvátní reakce na krizové situace ⇨ **žák umí adekvátně reagovat v krizových situacích, dovede se řídit pokyny kompetentních osob**

Kompetence pracovní

Na úrovni předmětu Rodinná výchova jsou pro utváření rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- využíváme didaktických her a nápodoby k upevňování správných hygienických a sebeobslužných návyků ⇨ **žák má v rámci svých motorických schopností zautomatizovány sebeobslužné a hygienické návyky**
- zařazujeme pracovní činnosti, v nichž využíváme nabyté pracovní dovednosti a motivujeme k pozitivnímu vztahu k práci ⇨ **žák dokáže za pomoci pedagoga využívat pracovní dovednosti při praktických činnostech**
- pracujeme ve skupinách dle jasně stanovených pravidel, vlastním prožitkem žáka posilujeme jeho úctu k práci druhých ⇨ **žák umí pracovat v kolektivu, svým výkonem ovlivňuje kvalitu společně vykonané práce**
- podrobným zhodnocením vykonaného úkolu a vzájemným hodnocením výkonu spolužáků vytváříme toleranci ke sdělenému hodnocení ⇨ **žák umí přijmout kladné i záporné hodnocení své práce**
- využíváme různých názorných prostředků (didaktické hry, modelové situace, obrázky…) k demonstraci důležitosti dodržování zásad bezpečnosti, nastavujeme jasná pravidla a nepřetržitě dohlížíme na jejich dodržování ⇨ **žák při práci uplatňuje pravidla BOZP, hygienická pravidla a zásady ochrany životního prostředí**

5.12 Kuchyňské práce

Vzdělávací oblast: Odborné činnosti

Vzdělávací okruh: Výživa a příprava pokrmů

Název předmětu: **Kuchyňské práce**

Charakteristika vyučovacího předmětu

Cílem předmětu Výživa a příprava pokrmů je připravit žáky pro samostatný život v rodině, případně chráněném bydlení. Získané dovednosti a vědomosti by měly přispět k soběstačnosti žáků v každodenním životě, ke snížení jejich závislosti na pomoci ostatních lidí a jejich integraci do společnosti. Vychází ze vzdělávací oblasti Odborné činnosti. Vzdělávací okruh Výživa a příprava pokrmů je rozdělena na tematické celky Bezpečnost práce, Výživa člověka, Potravina a nápoje a Technologie přípravy pokrmů.

Cílové zaměření předmětu

- osvojení základních vědomostí z oblasti správné výživy;
- zvládnutí základních vědomostí z oblasti správné výživy a uplatňování zásad správné výživy při přípravě pokrmů;
- osvojení technologických postupů při přípravě pokrmů;
- získání základních dovedností pro plánování činností spojených s hospodárným nakupováním, uchováváním, skladováním a zpracováním potravin;
- dodržování odpovídajícího společenského chování a zvládnutí správného stolování;
- využívání získaných poznatků v praktickém životě;
- dodržování zásad hygieny a bezpečnosti práce;

Začlenění průřezových témat

V předmětu Kuchyňské práce jsou začleněna průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Environmentální výchova a Výchova k práci a zaměstnanosti.

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopností poznávání – rozvíjení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů, prohlubování dovedností pro celoživotní učení

Seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání, organizace vlastního času

Sociální rozvoj

Poznávací schopnosti – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě, na pracovišti, rozvoj schopnosti rozeznat nebezpečí

Mezilidské vztahy – nácvik chování podporujícího dobré vztahy (respekt, podpora, pomoc); lidská práva jako regulativ vztahů
Komunikace - cvičení pozorování a sdělování; praktická cvičení verbální i nonverbální komunikace v různých situacích
Spolupráce – rozvoj individuálních dovedností, rozvoj sociálních dovedností a vzájemné vztahy

Environmentální výchova
Základní podmínky života - voda (klíčový význam vody pro existenci života, ochrana vody, zdroje znečištění, druhy vody); ovzduší (význam pro život na Zemi, znečišťování ovzduší, klimatické změny); půda (duhy půdy, rekultivace, ekologické zemědělství); energie (využívání energie, alternativní zdroje energie); přírodní zdroje surovinné a energetické(význam a získávání,vyčerpatelnost, využitelnost, principy hospodaření s přírodními zdroji)

Vztah člověka k prostředí - naše obec (přírodní zdroje, způsoby využívání odpadového hospodářství, zajišťování ochrany životního prostředí v obci); náš životní styl (ekologický přístup k prostředí lidských sídel, odpadové hospodaření); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví člověka, možnosti a způsoby ochrany zdraví, využívání přírodních produktů k prevenci nemoci)

Výchova k práci a zaměstnanosti
24.1.1.1.2 Svět práce- hlavní oblasti světa práce, charakteristické znaky práce a jejich aplikace na možnosti pracovního uplatnění (pracovní činnosti, pracovní prostředky, pracoviště, pracovní doba, bezpečnost a ochrana zdraví při práci), trh práce a jeho ukazatele, požadavky zaměstnavatelů, problémy nezaměstnanosti, získávání informací při hledání zaměstnání – práce s informacemi
Pracovně právní legislativa- zákoník práce, pracovní poměr, zaměstnanec, zaměstnavatel, práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele, mzda a její složky, informační, poradenské a zprostředkovatelské služby v oblasti hledání zaměstnání, úřady práce, rekvalifikace

Časová dotace předmětu

Předmět Kuchyňské práce vyučujeme v 1. – 2. ročníku s touto hodinovou dotací:

- 1. – 2. ročník: 4 vyučovací hodiny týdně

Forma vyučovacího předmětu

Vyučovací metody předmětu Kuchyňské práce vychází z didaktických zásad – názornosti, přiměřenosti a posloupnosti. Při výuce využíváme zejména metod pozorování, předvádění, ukázky, výkladu, pokusu-omylu a frontální, skupinovou, individuální výuku. Metody jsou vždy voleny vzhledem ke schopnostem žáka, přiměřeně jeho postižení.

V předmětu Kuchyňské práce připravujeme žáky do běžného života, vybavujeme je takovými dovednostmi, aby se mohli co nejlépe zapojit do každodenního života. V rámci předmětu dochází také k rozvíjení řeči ve formě verbalizace činnosti, pojmenování materiálů, pomůcek, hodnocení výsledků činnosti.

U žáků se zaměřujeme zejména na nácvik úkonů souvisejících se sebeobsluhou, upevňováním hygienických návyků a dovedností. Jejich zvládnutí je jedním z nejdůležitějších úkolů v životě mentálně postižených. Velký důraz klademe na samostatnost a přesnost

provedení. Žáci se v předmětu seznamují s konkrétními jednoduchými pracovními činnostmi – v domácnosti, v běžném životě.

Výuka probíhá jak ve třídách, tak venku, pro výuku ale využíváme i výukové programy na PC a interaktivní tabuli. Ideální výuka probíhá v cvičné kuchyňce s originálními pomůckami na vaření a funkčními elektrospotřebiči.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka v předmětu Kuchyňské práce přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení

Na úrovni předmětu Kuchyňské práce jsou pro utváření rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

44. nabízíme zajímavé jednoduché didaktické materiály podporující v žácích zájem o probírané téma ⇨ **žák využívá pracovní materiály a pomůcky ke svému rozvoji**
45. motivujeme a vysvětlujeme smysl a cíle rodinné výchovy, nabádáme k zájmu o získávání nových poznatků ⇨ **žák se zajímá o nové poznatky, je motivován k dalšímu učení**
46. pomocí nabytých znalostí a dovedností pomáháme žákům se zapojit do praktického života, teoretické poznatky využíváme při pracovních činnostech ⇨ **žák dokáže využít nabyté vědomosti v praktických situacích**

Kompetence k řešení problémů

Na úrovni předmětu Kuchyňské práce jsou pro utváření rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- zařazujeme modelové situace, praktické ukázky učiva ⇨ **žák se učí zvládat problémové situace**
- osobní účastí žáků na praktických činnostech jim dáváme příležitost učit se zvládat neúspěch ⇨ **žák se umí smířit s neúspěchem při řešení problémů**
- umožňujeme a podporujeme žádosti žáků o pomoc při řešení problémových úkolů ⇨ **žák ví, koho požádat o pomoc při řešení problémů**
- často zařazujeme praktické úlohy, jež se žáci učí samostatně řešit a tak i rozpoznat jejich obtížnost ⇨ **žák rozpozná problémovou situaci a snaží se ji řešit**

Kompetence komunikativní

Na úrovni předmětu Kuchyňské práce jsou pro utváření rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- každodenním dialogem rozvíjíme schopnost komunikace ⇨ **žák umí, v rámci svých schopností, komunikovat s okolím**
- rozvíjení komunikace podporujeme jednoduchými slovními pokyny a názorem (fotografie, obrázky, sociální učení…) ⇨ **žák rozumí jednoduchým sdělením a přiměřeně na ně reaguje**
- poskytujeme příležitosti k vyjádření vlastních potřeb, upravujeme formu vyjádření ⇨ **žák umí přiměřeně vyjádřit svoje potřeby**

- k výuce využíváme jednoduché texty, obrazy, videonahrávky a další názorné materiály, vysvětlením přispíváme k jejich porozumění ⇨ **žák rozumí obrazovým materiálům a jednoduchým textům**
- vybízíme žáky ke komunikaci všemi dostupnými prostředky ⇨ **žák ke komunikaci využívá běžné i alternativní dorozumívací prostředky**

Kompetence sociální a personální

Na úrovni předmětu Kuchyňské práce jsou pro utváření rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- častým zařazováním vycházek procvičujeme orientaci v okolí školy ve městě ⇨ **žák se orientuje v blízkém i vzdálenějším okolí školy**
- prací ve skupinách rozvíjíme sociální dovednosti ⇨ **žáci se účastní různých sociálních aktivit**
- zařazováním modelových situací, praktických činností a účastí na společenských akcích procvičujeme s žáky základy společenského chování ⇨ **žák správně využívá návyky vhodného společenského chování**
- navozováním různých sociálních situací vedeme k uvědomění si nebezpečí rizikového chování ⇨ **žák chápe, co je rizikové chování a jaké jsou jeho důsledky**

Kompetence občanské

Na úrovni předmětu Kuchyňské práce jsou pro utváření rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- poskytujeme příležitosti k účasti na různých společenských akcích ⇨ **žák se zapojuje do společenských aktivit**
- neustálým opakováním a navozováním různých sociálních situací vštěpujeme společenská pravidla ⇨ **žák se řídí základními společenskými normami**
- účastníme se akcí zaměřených na ochranu životního prostředí, využíváme didaktické hry k osvojení zásad zdravého životního stylu ⇨ **žák má osvojeny základní poznatky o zdravém životním stylu a ochraně životního prostředí**
- formou modelových situací a sociálním učením procvičujeme adekvátní reakce na krizové situace ⇨ **žák umí adekvátně reagovat v krizových situacích, dovede se řídit pokyny kompetentních osob**

Kompetence pracovní

Na úrovni předmětu Kuchyňské práce jsou pro utváření rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- využíváme didaktických her a nápodoby k upevňování správných hygienických a sebeobslužných návyků ⇨ **žák má v rámci svých motorických schopností zautomatizovány sebeobslužné a hygienické návyky**
- zařazujeme pracovní činnosti, v nichž využíváme nabyté pracovní dovednosti a motivujeme k pozitivnímu vztahu k práci ⇨ **žák dokáže za pomoci pedagoga využívat pracovní dovednosti při praktických činnostech**
- pracujeme ve skupinách dle jasně stanovených pravidel, vlastním prožitkem žáka posilujeme jeho úctu k práci druhých ⇨ **žák umí pracovat v kolektivu, svým výkonem ovlivňuje kvalitu společně vykonané práce**

- podrobným zhodnocením vykonaného úkolu a vzájemným hodnocením výkonu spolužáků vytváříme toleranci ke sdělenému hodnocení ⇨ **žák umí přijmout kladné i záporné hodnocení své práce**
- využíváme různých názorných prostředků (didaktické hry, modelové situace, obrázky…) k demonstraci důležitosti dodržování zásad bezpečnosti, nastavujeme jasná pravidla a nepřetržitě dohlížíme na jejich dodržování ⇨ **žák při práci uplatňuje pravidla BOZP, hygienická pravidla a zásady ochrany životního prostředí**

KUCHYŇSKÉ PRÁCE
1. ročník

Výsledky vzdělávání	Školní výstupy	Učivo
Žák by měl: ***1.Bezpečnost práce*** *- znát zásady hygieny a bezpečnosti při práci*	Seznámit se se zásadami bezpečnosti práce v prostředí kuchyně -poučení o bezpečnosti	Bezpečnost práce
- orientovat se v základním vybavení kuchyně *- bezpečně ovládat kuchyňské vybavení a obsluhovat základní spotřebiče*	- seznámit se se základním vybavením kuchyně, hlavními vypínači (světla, sporák atd.) - naučit se a umět pracovat s drobným kuchyňským náčiním - naučit se ovládat k. náčiní a jednoduché elektrické spotřebiče /mikrovlnka, konvice, ruční mixer,	- základní vybavení kuchyně – kuchyňský inventář /náčiní jeho označení a uložení/ - manipulace se spotřebiči a kuchyňským zařízením

	atd./	
- *udržovat pořádek na pracovním místě*	- naučit se používat ochranné osobní pomůcky / plášť, čepice, obuv/ - zvládnout základy osobní hygieny /mytí rukou, mytí ovoce a zeleniny/ umět umýt nádobí - vědět co to je potravinářský průkaz	- úklid pracoviště, čistící prostředky, ochranné pomůcky
- *třídit odpad a chránit životní prostředí*	- rozpoznávat čisticí prostředky pro domácnost /kuchyň, koupelnu atd./ - při manipulaci s nimi dodržovat bezpečnostní pravidla - naučit se dobře třídit odpad a obaly	- úklid pracoviště, čistící prostředky, ochranné pomůcky - hygiena při práci, ochranné osob pomůcky - nakládání s odpady a obaly
- *poskytnout první pomoc při poranění*	- zvládnout ošetření drobného poranění popř. přivolání první pomoci	- úrazy v kuchyni a jejich prevenc první pomoc
2. Výživa člověka - *osvojit si správné stravovací návyky* - *znát zásady při sestavování jídelníčku podle zásad správné výživy* - *dodržovat odpovídající společenské chování a uplatňovat základní zásady stolování*	- umět vybírat a promyšleně nakupovat suroviny pro přípravu pokrmů /ve třídě-obaly od potravin, návštěva obchodu/ - umět přečíst a pracovat s datem výroby a spotřeby - zvládnout odměřování potravin / kilogramy, litry, hrstka, špetka/ - umět popsat stravování pracujících - sportovců nebo starších osob nebo těhotných žen - stravování kojenců, dětí - příprava malé svačinky,chlebíček,atd. - prostírání, zásady stolování	- výživa člověka a její význam pro zdraví - potrava a její složky - zásady správné výživy, sestavování jídelníčku
- *chápat důležitost správné výživy*	r) seznámit se se zásadami zdravé výživy s) znát význam ovoce a zeleniny t) dodržovat pitný režim - seznámit se s riziky obezity, mentální anorexie, bulimie	- výživa člověka a její význam pro zdraví - zásady správné výživy, sestavování jídelníčku
3.Potraviny a nápoje - *rozlišit základní skupiny potravin*	Umět rozlišit základní druhy potravin - ovoce - zelenina - maso - pečivo	- základní druhy potravin

	- luštěniny atd.	
- *znát správné zásady skladování a uchování potravin*	- seznámit se se zásadami správného uchovávání potravin / např. maso, mouka, zelenina, sýry atd./ - rozlišovat potraviny pro dlouhodobé krátkodobé uskladnění - potraviny podléhající rychle zkáze /saláty, zákusky, uzeniny/	- výběr a nákup vhodných potrav - skladování potravin - konzervace potravin
- *správně skladovat nápoje podle druhu*	- seznámit se se zásadami správného uchování nápojů podle druhu: - nápoje teplé – studené - nápoje alkoholické – nealkoholické - nápoje slazené – neslazené	- nápoje- druhy nápojů, rozdělení
- *ekonomicky nakládat se surovinami, energiemi a jinými materiály s ohledem na životní prostředí*	- seznámit se s ekonomickým nakládáním se surovinami (přebytky jídla, zbytky apod.) - naučit se ekonomicky nakládat s energiemi a jinými materiály s ohledem na životní prostředí	

PŘEDMĚT: KUCHYŇSKÉ PRÁCE
2. ročník

Výsledky vzdělávání	Školní výstupy	Učivo
Žák by měl: ***1.Bezpečnost práce*** *- znát zásady hygieny a bezpečnosti při práci*	Seznámit se se zásadami bezpečnosti práce v prostředí kuchyně - poučení o bezpečnosti	Bezpečnost práce
- orientovat se v základním vybavení kuchyně *-bezpečně ovládat kuchyňské*	- seznámit se se základním vybavením kuchyně, hlavními vypínači (světla, sporák atd.) - naučit se a umět pracovat s drobným kuchyňským náčiním - naučit se ovládat k. náčiní a	- základní vybavení kuchyně – kuchyňský inventář /náčiní jeho označení a uložení/ - manipulace se spotřebiči a kuchyňským zařízením

vybavení a obsluhovat základní spotřebiče	jednoduché elektrické spotřebiče /mikrovlnka, konvice, ruční mixer, atd./	
- *udržovat pořádek na pracovním místě*	- naučit se používat ochranné osobní pomůcky / plášť, čepice, obuv/ - zvládnout základy osobní hygieny /mytí rukou, mytí ovoce a zeleniny/ umět umýt nádobí - vědět co to je potravinářský průkaz	- úklid pracoviště, čistící prostředky, ochranné pomůcky
- *třídit odpad a chránit životní prostředí*	- rozpoznávat čisticí prostředky pro domácnost /kuchyň, koupelnu atd./ - při manipulaci s nimi dodržovat bezpečnostní pravidla - naučit se dobře třídit odpad a obaly	- úklid pracoviště, čistící prostředky, ochranné pomůcky - hygiena při práci, ochranné osob pomůcky - nakládání s odpady a obaly
- *poskytnout první pomoc při poranění*	- zvládnout ošetření drobného poranění popř. přivolání první pomoci	- úrazy v kuchyni a jejich prevenc první pomoc
2. Výživa člověka - *osvojit si správné stravovací návyky* - *dodržovat odpovídající společenské chování a uplatňovat základní zásady stolování*	- umět vybírat a promyšleně nakupovat suroviny pro přípravu pokrmů /ve třídě-obaly od potravin, návštěva obchodu/ - umět přečíst a pracovat s datem výroby a spotřeby - zvládnout odměřování potravin / kilogramy, litry, hrstka, špetka/ - umět popsat stravování pracujících, sportovců, starších osob, těhotných žen; stravování kojenců, dětí - příprava malé svačiny, chlebíček,atd.	- výživa člověka a její význam pro zdraví - zásady správné výživy, sestavování jídelníčku - výživa různých skupin obyvatelstva
- *chápat důležitost správné výživy* - *znát zásady při sestavování jídelníčku podle zásad správné výživy*	u) seznámit se se zásadami zdravé výživy v) znát význam ovoce a zeleniny w) dodržovat pitný režim - seznámit se s riziky obezity, mentální anorexie, bulimie - seznámit se s různými druhy správné výživy při některých onemocněních (střevní potíže, diabetes, apod.) - znát nějaké dietní	- výživa člověka a její význam pro zdraví - zásady správné výživy, sestavování jídelníčku - dietní stravování a poruchy příjmu potravy - výživa různých skupin obyvatelstva

	nebo léčebné stravování	
3.Potraviny a nápoje *- rozlišit základní skupiny potravin*	Umět rozlišit základní druhy potravin - ovoce - zelenina - maso - pečivo - luštěniny atd. - poznávání potravin podle obalů - vědět, co znamená označení Bio	- základní druhy potravin
- znát správné zásady skladování a uchování potravin *- vybrat vhodné potraviny podle technologického postupu*	- seznámit se se zásadami správného uchovávání potravin / např. maso, mouka, zelenina, sýry atd./ - rozlišovat potraviny pro dlouhodobé krátkodobé uskladnění - potraviny podléhající rychle zkáze /saláty, zákusky, uzeniny/ - vědět co znamená zavařování, nakládání, uzení, nasolování, sušení, mražení, uskladňování do sklípků - příprava pokrmu podle technologického postupu	- výběr a nákup vhodných potrav - skladování potravin onzervace potravin - výběr vhodných potravin podle technologického postupu přípravy pokrmu - vážení a odměřování potravin
- správně skladovat nápoje podle druhu	- seznámit se se zásadami správného uchování nápojů podle druhu: - nápoje teplé – studené - nápoje alkoholické – nealkoholické - nápoje slazené – neslazené - seznámení se s přípravou jednoduchých teplých/ studených nápojů, slazených/ neslazených apod.	- nápoje- druhy nápojů, rozdělení
- ekonomicky nakládat se surovinami, energiemi a jinými materiály s ohledem na životní prostředí	- seznámit se s ekonomickým nakládáním se surovinami (přebytky jídla, zbytky apod.) - naučit se ekonomicky nakládat s energiemi a jinými materiály s ohledem na životní prostředí	
4. Technologie přípravy pokrmů - *- zvolit vhodné potraviny podle technologického postupu*	x) seznámit se s pracovními postupy, návody (podle slovních pokynů, receptů, procesuálních schémat) - seznámit se s technologickými postupy přípravy pokrmů studené a teplé kuchyně y) umět připravit jednoduchý nápoj (káva, čaj, kakao, studené nápoje…) z) umět namazat pečivo aa) naučit se připravit jednoduchou pomazánku, obložený chléb, jednohubky,	- technologické postupy přípravy pokrmů studené a teplé kuchyně

	obložený talíř… bb) seznámit se s přípravou jednoduchých teplých pokrmů (puding, krupičná kaše, polévka, bramboráky…) cc) seznámit se s pečením vánočního cukroví vědět, jak skladovat některé potraviny (máslo, mléko, chléb, mouka…)	
- používat odpovídající kuchyňský inventář	dd) seznámit se a pracovat s jednoduchými kuchyňskými nástroji ee) podle druhu činnosti umět vybrat příslušné pracovní náčiní, nástroj - dodržovat bezpečnost při práci s kuchyňskými nástroji	- manipulace se spotřebiči a kuchyňským zařízením - základní vybavení kuchyně – kuchyňský inventář /náčiní jeho označení a uložení/
- ovládat předběžnou úpravu potravin *- připravit pokrmy studené a teplé podle receptury* *- orientovat se v receptech* *- připravit běžné teplé nápoje* *-dodržovat bezpečnost práce*	- zvládnout předběžnou a hlavně šetrnou přípravu potravin ff) vědět, jak a kde nakupovat a uchovávat potraviny gg) rozlišovat jednotlivé skupiny potravin (mléčné výrobky, pečivo, maso…) hh) naučit se používat recepty při přípravě pokrmů ii) naučit se manipulovat s kuchyňskou váhou, odměrkami jj) zvládat přípravu jednoduchých teplých a studených jídel dle zásad správné výživy - umět připravit nápoj -umět popsat vaření, smažení, dušení, pečení /flambování/ - používat tlakové nádobí nebo mikrovlnný ohřev - připravovat zeleninový a masový vývar - znát a umět připravit brambory, rýži, těstoviny, přílohy z mouky - vědět co znamená bezmasé jídlo a umět jej popsat a popř. i uvařit /palačinky, dušená zelenina, lečo - připravit jednoduchý okurkový nebo mrkvový salát - zvládnout uvařit čaj nebo kakao - umět umíchat práškovou buchtu nebo využít polotovar /listové těsto/	- úprava potravin bez tepelné úpra - příprava a úprava surovin - základní tepelné úpravy - technologické postupy přípravy pokrmů studené a teplé kuchyně - jednoduché moučníky - příprava nápojů - receptury

	- dát si pozor při obsluze trouby	

5.13 Pracovní činnosti

Vzdělávací oblast: Odborné činnosti

Vzdělávací okruh: Odborné obory

Název předmětu: **Pracovní činnosti**

Charakteristika vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Pracovní činnosti vznikl z obsahu učiva vzdělávací oblasti Odborné činnosti a je jedním ze stěžejních vyučovacích předmětů. Zahrnuje široké spektrum nejen manuálních činností, ale i činností rozvíjejících klíčové kompetence, které vedou žáka k získání souboru vědomostí, základních pracovních dovedností a návyků v různých oblastech lidské činnosti. Součástí pracovních činností jsou čtyři oblasti: ***pěstitelské práce, ruční práce, dílenské práce a keramické práce***.

Cílové zaměření předmětu

Cílem předmětu je prostřednictvím praktických činností učit žáky dovednostem a návykům spojeným s různými druhy lidské práce, získat kladný vztah k práci jako tvůrčí činnosti s možností seberealizace a uplatnění v praktickém životě. Zaměření především na praktické činnosti spojené s vytvářením estetického a příjemného pracovního prostředí ve škole a na školní zahradě, k využívání odpadních a přírodních materiálů při výzdobě školy. Cíleně se zaměřuje a systematicky ovlivňuje rozvíjení komunikačních, motorických a tvořivých schopností, zmírňuje motorické poruchy, zdokonaluje kognitivní funkce, stimuluje řeč a myšlení. Vede žáky k pozitivnímu vztahu k práci a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků, k budoucímu pracovnímu zařazení a k uplatnění v dalším životě a integraci ve společnosti.

Žáci se učí pracovat samostatně i v týmu, vážit si práce své i druhých. Seznamují se s různými materiály, s funkcí a užíváním vhodných pomůcek a nářadí. Jsou vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. Učí žáky zásadám organizace, bezpečnosti a hygieny práce, vede je k hospodárnému zacházení s materiálem.

Vzdělávací předmět je realizován v první i druhém ročníku praktické školy.

Začlenění průřezových témat

V předmětu Pracovní činnosti jsou začleněna průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, environmentální výchova, Výchova k práci a zaměstnanosti.

Osobnostní a sociální výchova

Osobnostní rozvoj

Rozvoj schopnosti poznávání - rozvíjení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; upevňování dovedností zapamatování, řešení problémů; prohlubování dovedností pro celoživotní učení
Sebepoznání a sebepojetí - znám sebe sama, moje chování, druzí jako zdroj informací o mně; moje vztahy k sobě a druhým lidem
Seberegulace a sebeorganizace - cvičení sebekontroly, sebeovládání; sociální interakce; organizace vlastního času
Psychohygiena - dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro zvládání stresových situací (relaxace, mezilidské vztahy, krizové situace); způsobilost hledání pomoci při potížích

Sociální rozvoj
Poznávací schopnosti - vzájemné poznávání se ve skupině/třídě, na pracovišti; rozvoj schopnosti rozeznat nebezpečí
Mezilidské vztahy – nácvik chování podporujícího dobré vztahy (respekt, podpora, pomoc); lidská práva jako regulativ vztahů
Komunikace - cvičení pozorování a sdělování; praktická cvičení verbální i nonverbální komunikace v různých situacích; způsoby odmítání nevhodné nebo nepříjemné komunikace
Spolupráce - rozvoj individuálních dovedností; rozvoj sociálních dovedností a vzájemné vztahy

Morální rozvoj
Řešení problémů - dovednosti pro řešení problémových situací a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí (osobní problémy, problémy v zaměstnání); sociálně právní problematika

Environmentální výchova
Ekosystémy – les (význam lesa, charakteristika společenstva, typické populace a vazby mezi nimi), pole (význam a obhospodařování polí, vliv člověka na změny okolní krajiny), louka (význam, hospodaření); vodní zdroje (charakteristika, lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii), lidská sídla (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí), kulturní krajina (aktuální problémy životního prostředí)
Základní podmínky života – voda (klíčový význam vody pro existenci života, ochrana vody, zdroje znečištění, druhy vody), ovzduší (význam pro život na Zemi, znečišťování ovzduší, klimatické změny), půda (druhy půdy, rekultivace, ekologické zemědělství), energie (využívání energie, alternativní zdroje energie)
Vztah člověka k prostředí – naše obec (přírodní zdroje, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, zajišťování ochrany životního prostředí v obci), náš životní styl (ekologický přístup k prostředí lidských sídel, odpadové hospodaření), nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi)
Lidské aktivity a problémy životního prostředí – doprava a životní prostředí, průmysl a životní prostředí (vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí), odpady a hospodaření s nimi, druhotné suroviny, kulturní památky a ochrana přírody (význam ochrany přírody, organizace ochránců přírody)

Výchova k práci a zaměstnanosti
Svět práce – charakteristické znaky práce a jejich aplikace na možnosti pracovního uplatnění (pracovní činnosti, pracovní prostředky, pracoviště, pracovní doba, bezpečnost a ochrana

zdraví při práci), trh práce a jeho ukazatele, požadavky zaměstnavatelů, problémy nezaměstnanosti, získávání informací při hledání zaměstnání – práce s informacemi
Sebeprezentace – písemná i verbální, sestavování žádosti o zaměstnání, životopis, přijímací pohovor – modelové situace, komunikace s úřady a osobní prezentace při hledání zaměstnání
Pracovně právní legislativa – zákoník práce, pracovní poměr, zaměstnanec, zaměstnavatel, práva a povinnosti zaměstnance a zaměstnavatele, mzda a její složky, informační, poradenské a zprostředkovatelské služby v oblasti hledání zaměstnání, úřady práce, rekvalifikace

Časová dotace předmětu:

Předmět pracovní činnosti vyučujeme v prvním i druhém ročníku.

1. ročník – 7 vyučovacích hodin (6 + 1 diponibilní časová dotace)
2. ročník – 7 vyučovacích hodin (6 + 1 diponibilní časová dotace)

Forma vyučovacího předmětu

Vyučovací metody vychází z didaktických zásad – názornosti, přiměřenosti a posloupnosti.

Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce: ukázku, výklad, pokus-omyl, frontální, skupinovou, individuální výuku. V předmětu Pracovní činnosti připravujeme žáky do běžného života, vybavujeme je takovými dovednostmi, aby se mohli co nejlépe zapojit do každodenního života. V rámci předmětu dochází také k rozvíjení řeči ve formě verbalizace činnosti, pojmenování materiálů, pomůcek, hodnocení výsledků činnosti. Důsledným vedením v překonávání obtíží a dokončování úkolů se utvářejí volní vlastnosti a pracovní návyky žáků. Velký důraz klademe na samostatnost a přesnost provedení. Žáci si v předmětu utvářejí dovednosti pomocí konkrétních pracovních činností (pěstitelské práce, ruční práce, dílenské práce a keramické práce).

Součástí výuky jsou exkurze na různá pracoviště. Pro výuku předmětu využíváme odborné učebny (učebna vaření, dílna kovo, dřevo, keramická dílna, tkalcovská dílna apod.), školní pozemek se skleníkem, zahradu školy se zahradním altánem.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výuka Pracovních činností přispívá k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáka takto:

Kompetence k učení

Na úrovni předmětu Pracovní činnosti jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- pomocí různých pracovních činností nabízíme práci v individuálních a skupinových činnostech ⇨ **žák využívá pracovní materiály a pomůcky**
- motivujeme a vysvětlujeme smysl a cíle pracovního vyučování, snažíme se vytvářet nové informace a nabádáme žáky k sebehodnocení ⇨ **žák se snaží najít nové poznatky, pochvala je pro něj impulsem pro dobře vykonanou práci**
- pomocí nabytých znalostí a dovedností pomáháme žákům se zapojit do praktického života, využíváme diskusí, kritiky a sebereflexe ⇨ **žák zvládá v běžném životě využít nabyté pracovní dovednosti a znalosti**

Kompetence k řešení problémů

Na úrovni předmětu Pracovní činnosti jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence

využity tyto postupy:

25. v praktických situacích ukazujeme žákům činnosti vycházející z reálného života, které napomáhají utvářet si vlastní názor a řešit problémy ⇨ **žák se umí orientovat a řešit problémové situace**
26. žáky seznamujme s volbou vhodných způsobů řešení opakujících se situací, napomáháme využívat získaných znalostí k objevování různých způsobů řešení ⇨ **žák napodobuje známé a opakující se situace (např. práce montážní, demontážní, pěstitelské práce, práce v domácnosti)**
27. nabádáme žáky k přemýšlení, které je vede k následnému zamyšlení nad nejrůznějšími problémovými situacemi a reakcemi na ně ⇨ **žák zvládá řešení problémových situací**
28. kladným povzbuzováním a hodnocením žáka napomáháme najít cestu postupu a řešení ⇨ **žák se v pracovních činnostech smíří s neúspěchem i nezdarem při řešení problémů**
29. diskusí a vzorem pedagoga nabízíme vzájemnou důvěru mezi žákem a učitelem, podporujeme kolektivní spolupráci při řešení problémů ⇨ **žák při nezdaru se obrací na kompetentní osobu**

Kompetence komunikativní
Na úrovni předmětu Pracovní činnosti jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- slovním vysvětlením, ukázkou a vlastním prožitkem umožňujeme žákům pochopení zadaného pracovního úkolu ⇨ **žák chápe jednoduchá sdělení a reaguje na ně (pracovní postupy)**
- rozhovorem se žáky umožňujeme vyjádřit jejich počínání ⇨ **žák vyjadřuje své pocity**
- ukazováním a nabízením pracovních materiálů, obrázků, pracovního náčiní podporujeme jejich používání ⇨ **žák je schopen užívat tyto materiály**
- poskytováním dostatečného množství příležitostí pomáháme žákům vyjádřit svůj názor a obhájit jej ⇨ **žák dává najevo svůj názor, postoj, potřebu a vhodným způsobem jej obhájí**
- prezentací výrobků na výstavách a soutěžích motivujeme ke kvalitně odvedené práci, výsledky své práce mohou hodnotit a porovnávat ⇨ **žák uplatňuje své dovednosti v praxi a vytváří si tak postoj potřebný k zařazení do běžného života**

Kompetence sociální a personální
Na úrovni předmětu Pracovní činnosti jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- zařazováním pracovních činností upevňujeme kladný vztah k místu, ve kterém žáci žijí (okolí školy, zahrada, úprava hřiště apod.) ⇨ **žák zkrášluje prostředí ve kterém působí**
- nacvičujeme běžné pracovní činnosti a rozvíjíme tak pracovní dovednosti žáka ⇨ **žák zvládá jednoduché pracovní aktivity**
- při pracovních činnostech rozvíjíme spolupráci mezi spolužáky, toleranci a pomoc slabším ⇨ **žák respektuje spolužáky a navazuje vztahy s okolím**
- preventivními opatřeními předcházíme nebezpečí vzniku úrazů v pracovním prostředí ⇨ **žák chápe nebezpečné chování, které může nastat při práci v pracovním prostředí**

Kompetence občanské
Na úrovni předmětu Pracovní činnosti jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

47. u žáků podporujeme vhodné způsoby chování v okolí školy i na veřejnosti ⇨ **žák zvládá pravidla soužití a společenské normy**

48. směřujeme žáky k zodpovědnosti za sebe a za životní prostředí ⇨ **žák chrání životní prostředí**

49. předkládáme žákům možnosti řešení a zvládání krizových situací při pracovním vyučování ⇨ **žák v pracovním vyučování správně reaguje při krizových situacích a v situacích ohrožujících zdraví a život žáka**

Kompetence pracovní

Na úrovni předmětu Pracovní činnosti jsou pro utváření a rozvíjení této klíčové kompetence využity tyto postupy:

- v průběhu vyučování pravidelně zařazujeme modelové situace, kterými motivujeme žáky k samostatnosti při hygieně a sebeobsluze ⇨ **žák zvládá hygienické návyky a sebeobsluhu**
- procvičováním jednoduchých pracovních činností upevňujeme u žáků pozitivní vztah k práci; směřujeme žáky k zvládnutí jednoduchých pracovních postupů ⇨ **žák využívá pracovní dovednosti k provedení jednoduchých pracovních činností podle naučeného pracovního postupu**
- nabídkou dostatečného množství podnětů (exkurze, návštěva odborných učilišť, chráněných dílen…) napomáháme žákům při výběru budoucího povolání ⇨ **žák získá ucelený přehled usnadňující výběr budoucího povolání**
- navozováním praktických činností koncentrujeme pozornost žáka a upevňujeme jeho vytrvalost při plnění zadaného úkolu ⇨ **žák je schopen koncentrovat se na pracovní výkon a dokáže vytrvat při jeho provádění**
- každodenními pracovními činnostmi a motivací upevňujeme kladný vztah a úctu k práci své i druhých ⇨ **žák respektuje pracovní pravidla v kolektivu a dobrými pracovními výkony upevňuje kvalitu týmové práce**
- vytváříme situace při kterých hodnotíme práci žáků, vytváříme u nich schopnost tolerovat sdělené hodnocení ⇨ **žák přijímá kladné i záporné hodnocení své práce**
- seznamujeme žáky s BOZP a ochranou životního prostředí, při všech pracovních činnostech kontrolujeme dodržování vymezených pravidel ⇨ **žák správně využívá pravidla BOZP, hygieny práce a ochrany životního prostředí při pracovních činnostech**

6. Hodnocení žáků

Hodnocení je organickou součástí výchovně vzdělávacího procesu žáků.a probíhá podle zásad a metodických pokynů daných pravidly pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků.

Na základě pedagogicko-psychologického vyšetření, popř. lékařského vyšetření může žák pracovat podle individuálního vzdělávacího programu a je hodnocen podle míry plnění výstupů individuálního vzdělávacího programu, který vychází ze školních výstupů ŠVP PrŠ. Pedagogická poradna nebo speciálně pedagogické centrum může také doporučit na základě žádosti rodičů u žáků, kteří nezvládají školní výstupy, úpravu vzdělávacího obsahu a těmto žákům může být rozložen ročník.

Vyučující hodnotí projev žáka průběžně během výchovně vzdělávacího procesu a souhrnné vyjádření vypracovává čtvrtletně (školní zprávy, čtvrtletní hodnocení – klasifikací,pololetní a závěrečné vysvědčení – klasifikací) Provádí hodnocení tak, aby plnilo účel jak diagnostický pro učitele, informační pro rodiče, ale především motivační pro žáky.

Obecná východiska pro hodnocení žáků

- Hodnocení formulujeme pozitivně, aby žáka motivovalo.
- Hodnotíme úroveň dosažených vědomostí, dovedností, úroveň komunikace a aktivitu žáka.
- Soustředíme se na individuální pokrok žáka.
- Tradiční zkoušení nahrazujeme efektivnějšími způsoby ověřování vědomostí a dovedností žáka. Například formami z Kritického myšlení (myšlenková mapa, insert,brainstorming…)
- Hodnocení má žákovi poskytnout zpětnou vazbu, aby si uvědomil, v čem chybuje, co zvládá a v čem se zlepšil.
- Žák má právo na chybu a vedeme ho k práci s chybou.
- Žák je vždy seznámen v čem, jak a proč bude vzděláván a podle jakých kritérií bude hodnocen.
- Žák je veden k sebehodnocení.
- Hodnocení skupinové práce a projektu je vždy slovní, žáci se účastní hodnocení.
- Pro sebehodnocení žáka využíváme žákovských portfolií.en ročník.
- Písemné práce jsou včas oznámeny, aby žáci měli dost času se na ně připravit.
- Písemné práce zakládáme do žákovského portfolia.
- Výstupy skupinových prací a projektů zakládáme do třídního portfolia.
- Závěrečné hodnocení je vyjádřeno formou klasifikace.
- Rodiče mají právo seznámit se s pravidly a kritérii hodnocení.
- Rodiče jsou s hodnocením žáka průběžně a pravidelně seznamováni formou konzultací, zápisů ve studijních průkazech a na třídních schůzkách.
- Stanovená pravidla hodnocení jsou pro všechny vyučující závazná.

Způsoby hodnocení

30. hodnocení pomocí klasifikace
31. slovní hodnocenÍ
32. kombinované hodnocení

Slovní hodnocení se využívá v jednotlivých případech po dohodě s rodiči. Je vhodné tam, kde je využíván individuální vzdělávací plán a také tam, kde pětistupňová klasifikace není vhodná, nebo nevyjadřuje skutečný stav a faktory ovlivňující hodnocení žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu k práci. Obsahuje také doporučení dalšího postupu, jak předcházet neúspěchům žáka a jak je překonávat.

Slovní hodnocení je postaveno na principu stručného, výstižného popisu zvládnutí očekávaných výstupů s důrazem na zohlednění postižení vzdělávaného a zejména vyjádření procesu pokroku a cesty jak dál.
Je to sdělení především pro rodiče, či zákonné zástupce žáka.

Kombinované hodnocení nabízí použití obou těchto hodnotících metod současně a je vhodné zvláště v případech nezvládání některých segmentů vzdělávacího procesu.

Hodnocení pomocí klasifikace

Pravidla pro hodnocení prospěchu klasifikací

Prospěch je ve vyučovacích předmětech klasifikován stupni:
výborný, chvalitebný, dobrý, dostatečný, nedostatečný

- Známka z hodnocení vědomostí a dovedností nezahrnuje hodnocení chování žáka.
- Hodnocení probíhá průběžně a výsledná známka je stanovena na základě dostatečného množství podkladů.
- Klasifikuje se vždy dostatečně probrané učivo.
- Žák má právo si své neúspěšné hodnocení opravit.
- Rodiče jsou pravidelně s hodnocením žáka seznamováni.
- Klasifikaci doplňujeme slovním hodnocením.
- Průběžně a různými formami vedeme žáka k sebehodnocení.
- Žák je vždy předem seznámen s kritérii hodnocení.
- Do klasifikace se promítá úroveň zvládnutí očekávaného výstupu oboru z ŠVP , vědomostí, dovedností, zpracování informací, komunikace a tvořivost žáka.
- Hodnocení souhrnného prospěchu se provádí na konci každého pololetí a není aritmetickým průměrem běžné klasifikace.
- Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušný předmět.
- Žáci školy, kteří po dobu nemoci nejméně tři měsíce před koncem klasifikačního období navštěvovali školu při zdravotnickém zařízení a byli klasifikováni tam, se po návratu do kmenové školy znovu neklasifikují.
- Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření a předmětů, z nichž byl uvolněn.
- Do vyššího ročníku postoupí i žák, který již ročník opakoval.
- Nelze-li žáka hodnotit na konci prvního pololetí, určí ředitel školy náhradní termín tak, aby hodnocení proběhlo nejpozději do konce června. Není-li ani toto možné, žák se v prvním pololetí nehodnotí.
- Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín tak, aby bylo hodnocení provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V tomto období navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník. Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci pololetí, může nejpozději do tří pracovních dnů od vydání vysvědčení požádat ředitele školy

nebo krajský úřad o komisionální přezkoušení žáka. Toto přezkoušení se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti, nebo v dohodnutém termínu.
- Žák opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. Pokud již žák opakoval, může ředitel školy na žádost zákonných zástupců povolit opakování ročníku pouze z vážných zdravotních důvodů.

Kritéria pro hodnocení formou klasifikace

Kritéria hodnocení vychází z úrovně zvládnutí očekávaných výstupů oboru ŠVP, samostatnosti, komunikace, tvořivosti a aktivity žáka.

Stupeň 1 (výborný)
Žák zvládl dané výstupy ŠVP uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované činnosti. Samostatně, aktivně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických i praktických úkolů. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní. Má kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)
Žák zvládl dané výstupy ŠVP v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované činnosti. Samostatně ale méně tvořivě, nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických i praktických úkolů. Ústní a písemný projev mívá menší nedostatky ve správnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Rozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)
Žák má při zvládnutí daných výstupů ŠVP nepodstatné nedostatky. Při vykonávání požadovaných činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky podle podnětů učitele. Žák je méně aktivní a tvořivý. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky. Projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)
Žák má při zvládnutí daných výstupů ŠVP závažné nedostatky. Při provádění požadovaných činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků je nesamostatný. Je málo aktivní a tvořivý. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Pracuje bez zájmu a vztahu k práci, pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák má při zvládnutí daných výstupů ŠVP závažné a značné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností se vyskytují závažné chyby. Neprojevuje samostatnost, aktivitu ani tvořivost. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. V činnostech je málo aktivní a tvořivý. Nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

V předmětech odborného zaměření a praktického zaměření hodnotíme úroveň plnění školních výstupů zejména z praktického hlediska.

Hodnocení chování žáků

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se hodnotí na vysvědčení stupni:
1 - velmi dobré
2 - uspokojivé
3 – neuspokojivé

Pravidla pro hodnocení chování žáků

- Klasifikaci chování navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují a s ostatními učiteli. O známce rozhoduje ředitel školy po projednání v pedagogické radě.
- Kritériem pro hodnocení chování je dodržování pravidel slušného chování a dodržování vnitřního řádu školy.
- Při hodnocení chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka.
- Škola hodnotí žáky za jejich chování ve škole a při akcích organizovaných školou.
- Nedostatky v chování žáků se projednávají v pedagogické radě.
- Zákonní zástupci žáka jsou o jeho chování informováni třídním učitelem a učiteli jednotlivých předmětů:
    - průběžně prostřednictvím studijního průkazu
    - před koncem čtvrtletí
    - okamžitě v případě mimořádného porušení školního řádu.

Kritéria hodnocení chování žáků

Stupeň 1 (velmi dobré)
Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé)
Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopouští závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy, nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního

učitele a důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků a narušuje tím výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé)
Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně se přes důtku třídního učitele a důtku ředitele školy dopouští dalších přestupků.

Výchovná opatření

- Výchovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření. Kázeňským opatřením je podmíněné vyloučení žáka ze školy nebo školského zařízení, vyloučení žáka ze školy nebo školského zařízení, a další kázeňská opatření, která nemají právní důsledky pro žáka nebo studenta. Pochvaly, jiná ocenění a další kázeňská opatření může udělit či uložit ředitel školy nebo školského zařízení nebo třídní učitel. Ministerstvo stanoví prováděcím právním předpisem druhy dalších kázeňských opatření a podmínky pro udělování a ukládání těchto dalších kázeňských opatření a pochval nebo jiných ocenění.
- Ředitel školy nebo školského zařízení může v případě závažného zaviněného porušení povinností stanovených tímto zákonem nebo školním nebo vnitřním řádem rozhodnout o podmíněném vyloučení nebo o vyloučení žáka ze školy nebo školského zařízení. V rozhodnutí o podmíněném vyloučení stanoví ředitel školy nebo školského zařízení zkušební lhůtu, a to nejdéle na dobu jednoho roku. Dopustí-li se žák v průběhu zkušební lhůty dalšího zaviněného porušení povinností stanovených tímto zákonem nebo školním nebo vnitřním řádem, může ředitel školy nebo školského zařízení rozhodnout o jeho vyloučení. Žáka lze podmíněně vyloučit nebo vyloučit ze školy pouze v případě, že splnil povinnou školní docházku.
- Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči pracovníkům školy nebo školského zařízení se vždy považují za závažné zaviněné porušení povinností stanovených tímto zákonem.
- podmíněném vyloučení nebo o vyloučení žáka rozhodne ředitel školy nebo školského zařízení do dvou měsíců ode dne, kdy se o provinění žáka nebo studenta dozvěděl, nejpozději však do jednoho roku ode dne, kdy se žák provinění dopustil. O svém rozhodnutí informuje ředitel pedagogickou radu. Žák přestává být žákem školy nebo školského zařízení dnem následujícím po dni nabytí právní moci rozhodnutí o vyloučení, nestanoví-li toto rozhodnutí den pozdější.

Průběh středního vzdělávání

- Žák, který splnil povinnou školní docházku, může zanechat vzdělávání na základě písemného sdělení doručeného řediteli školy. Součástí sdělení nezletilého žáka je souhlas jeho zákonného zástupce. Žák přestává být žákem střední školy dnem následujícím po dni doručení tohoto sdělení řediteli školy, popřípadě dnem uvedeným ve sdělení o zanechání vzdělávání, pokud jde o den pozdější.
- Jestliže se žák, který splnil povinnou školní docházku, neúčastní po dobu nejméně 5 vyučovacích dnů vyučování a jeho neúčast není omluvena, vyzve ředitel školy písemně zletilého žáka nebo zákonného zástupce nezletilého žáka, aby neprodleně doložil důvody žákovy nepřítomnosti; zároveň upozorní, že jinak bude žák posuzován, jako by vzdělávání zanechal. Žák, který do 10 dnů od doručení výzvy do školy

nenastoupí nebo nedoloží důvod nepřítomnosti, se posuzuje, jako by vzdělávání zanechal posledním dnem této lhůty; tímto dnem přestává být žákem školy.

- Žák, který po splnění povinné školní docházky nepostoupil do vyššího ročníku, přestává být žákem školy posledním dnem příslušného školního roku nebo po tomto dni dnem následujícím po dni, kdy nevykonal opravnou zkoušku nebo neprospěl při hodnocení v náhradním termínu, anebo dnem následujícím po dni nabytí právní moci rozhodnutí o nepovolení opakování ročníku.

Pravidla pro slovní hodnocení

50. Slovní hodnocení používáme jako průběžné hodnocení žáka.
51. Slovní hodnocení má formu ústního i písemného hodnocení.
52. Ústní hodnocení provádíme průběžně každou vyučovací hodinu a na konzultacích s rodiči s využitím žákovského portfolia.
53. Písemné hodnocení je zpravidla realizováno na konci každého čtvrtletí zápisem do žákovské knížky.
54. Slovní hodnocení je pozitivně laděno, popisuje cestu a výsledek učení, v případě nedostatků naznačuje směr další práce žáka.
55. Ve slovním hodnocení nesrovnáváme žáky navzájem, ale soustředíme se na individuální pokrok žáka.
56. Kritéria slovního hodnocení tvoří učitel ve spolupráci se žáky na konkrétní činnosti ve vyučování.
57. Slovní hodnocení používáme též v případech skupinové práce nebo projektu.
58. Žákovské portfolio zakládáme již v prvním ročníku.
59. Portfolio obsahuje: informace, které žák považuje ve vztahu ke své osobě za důležité, různé práce, diplomy, týdenní plány, sešity a práce, které ilustrují žákův posun vpřed.

Kritéria hodnocení skupinové práce

Podíl žáka na práci ve skupině

- Aktivní podíl na práci ve skupině
- Komunikace
- Spolupráce s ostatními členy skupiny
- Zisk žáka (co jsem se naučil, jak se mi pracovalo, jak jsem se cítil…)

Hodnocení práce celé skupiny

- Vzájemná spolupráce
- Komunikace členů skupiny
- Vzájemná pomoc mezi členy skupiny
- Úroveň očekávaného výstupu
- Zisk celé skupiny

Pravidla pro sebehodnocení žáka

- Sebehodnocení žáka probíhá vždy podle předem daných kritérií, která mohou vzhledem ke konkrétní situaci tvořit spolu s vyučujícím i žáci.
- Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků.
- Sebehodnocením se posiluje sebeúcta a sebevědomí žáků.
- Vedeme žáka k tomu, aby komentoval svoje výkony a výsledky a hodnotil svůj pokrok.
- K sebehodnocení využíváme různé metody, které volíme podle věku žáků (hodnotící značky, pětilístek, plán, portfolio, pavučina...).

Kritéria pro sebehodnocení žáka:

- co se mu podařilo
- co mu ještě nejde
- jak bude pokračovat dál

Způsoby ukončování středního vzdělávání

kk) Vzdělávání ve vzdělávacích programech v oborech vzdělání vedoucích k dosažení středního vzdělání se ukončuje závěrečnou zkouškou. Dokladem o dosažení středního vzdělání je vysvědčení o závěrečné zkoušce.
Závěrečná zkouška se skládá z praktické zkoušky z odborných předmětů a teoretické zkoušky z odborných předmětů.
Žák může konat závěrečnou zkoušku, pokud úspěšně ukončil poslední ročník středního vzdělávání.
Před zahájením ústní zkoušky, popřípadě praktické zkoušky se žáci neúčastní vyučování po dobu 4 vyučovacích dnů v termínu stanoveném ředitelem školy.
Závěrečná zkouška se koná před zkušební komisí.
Žák vykoná závěrečnou zkoušku úspěšně, pokud úspěšně vykoná všechny zkoušky, které jsou její součástí.

ll) V případě, že žák zkoušku, která je součástí závěrečné zkoušky, vykonal neúspěšně, může konat opravnou zkoušku, a to nejvýše dvakrát z každé zkoušky. Pokud se žák ke zkoušce nedostaví a svou nepřítomnost řádně omluví nejpozději do 3 pracovních dnů od konání zkoušky předsedovi zkušební komise nebo nekoná závěrečnou zkoušku z důvodu neukončení posledního ročníku vzdělávání, má právo konat náhradní zkoušku v termínu stanoveném zkušební komisí. Nedodržení stanovené lhůty může v závažných případech předseda zkušební komise prominout. Konáním náhradní zkoušky není dotčeno právo žáka konat opravnou zkoušku.

Komisionální zkouška

1. Komisionální zkouška se koná v těchto případech:
- má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí,
- při konání opravné zkoušky.

2. Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitelka školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitelka školy, jmenuje komisi krajský úřad.

3. Komise je tříčlenná a tvoří ji:
a) předseda, kterým je ředitelka školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitelka školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
c) přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro PRŠ 2.

4. Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří stupněm prospěchu. Ředitelka školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému

zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

5. O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy. Za řádné vyplnění protokolu odpovídá předseda komise, protokol podepíší všichni členové komise.

6. Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

7. Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitelka školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

8. Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

9. Třídní učitel zapíše do třídního výkazu poznámku o vykonaných zkouškách, doplní celkový prospěch a vydá žákovi vysvědčení s datem poslední zkoušky.

<u>Opravná zkouška</u>

1. Opravné zkoušky konají:
- žáci, kteří mají nejvýše dvě nedostatečné z povinných předmětů a zároveň dosud neopakovali ročník.
Žáci nekonají opravné zkoušky, jestliže neprospěli z předmětu s výchovným zaměřením.

2. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku, tj. do 31. srpna. Termín opravných zkoušek a konzultací žáků s příslušnými pedagogickými pracovníky stanoví ředitelka školy na červnové pedagogické radě. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.

3. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitelka školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do konce září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku.

4. Třídní učitel zapíše do třídního výkazu žákovi, který koná opravnou zkoušku:

Vykonání opravné zkoušky (do)
Žák vykonal dne …… opravnou zkoušku z předmětu ……s prospěchem …… .

Nedostavení se k opravné zkoušce
Žák se bez řádné omluvy nedostavil k vykonání opravné zkoušky, čímž jeho prospěch v předmětu …… zůstává nedostatečný.